

ACHOIMRE NEAMHTHECINIÚIL (GAEILGE)

1

Réamhrá

D'ullmhaigh McCarthy Keville O'Sullivan Ltd. (MKO) agus Xodus Group Ltd. (Xodus) an Tuarascáil ar an Measúnú ar an Tionchar ar an gComhshaol (EIAR) thar ceann Fuinneamh Sceirde Teoranta (an Iarratasóir), a bhfuil sé i gceist acu iarratas a dhéanamh chuig an mBord Pleanála ar chead forbartha chun Feirm Ghaoithe Amach ón gCósta Sceirde (ar a dtugtar an Tionscadal anseo feasta) a thógáil. Tá an Tionscadal á thabhairt chun cinn mar fhreagairt ar bheartas áitiúil, náisiúnta, réigiúnach agus Eorpach maidir le haistriú na hÉireann chuig geilleagar glan-nialasach agus cuspóirí beartais gaolmhara maidir leis an athrú aeráide agus chun spleáchas na hÉireann ar bhreosláí iontaise allmhairithe chun leictreachas a tháirgeadh a laghdú.

Is feirm ghaoithe greamaithe ag an mbun amach ó chósta thiar na hÉireann é an Tionscadal, agus faoin bprótacal idirthréimhseach aithnítear é mar Thionscadal Ábhartha agus tagraítear dó anois sa bheartas muirí mar thionscadal Chéim a hAon. Chiallaigh sé sin go raibh an Tionscadal incháilithe chun iarratas a dhéanamh ar Thoilú Limistéir Mhuirí (MAC), a bronnadh i mí na Nollag 2022 agus ar Mheasúnú Ceangail Eangaí (GCA), a bronnadh i mí na Nollag 2022 freisin. Bhí tionscadail le MAC agus GCA incháilithe chun páirt a ghlacadh sa chéad cheant faoin Scéim Tacaíochta um Fhuinneamh In-athnuaite Amach ón gCósta (ORESS1). Bhí an Tionscadal ar cheann de cheithre thionscadal ar éirigh leo in ORESS1, a deimhníodh i mí an Mheithimh 2023.

Cuimseoidh an Tionscadal 30 Gineadóir Tuirbín Gaoithe (WTGanna) greamaithe ag an mbun agus bonneagar coimhdeach gaolmhar, agus Uasacmhainn Onnmhairiúcháin (MEC) 450 meigeavata (MW). Fuair an Tionscadal Toilú Limistéir Mhuirí (MAC) an 23 Nollaig 2022 (Uimh. MAC: 2022-MAC-007) agus dá bhrí sin tá sé incháilithe chun iarratas a dhéanamh ar chead pleanála chuig an mBord Pleanála faoi Alt 291 den Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000 (arna leasú).

Tagairtí don Tionscadal

Chun críocha an EIAR seo:

I gcás ina dtagraítear don 'Tionscadal', cuimsítear leis sin an 'Láithreán Amach ón gCósta' agus an 'Láithreán ar Tír' araon.

I gcás ina dtagraítear don 'Láithreán Amach ón gCósta', áirítear leis sin Limistéar na nEagar Amach ón gCósta, an Fostáisiún Amach ón gCósta, chomh maith leis an gCábla Onnmhairiúcháin Amach ón gCósta, an Chonair Cábla Onnmhairiúcháin Amach ón gCósta agus an Suíomh Radhairc Talún. Tá tuilleadh sonraí maidir leis na gnéithe den Láithreán Amach ón gCósta leagtha amach thíos:

- 'Límistéar na nEagar Amach ón gCósta' (OAA) – limistéar ina bhfuil na Gineadóirí Tuirbíní Gaoithe (WTG) greamaithe ag an mbun gaolmhara, cáblú idir-eagar agus Fostáisiún Amach ón gCósta lonnaithe. Comhfhreagraíonn an limistéar sin do Limistéar na nEagar MAC;
- An 'Fostáisiún Amach ón gCósta' (OSS) – bonneagar fostáisiúin amach ón gcósta lena n-áirítear stáisiúin greamaithe ag an mbun;
- An 'Cábla Onnmhairiúcháin Amach ón gCósta' (OEC) – an cábla a onnmhaireoidh leictreachas chuig an suíomh radhairc talún ón OSS chuig an láithreán radhairc talún;
- An 'Chonair Cábla Onnmhairiúcháin Amach ón gCósta' (OECC) – an chonair 1 km a ndearnadh measúnú uirthi maidir le suíomh an Chábla Onnmhairiúcháin Amach ón gCósta;

- An ‘Radharc Talún’ – an suíomh ina dtabharfar an Cábla Onnmhairiúcháin Amach ón gCósta i dtír.

I gcás ina dtagraítear don ‘Láithreán ar Tír’, áirítear leis sin an Suíomh Radhairc Talún, Ceangal na hEangaí ar Tír, agus an Compún Cúitimh ar Tír. Tá tuilleadh sonraí maidir leis na gnéithe den Láithreán ar Tír leagtha amach thíos:

- An ‘Suíomh Radhairc Talún ar Tír’ (OLL) – An suíomh ina dtabharfar an Cábla Onnmhairiúcháin Amach ón gCósta i dtír chun freastal ar Alt Aistrithe an Bhá (TJB);
- ‘Ceangal na hEangaí ar Tír’ – cáblú lena n-íompraítear leictreachas ón Suíomh Radhairc ar Tír go dtí an Compún Cúitimh ar Tír, agus an dara cuid den cháblú lena gceanglaítear an Compún Cúitimh ar Tír leis an Eangach Náisiúnta ag Fostáisiún 220 kV Ghob na Muine atá ann cheana;
- An ‘Compún Cúitimh ar Tír’ ina bhfuil foirgneamh GIS 220 kV Eirgrid, foirgneamh GIS 220 kV, foirgneamh cumhachta SCADA le haghaidh Custaiméirí agus MV, foirgneamh Statcom agus trealamh leictreach eile’.

Ina theannta sin:

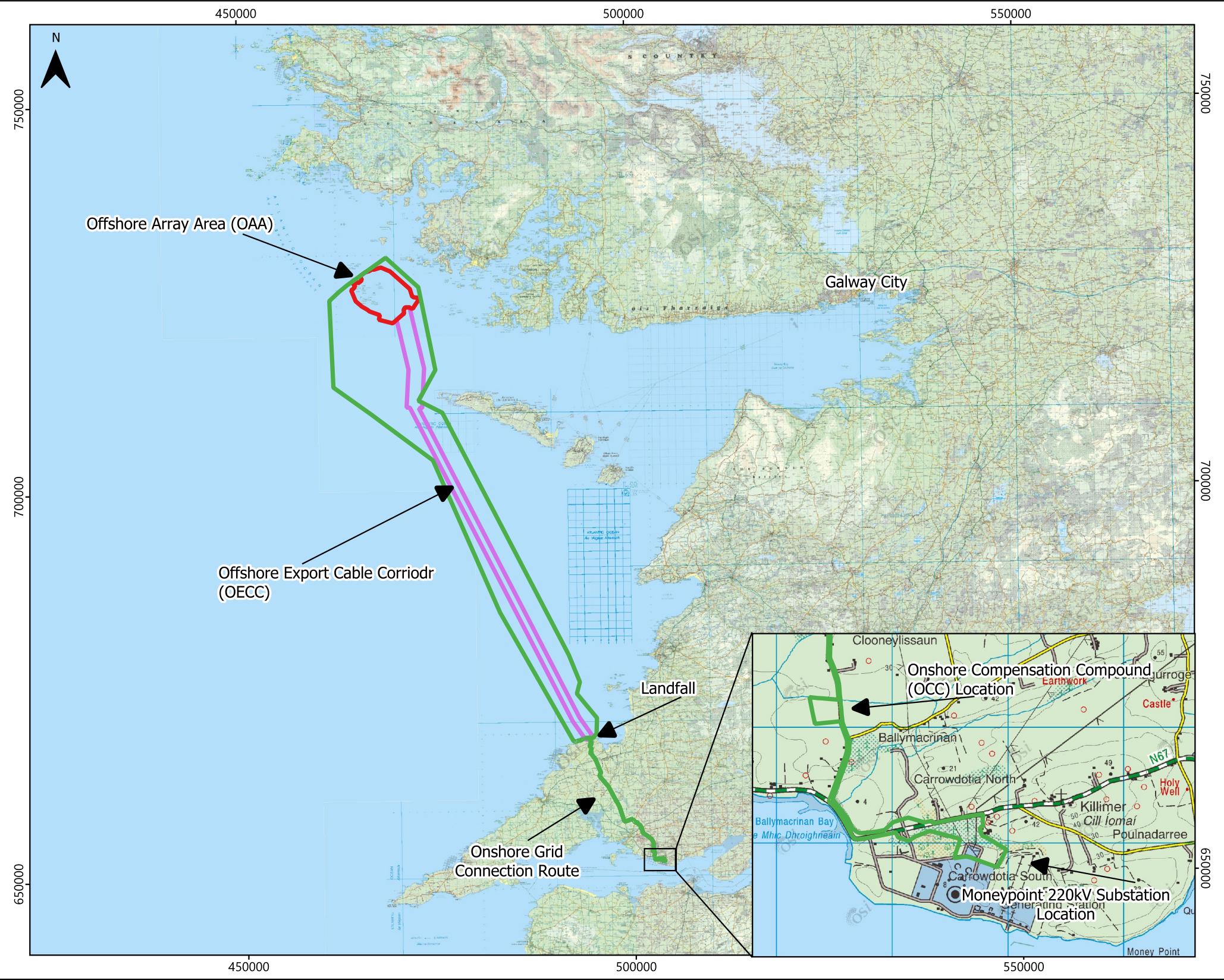
- I gcás ina dtagraítear do ‘an Láithreán’, baineann sé sin leis an réimse staidéir phríomhúil le haghaidh na Tuarascála ar an Measúnú ar an Tionchar ar an gComhshaol (EIAR), mar a léirítear i bhfigiúr glas ar Fhíor 1-1 de Chaibidil 1 Réamhrá agus dá ngairtear Teorainn Láithreáin EIAR anseo feasta.

Saináithnítear i dTeorainn Láithreáin EIAR(an Suíomh) príomhréimse staidéir EIAR an Tionscadail, ach tá a réimse staidéir sonracha féin ag gach topaic ar leith, i.e. caibidil, chun críocha measúnaithe atá ábhartha don topaic sin agus a shaineofar go soiléir sna caibidlí ábhartha. An teorainn láithreán an iarratais ar chead forbartha (Teorainn Líne Deirge) chun críocha an iarratais seo ar chead forbartha lonnaithe, tá sí i limistéar níos lú laistigh de Theorainn Láithreáin EIAR. Cuimsíonn Teorainn Láithreáin EIAR achar de thart ar 43,714 heicteár (ha).

Tá an EIAR seo, mar aon le Ráiteas Tionchair Natura (‘NIS’) agus aguisíní gaolmhara, ag gabháil leis an iarratas ar chead forbartha don Tionscadal. Tá sé á chur faoi bhráid an Bhoird Pleanála de réir fhorálacha Alt 291 den Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000, arna leasú. Tá san EIAR agus sa NIS araon an t-eolas atá riachtanach don Bhord Pleanála chun an Measúnú ar an Tionchar ar an gComhshaol (EIA) agus an Mheasúnacht Chúil (AA) a chur i gcrích de réir mar is gá don Tionscadal seo, ábhar an iarratais seo.

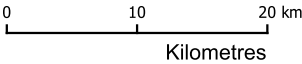
Tá an bonneagar ar fad mar atá leagtha amach thuas mar chuid den iarratas pleanála agus déantar measúnú air laistigh den EIAR seo. Rinneadh measúnú carnach ar gach eilimint den Tionscadal agus rinneadh measúnú orthu in éineacht le pleananna agus tionscadail eile agus an EIAR seo á ullmhú chun cur ar chumas an Bhoird Pleanála tabhairt faoi EIAR.

Taispeántar an Tionscadal i bhFíor 1 thíos agus déantar cur síos mionsonraithe air i gCaibidil 5 den EIAR seo.

LEGEND

- EIAR Site Boundary
- Offshore Array Area (OAA)
- Offshore Export Cable Corridor

Data Source
© Ordnance Survey Ireland. All rights reserved. Licence number CYAL50267517
© British Crown and OceanWise, 2024. All rights reserved. License No. EMS-EK001-958983. Not to be used for Navigation

PROJECT TITLE
Sceirde Rocks

MAP TITLE
Overview of the Project

VER	REMARKS	DATE	Drawn	Approved
V1		2025-01-15	CF	OM

DRAWING NO
Figure 1

SCALE	PAPER SIZE	DATUM	PROJECTION
1:580,000	A4	IRENET95	Transverse Mercator

This map template is produced by Fuinnearn Sceirde Teoranta (FST)
No reproduction of this may be made in whole or in part without permission

Suíomh an Láithreáin

Tá láithreán an Tionscadail suite laistigh de limistéar muirí an Atlantaigh in aice le cósta Chonamara, Co. na Gaillimhe agus Co. an Chláir. Tá Limistéar na nEagar Amach ón gCósta suite idir 5 chiliméadar (km) agus 11.5 km amach ó chósta Chonamara, Co. na Gaillimhe, idir Ceann Léime agus Inis Mór (Oileáin Árann). Is é Carna, Co. na Gaillimhe an lonnaithe is gaire, atá suite thart ar 8 km ón bpointe is gaire don Tionscadal. Is tailte talmhaíochta féaraigh go príomha é talamh i gceantar Charna, chomh maith le tithíocht tuaithe aonuaire. Tá sé beartaithe an Tionscadal a cheangal leis an eangach leictreachais náisiúnta trí thart ar 70 km de cháblú atá faoi ghrinneall na farraige nó ar ghrinneall na farraige. Ritheann an Cábla Easpórtála Amach ón gCósta siar agus ó dheas ó Oileáin Árann chuig suíomh radhairc talún thart ar 3.5 km siar ó thuaidh ón Dún Beag, Co. an Chláir i mbaile fearainn Chill Ard. Nuair a bheidh sé i dtír, tá sé beartaithe go rithfidh Ceangal na hEangaí ar Tír (OGC) faoi thalamh, den chuid is mó sa ghréasán bóithre atá ann cheana ach freisin trí roinnt tailte príobháideacha chun ceangal leis an eangach náisiúnta ag Gob na Muine, Co. an Chláir.

An tIarratasóir

Is comhlacht Éireannach agus comhlacht Gaeltachta é Fuinneamh Sceirde Teoranta (FST), an tIarratasóir ar an Tionscadal, a bunaíodh sa bhliain 2002. Chuir an tIarratasóir tús leis an tionscadal feirme gaoithe amach ón gcósta amach ó chósta Charna go luath sna 2000idí. Cheannaigh Macquarie's Green Investment Group (GIG) an tIarratasóir i mí Mheán Fómhair 2021 agus is comhfhiontar anois é faoi stiúir an tsainfhorbróra gaoithe amach ón gcósta Corio Generation, cuideachta phunainne GIG, agus Ontario Teacher's Pension Plan.

Cur Síos Gairid ar an Tionscadal

Is éard a bheidh sa Tionscadal 30 WTG a thógáil le huasairde lanna 324.9 méadar (m) agus na hoibreacha gaolmhara go léir. Cuimseoidh an Cábla Easpórtála Amach ón gCósta thart ar 63.5 km de chábla ceangail eangaí le cur i ngrinneall na farraige nó ar ghrinneall na farraige. Ritheann an Cábla Easpórtála Amach ón gCósta siar agus ó dheas ó Oileáin Árann go dtí an suíomh radhairc talún i mbaile fearainn Chill Ard, Co. an Chláir. Ceanglóidh an OGC le Compún Cúitimh ar Tír (OCC) i mBaile Mhic Dhroighneáin gar do Ghob na Muine. Leanfaidh an OGC ar aghaidh ón OCC chun ceangal leis an eangach náisiúnta ag an bhfostáisiún 220 kV atá ann faoi láthair ag Gob na Muine, Co. an Chláir.

Is mar seo a leanas atá an tuairisc iomlán ar an Tionscadal, mar atá san áireamh sna fógraí pleanála poiblí:

Forbairt Amach ón gCósta:

- I.** 30 Gineadóir Tuirbíní Gaoithe amach ón gcósta (WTGanna) domhantarraingt-bhunaithe greamaithe ag an mbun agus na sonraí seo a leanas acu:
 - Tá airde an bhairr 324.9 m os cionn na Taoide Réalteolaíche is Ísle (LAT) acu,
 - Tá trastomhas rótair 292 m acu;
 - Airde an mhoil 178.9 m os cionn LAT;
- II.** Fostáisiún 220 kV amach ón gcósta (OSS) 55 m ar airde os cionn LAT (lena n-áirítear crann craenach agus cumarsáide) domhantarraingt-bhunaithe greamaithe ag an mbun. Is éard atá in OSS ardán fostáisiún leictreach amach ón gcósta ina bhfuil deiceanna iomadúla a fhreastalaíonn ar ghléasra agus trealamh leictreach agus cumarsáide, comhpháirteanna coimhdeacha agus áiseanna leasa;
- III.** Líonra cáblaí idir-eagair leictreacha agus cumarsáide, atá thart ar 73 km ar fad, a cheanglaíonn na 30 WTG leis an OSS;
- IV.** Cábla easpórtála 220 kV amach ón gcósta ina bhfuil línte cumarsáide, atá thart ar 63.5 km ar fad, leagtha isteach agus é ar ghrinneall na farraige ón OSS chuig an suíomh radhairc ar tír i mbaile fearainn Chill Ard, Co. an Chláir;

- V. Ullmhú ghrinneall na farraige le haghaidh WTG, OSS agus suiteáil cábla lena n-áirítear suiteáil carraige, dreidireacht agus diúscairt;
- VI. Cosaint cábla lena n-áirítear trinseáil agus adhlacadh, beirmeacha carraige, agus tochta coincréite.

Forbairt ar Tír:

- I. Alt Aistrithe an Bhá faoi thalamh (TJB) ag an bpointe radhairc talún i mbaile fearainn Chill Ard, Co. an Chláir a cheanglaíonn an cábla easpórtála amach ón gcósta le cábla ceangail na heangaí ar tír. Is éard atá sa TJB seomra coincréite faoi thalamh (20 m x 5 m ar leithead, le doimhneacht 2.5 m), áit a mbeidh an cábla onnmhairiúcháin amach ón gcósta atá beartaithe ceangailte le cábla ceangail na heangaí ar tír;
- II. Cáblaí ceangail eangaí agus cumarsáide 220 kV ar tír atá leagtha faoi thalamh, go príomha i gconair an bhóthair phoiblí le codanna beaga i dtailte tríú páirtí, ar feadh thart ar 19.3 km idir an TJB i mbaile fearainn Chill Ard, Co. an Chláir agus an Compún Cúitimh ar Tír nua 220 kV (OCC) i mbaile fearainn Bhaile Mhic Dhroighneáin, Co. an Chláir;
- III. Cáblaí ceangail eangaí agus cumarsáide 220 kV ar tír atá leagtha faoi thalamh, go príomha i gconair an bhóthair phoiblí le codanna beaga i dtailte tríú páirtí, ar feadh thart ar 3 km idir an OCC 220 kV nua i mbaile fearainn Bhaile Mhic Dhroighneáin, Co. an Chláir agus fostáisiún Ghob na Muine 220 kV atá ann cheana i mbaile fearainn na Ceathrú Dóite Theas, Co. an Chláir;
- IV. 43 alt bá ina bhfuil seomraí cumarsáide agus seomraí bosca naisc feadh an bhealaigh ceangail eangaí ar tír idir an TJB i mbaile fearainn Chill Ard, Co. an Chláir agus fostáisiún 220 kV Ghob na Muine atá ann faoi láthair i mbaile fearainn na Ceathrú Dóite Theas, Co. an Chláir;
- V. Compún Cúitimh 220 kV ar Tír atá suite i mbaile fearainn Bhaile Mhic Dhroighneáin, Co. an Chláir. Is éard atá sa chompún cúitimh 220 kV ar tír:
 - Foirgneamh GIS 220 kV Eirgrid (49 m x 18.5 m, airde iomlán 16.7 m os cionn Leibhéal Urláir Críochnaithe (FFL) aige;
 - Foirgneamh GIS 220 kV BSL (49 m x 18.5 m, airde iomlán 16.7 m os cionn FFL aige);
 - Foirgneamh cumhachta SCADA agus MV le haghaidh Custaiméirí (18.4 m x 8.7 m, airde iomlán 6.15 m os cionn FFL aige);
 - Foirgneamh Statcom (30.5 m x 22 m, airde iomlán 7.59 m os cionn FFL aige);
 - Uasghrádú ar an mbealach isteach atá ann cheana chuig an L-6150 lena n-áirítear cuid bheag den bhalla cloiche agus den fhálta sceach atá ann cheana a bhaint;
 - Gach gléasra agus trealamh leictreach agus cumarsáide gaolmhar, áiseanna leasa, 3 umar coinneála uisce bhréin, 3 umar tollta, 3 umar maolúcháin, bóithre rochtana, páirceáil carr, fálú slándála agus geataí, iarnród agus iarfhálú, cuaille teileachumarsáide, crainn tintrí, comharthaíocht, mullaird sábháilteachta, tírdhreachú, bonneagar draenála agus gach obair choimhdeach eile agus oibreacha forbartha láithreáin gaolmhara;
- VI. 3 chompún tógála shealadacha feadh bhealach an chábala ceangail eangaí ar tír:
 - 1 chompún tógála shealadacha ag an bpointe radhairc talún i mbaile fearainn Chill Ard, Co. an Chláir;
 - 1 chompún tógála sealadach ag Club Gailf Chill Rois i mbaile fearainn Páirc na Muine, Co. an Chláir;
 - 1 chompún tógála sealadach ag an OCC 220 kV nua i mbaile fearainn ag Baile Mhic Dhroighneáin, Co. an Chláir;
- VII. An bóthar nó an dromchla cosáin os cionn an trinse cáblaí eangaí ar tír atá beartaithe a athbhunú feadh na mbóithre agus na gcosán atá ann cheana;
- VIII. Cosáin rochtana nua agus uasghrádaithe os cionn an trinse cábla eangaí ar tír atá beartaithe i dtailte tríú páirtí
- IX. Bealaí isteach sealadacha ó bhóithre poiblí chun tógáil cheangail na heangaí ar tír a éascú le haghaidh na céime tógála amháin;
- X. 3 bhá passála a sholáthar agus an bóthar L-6150 a leathnú i mbaile fearainn Bhaile Mhic Dhroighneáin chun seachadadh ualaí neamhghnácha a éascú chun an OCC beartaithe a thógáil;

- XI.* Gach obair a bhaineann le bainistiú cartaidh;
XII. Oibreacha láithreáin gaolmhara agus forbairt choimhdeach os cionn na talún agus faoina bun lena n-áirítear tírdhreachú crua agus bog, feabhsú gnáthóige agus bonneagar draenála.

Tá cead 10 mbliana agus saolré oibríochtúil 38 mbliana á lorg ag an iarratas seo ó dháta coimisiúnaithe fhorbairt na feirme gaoithe.

Rinneadh dearadh agus leagan amach na n-eilimintí amach ón gcósta agus ar tír araon den Tionscadal a stiúradh trí shrianta agus éascaitheoirí a bhreithniú, rud a sheachnaíonn na gabhdóirí is íogaire ó thaobh an chomhshaoil de.

Roghnaíodh teorainn an Toilithe Limistéir Mhuirí (MAC) don Tionscadal mar gheall ar a shaintréithe fabhracha d'fhorbairt gaoithe amach ón gcósta. Cuimsíonn teorainn reatha an Toilithe Limistéir Mhuirí (MAC) an OAA, an OSS agus an OECC agus cumhdaíonn sí limistéar thart ar 977.51 km². Cé is moite den OECC, clúdaíonn teorainn Limistéar na nEagar MAC achar de thart ar 37.22 km².

An Gá atá leis an Tionscadal

Tá ceann de na meánluasanna gaoithe is airde san Eoraip ag Éirinn agus tá a limistéar ollmhór muirí níos mó ná seacht n-oiread níos mó ná méid mhórchríoch na tíre, chomh maith le suíomh geografach ar imeall an Aigéin Atlantaigh. Ciallaíonn sé sin go bhfuil buntáiste nádúrtha ag Éirinn maidir le leas a bhaint as acmhainneacht an fhuinnimh gaoithe, agus tá an poitéinseal le haghaidh forbairt fuinnimh gaoithe amach ón gcósta suntasach.

Cuspóir agus Raon Feidhme EIAR

Is é cuspóir an EIAR seo staid reatha an chomhshaoil ar an Láithreán agus gar dó a dhoiciméadú agus na héifeachtaí suntasacha is dócha a bheidh ag an Tionscadal ar an gcomhshaoil a chainníochtú. Cuireann tiomsú an doiciméid seo béim ar aon réimse ina bhféadfadh bearta maolaithe a bheith riachtanach chun an timpeallacht máguaird a chosaint ar an bhféidearthacht go n-eascródh aon éifeacht shuntasach as an Tionscadal.

Tá foireann ildisciplíneach saineolaithe i bhfoireann thionscadal EIAR a bhfuil taithí fhairsing acu ar fhorbairtí fuinnimh gaoithe a mheasúnú agus ar a réimse saineolais ábhartha. D'ullmhaigh saineolaí inniúil ar an ábhar gach caibidil den EIAR seo. Is iad seo a leanas caibidlí an EIAR seo:

Na Caibidlí Réamhráiteacha

1. Réamhrá
2. Cúlra agus Beartas Pleanála
3. Roghnú Láithreáin agus Roghanna Malartacha
4. Modheolaíocht an Mheasúnaithe ar an Tionchar ar an gComhshaoil
5. Cur síos ar an Tionscadal
6. Daonra agus Sláinte an Duine

Caibidlí Amach ón gCósta

7. Próisis Fhisiceacha agus Chósta Mhuirí
8. Cáilíocht Uisce agus Dríodair
9. Éiceolaíocht Bheantóis
10. Éiceolaíocht Éisc agus Sliogéisc
11. Éaneolaíocht Mhuirí
12. Mamaigh Mhuirí agus Meigeafauna Eile
13. Iascach Tráchtála
14. Uisce-Iompar agus Loingseoireacht
15. Eitlíocht Shibhialta agus Mhíleata
16. Measúnú Muirdhreacha, Tírdhreacha agus Tionchair Amhairc
17. Seandálaíocht Mhuirí agus Oidhreacht Chultúrtha

18. *Úsáideoirí Farraige Eile*
19. *Cáilíocht an Aeir Amach ón gCósta agus Torann Aerbheirthe*
- Caibidlí ar Tír*
20. *Bithéagsúlacht Talún*
21. *Éaneolaíocht Talún*
22. *Talamh, Ithreacha agus Geolaíocht*
23. *Uisce*
24. *Oidhreacht Chultúrtha ar Tír*
25. *Cáilíocht an Aeir ar Tír*
26. *Torann agus Creathadh ar Tír*
27. *Measúnú Tirdhreacha agus Tionchair Amhairc*
28. *Sócmhainní Ábhartha*
29. *Trácht agus Iompar*
- Caibidlí an Tionscadail Go Léir*
30. *An Aeráid*
31. *Mórtionóiscí agus Tubaistí Nádúrtha*
32. *Idirghníomhaíochtaí*
33. *Sceideal an Mhaolaithe*
34. *Gnéithe Dearfacha Dúlra*

Cúlra agus Beartas Pleanála

Leagtar amach sa chuid seo den EIAR an beartas agus na spriocanna a bhaineann le fuinneamh agus le hathrú aeráide mar aon leis na beartais pleanála straitéiseacha, náisiúnta, réigiúnacha agus áitiúla atá ábhartha don Tionscadal. Déantar achoimre ann freisin ar stair thoilithe láithreán an Tionscadail, ar an bpróiseas comhairliúcháin réamhiarratais agus ar scóipiú EIA a rinneadh.

An Beartas Aeráide agus Fuinnimh In-athnuaite

Bhí géarghá i gcónaí leis an ngeilleagar a dhícharbónú agus le hastaíochtaí a laghdú, ach le blianta beaga anuas, áfach, tá an phráinn atá i gceist níos soiléire do na geallsealbhóirí uile. Leagtar amach sa Phlean Gníomhaíochta ar son na hAeráide (CAP) is déanaí a d'fhoilsigh Rialtas na hÉireann in 2024 na mionsonraí maidir le gníomhaíocht a dhéanamh chun an dícharbónú a theastaíonn faoi na buiséid charbóin agus faoi na huasteorainneacha astaíochtaí earnála a sholáthar. Cuid lárnach de sin is ea an tacar beart a leagtar amach chun cion an leictreachais in-athnuaite a mhéadú go dtí suas le 80 % faoi 2030 agus sprioc 5 GW maidir le gaoth amach ón gcósta faoi 2030. Tugann CAP tús áite do na fíricí gur dócha, mura ngníomhófar go práinneach, go mbeidh an téamh domhanda níos mó ná 2 °C os cionn na leibhéil réamhthionsclaíoch, rud a chuirfidh sláinte agus slite beatha daoine ar fud an domhain i mbaol. Tá práinn na gníomhaíochta ina príomhfhócas ag CAP freisin. Beidh ar gach earnáil a n-iarraichtaí a chur chun cinn má tá an croibheart agus bearta breise le baint amach. Cuireann CAP 24 Éire ar chomhréim leis an mbeartas aeráide agus fuinnimh in-athnuaite is déanaí ar leibhéal na hEorpa. Mhéadaigh RepowerEU agus an tríú leagan den Treoir maidir le Fuinneamh In-athnuaite (RED III) spriocanna maidir le fuinneamh in-athnuaite ar an leibhéal Eorpach agus chuir sé sin leis an bpráinn a bhaineann le cur chun feidhme trí bhéim a leagan ar a thábhachtaí atá giniúint fuinnimh in-athnuaite i mbeartas agus i ndlí na hEorpa.

Ó na réamh-mheastacháin is déanaí maidir le hastaíochtaí gás ceaptha teasa a d'fhoilsigh an GCC, is léir nach bhfuil Éire ar an mbóthar ceart chun an sprioc 51 % maidir le hastaíochtaí a bhaint amach. Meastar go sárófar an chéad dá bhuiséad carbóin (2021-2030) le corrlach suntasach idir 17 agus 27 faoin gcéad. Sa Tuarascáil Náisiúnta um Réamh-Mheastacháin Fuinnimh a d'fhoilsigh Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann, léiríonn a samhltú gur le gaoth amach ón gcósta a bhaineann an riosca is airde nach mbainfear spriocanna CAP24 amach. Tagtar ar an gconclúid sna tuarascálacha, mura gcuirfear aon acmhainneacht nua fuinnimh gaoithe amach ón gcósta leis faoi 2030, go meastar go mbeidh easnamh 18 % ann i gcomparáid leis an sprioc 80 % maidir le leictreachas in-athnuaite. Faoin Acht um Ghníomhú Aeráide agus um Fhorbairt Ísealcharbóin, 2015 (arna leasú), ceanglaítear ar Éirinn astaíochtaí glan-

nialasacha a bhaint amach tráth nach déanaí ná 2050, agus astaíochtaí a laghdú 51 % faoi dheireadh na ndeich mbliana seo.

Beartas Pleanála

Meastar go bhfuil an Tionscadal ag teacht le beartais agus cuspóirí pleanála an bheartais pleanála ar gach leibhéal, ó bheartas an AE go dtí na pleananna forbartha contae áitiúla, agus go dtacaíonn na beartais agus na cuspóirí sin go láidir leis.

Creat Pleanála Mara Náisiúnta

Tacaíonn beartais agus cuspóirí an Chreata Pleanála Mara Náisiúnta (NMPF) leis an Tionscadal agus comhlíonann sé iad. Tacaíonn NMPF, trína 'bheartais uileghabhálacha pleanála muirí', leis an bprionsabal maidir le fuinneamh gaoithe amach ón gcósta a fhorbairt chun sprioc fuinnimh gaoithe amach ón gcósta 5 GW na hÉireann a bhaint amach faoi 2030. Áirítear le NMPF freisin beartais earnáilsonracha chun fuinneamh inathnuaite amach ón gcósta (ORE) a fhorbairt. Is iad na cinn is ábhartha don Tionscadal Beartas ORE 1 agus Beartas ORE 2, a thacaíonn le tograí a chuidíonn leis an Stát sprioc gaoithe amach ón gcósta 5 GW a bhaint amach agus tosaíocht a thabhairt don mheasúnú ar thionscadail gaoithe amach ón gcósta Chéim 1.

Plean Forbartha Fuinnimh In-athnuaite Amach ón gCósta

Comhlíonann an Tionscadal go hiomlán forálacha an Phlean Forbartha Fuinnimh Inathnuaite Amach ón gCósta (OREDP) a thacaíonn le fás na hearnála fuinnimh inathnuaite amach ón gcósta, ar aon dul le cuspóirí pleanála spásúla muirí náisiúnta agus pleanáil cheart agus forbairt inbhuanaithe.

Chinn OREDP go bhfuil sé d'acmhainn ag Limistéar Measúnaithe 5 – an Cósta Thiar, ina bhfuil an Tionscadal lonnaithe, 500 MW de thuirbíní gaoithe amach ón gcósta atá greamaithe ag an mbun, gan éifeachtaí díobhálacha suntasacha ar an gcomhshaol a chruthú. Tá an figiúr féideartha forbartha sin bunaithe ar thorthaí measúnaithe carnacha MSC agus AA. Sainaitheann dhá chineál maolaithe in OREDP, maolú ar leibhéal an phlean agus maolú ar leibhéal an tionscadail. Rinneadh na bearta maolaithe ar leibhéal an tionscadail a leagtar amach in OREDP a mheas go cuimsitheach agus an maolú is gá don Tionscadal á chinneadh.

An Creat Náisiúnta Pleanála

Príomhfhócas ar fud an Chreata Náisiúnta Pleanála (NPF) is ea an t-aistriú i dtreo sochaí ísealcharbóin atá seasmhach ó thaobh na haeráide de (Toradh Straitéiseach Náisiúnta 8). Tugann NPF dá aire go mbeidh gá le córais nua fuinnimh agus eangacha tarchurtha chun giniúint fuinnimh níos dáilte a chumasú a nascann soláthar leictreachais leis an éileamh ar leictreachas agus tírdhreach fuinnimh na hÉireann á chruthú amach anseo. Tacaítear leis an tionscadal le Sprioc 42, arb é is aidhm di forbairt acmhainneacht fuinnimh inathnuaite amach ón gcósta na hÉireann a bhaint amach.

Plean Forbartha Náisiúnta 2021-2030

Foilsíodh an Plean Forbartha Náisiúnta 2021 – 2030 an 4 Deireadh Fómhair 2021 agus leagtar amach ann an mórthionscadal infheistíochta poiblí a shainithin an Rialtas. Leag an Plean Forbartha Náisiúnta sprioc síos chun sciar an leictreachais in-athnuaite a mhéadú go 80 % faoi 2030. Is é an cur síos a dhéanann an Plean Forbartha Náisiúnta air sin '*tiomantas gan fasach do dhícharbónú soláthairt leictreachais*', ar cinnte gur spreagadh uailmhianach agus sainráite é chun gineadóirí nua in-athnuaite a imscaradh ar scála an Tionscadail.

Straitéis Réigiúnach, Spásúil agus Eacnamaíoch le haghaidh Réigiúin an Tuaiscirt agus an Iarthair

Tá an Tionscadal suite amach ó chósta Chontae na Gaillimhe, atá ina bhall de Thionól Réigiúnach an Tuaiscirt agus an Iarthair (NWRA). Tacaíonn an Straitéis Réigiúnach Spásúil Eacnamaíoch (RSES) go

sonrach le forbairt táirgthe fuinnimh gaoithe amach ón gcósta i suímh oiriúnacha agus aithnítear inti ‘gombeidh foinsí in-athnuaite fuinnimh amach ón gcósta rithabhachtach má tá an tír chun na spriocanna fuinnimh atá leagtha amach le haghaidh 2030 a bhaint amach’. Faigheann táirgeadh fuinnimh gaoithe amach ón gcósta tacaíocht dhíreach ó Chuspóirí Beartais 4.19 agus 4.33 den RSES.

Straitéis Réigiúnach Spásúil agus Eacnamaíoch le haghaidh Réigiún an Deiscirt

Áirítear leis an Tionscadal cábla easpórtála greille a thagann i dtír i gCill Ard, Contae an Chláir. Ritheann an cábla onnmhairithe greille den chuid is mó sa ghréasán bóithre, le roinnt codanna i dtalamh tríú páirtí, ón Suíomh Radhairc Talún ar Tír go Fostáisiún 220 kV Ghob na Muine áit a nascann sé leis an eangach náisiúnta. Tá Contae an Chláir suite i Réigiún an Deiscirt agus tá sé ina bhall de Thionól Réigiúnach an Deiscirt (SRA). Tacaíonn RSES Réigiún an Deiscirt le forbairt fuinnimh gaoithe amach ón gcósta agus a bhonneagar tarchurtha gaolmhar trí RPO 99 agus RPO 96.

Plean Forbartha Chontae na Gaillimhe 2022-2028

Tá Plean Forbartha Chontae na Gaillimhe 2022-2028 (GCDP) tiomanta don aistriú chuig sochaí ísealcharbóin araon dul leis an mbeartas ábhartha Eorpach, náisiúnta agus réigiúnach. Aithníonn an GCDP go dtiocfaidh méadú suntasach ar an éileamh ar fhuinneamh sna blianta amach romhainn mar gheall ar fhás daonra agus eacnamaíoch, chomh maith le leictiríú earnálacha éagsúla. D’fhonn freastal ar éileamh leictreachais, tacaíonn an GCDP le bonneagar fuinnimh in-athnuaite a fhorbairt. Áirítear leis sin foinsí in-athnuaite fuinnimh mhuirí, a fhaigheann tacaíocht shonrach ó GCDP faoi MRE 1 agus MCE 1. Tá an Tionscadal i gcomhréir freisin le Straitéis Fuinnimh In-athnuaite Údarais Áitiúil Chomhairle Chontae na Gaillimhe agus le Straitéis Turasóireachta Chontae na Gaillimhe 23-31.

Plean Forbartha Chontae an Chláir 2023-29

Sainaithnítear i bPlean Forbartha Chontae an Chláir 2023-2029 (CCDP) an gá atá le tacaíocht leanúnach do bhonneagar fuinnimh in-athnuaite agus le hinfheistíocht a dhéanamh ann. Tá Ceangal na hEangaí ar Tír, a thagann i dtír i mbaile fearainn Chill Ard, suite go hiomlán i gContae an Chláir. Tacaíonn CCPD le bonneagar eangaí, go háirithe bonneagar lena nasctar fuinneamh in-athnuaite leis an eangach leictreachais náisiúnta. Tacaítear freisin le forbairt fuinnimh gaoithe amach ón gcósta. Tacaíonn na beartais is ábhartha, CDP 13.5 agus CDP 11.45, le fuinneamh gaoithe amach ón gcósta agus leis an mbonneagar tarchurtha gaolmhar.

Is é Imleabhar 7 den CCPD an Creatphlean Comhtháite Straitéiseach d’Inbhear na Sionainne (SIFP). Tacaíonn SIFP go sonrach le ‘tionscal muirí gaolmhar a fhorbairt ar thailte atá cóngarach do Ghob na Muine’ agus tá sé mar aidhm aige forbairt Ghob na Muine a chur chun cinn mar mhol don earnáil fuinnimh gaoithe amach ón gcósta.

Stair Phleanála

Tugadh Toiliú Limistéir Mhuirí (MAC) don Tionscadal i mí na Nollag 2022. Baineann an úsáid mhuirí a cheadaítear le feirm ghaoithe amach ón gcósta agus bonneagar gaolmhar a thógáil agus a oibriú. Ceanglaítear MAC chun iarratas a dhéanamh faoi Alt 291 den Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000 (arna leasú).

Tá cuntas ar stair phleanála shuíomh an Tionscadail i Roinn 2.6 den EIAR seo. Rinneadh cuardach trí na bunachair sonraí agus na tairseacha pleanála éagsúla ar líne i mí na Nollag 2024 le haghaidh iarratais phleanála ábhartha agus toilithe muirí ábhartha laistigh de theorainn iarratais phleanála an Tionscadail. Ar an iomlán, aithníodh 9 gcead pleanála trastíre laistigh de theorainn an iarratais pleanála. Baineann na hiarratais phleanála le bonneagar leictreachais agus mionfhorbairt ar scála beag. Sainaithníodh 5 cheadúnas urthrú laistigh de theorainn an iarratais pleanála, agus níor cinneadh ach 1 ceann amháin, a bhaineann le cábla snáthoptaice fomhuirí IRIS atá ann cheana.

Scóipeáil agus Comhairliúchán

I gCuid 2.7 tugtar sonraí faoin Scóip EIA a rinneadh maidir leis an Tionscadal. D'ullmhaigh MKO tuarascáil scóipe, ina dtugtar sonraí faoin Tionscadal Beartaithe, agus scaipeadh í i mí Mheán Fómhair 2023. D'iarr MKO barúlacha an phearsanra/na gcomhlachtaí ábhartha ina gcáileanna faoi seach mar chomhairlithe maidir leis an bpróiseas EIAR.

Thug an t-Iarratasóir faoi rannpháirtíocht an phobail, agus is féidir sonraí faoi sin a fháil in Aguisín 2-3 den EIAR seo. Go hachomair, ullmhaíodh an tuarascáil chun taifead a dhéanamh ar an gcomhairliúchán a rinneadh leis an bpobal áitiúil maidir leis an Tionscadal. Rinne an t-iarratasóir comhairliúchán maidir leis an Tionscadal le cónaitheoirí áitiúla agus le páirtithe leasmhara sa phobal i gcoitinne. Ba é cuspóir na gcomhairliúcháin a chinntiú gur cuireadh tuairimí agus ábhair inní gach duine san áireamh mar chuid de dheardh an Tionscadail agus den phróiseas EIA.

Tá sé de chumas ag an Tionscadal buntáistí suntasacha a bheith aige don gheilleagar áitiúil, trí chruthú post, agus deiseanna eacnamaíocha do chonraitheoirí áitiúla, do sholáthraithe agus do sholáthraithe seirbhíse. Cuid thábhachtach den Tionscadal is ea an Ciste Sochair Pobail, a mheastar a bheith cothrom le €3.5 milliún in aghaidh na bliana.

Áirítear sa EIAR freisin sonraí faoi na cruinnithe réamhphleanála a rinneadh sular cuireadh an t-iarratas pleanála isteach, lena n-áirítear rannpháirtíocht leis an mBord Pleanála faoi fhorálacha Alt 287 den Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000, arna leasú. Tionóladh cruinnithe comhairliúcháin réamhiarratais leis an mBord Pleanála 3 huaire idir Meán Fómhair 2023 agus Iúil 2024. Dhún an Bord Pleanála an próiseas réamhiarratais i mí Mheán Fómhair 2024. Reáchtáladh cruinnithe comhairliúcháin réamhiarratais le Comhairle Chontae na Gaillimhe agus an Chláir freisin.

3 Roghnú Láithreáin agus Roghanna Eile

Sa chuid seo de EIAR tá tuairisc ar na roghanna malartacha réasúnta a bhreithnigh an t-Iarratasóir ar an Tionscadal, i dtéarmaí shuíomh an láithreáin agus teicneolaíochtaí fuinnimh in-athnuaite eile, chomh maith le leagan amach an láithreáin lena n-ionchorpraítear méid agus scála an tionscadail, nasc leis an eangach náisiúnta agus roghanna seachadta bonneagair chuig an láithreán. Tugtar breac-chuntas sa chuid seo freisin ar na cúinsí dearaidh i ndáil leis an Tionscadal. Tugtar léiriú ann ar na príomhchúiseanna leis an rogha ó thaobh dearadh agus leagan amach a dhéanamh, lena n-áirítear comparáid idir na héifeachtaí ar an gcomhshaol. Is bealach éifeachtach é roghanna malartacha a mheas chun go seachnófaí tionchair a d'fhéadfadh a bheith ar an gcomhshaol. Mar a leagtar amach i ndoiciméad na Gníomhaireachta um Chaomhnú an Chomhshaoil (EPA): *'Guidelines on The Information to be Contained in Environmental Impact Assessment Reports'* (EPA, 2022), is cuid thábhachtach de phróiseas foriomlán EIAR é cur i láthair agus breithniú roghanna malartacha réasúnacha a ndéantar imscrúdú orthu.

Rogha mhalartach "faic a dhéanamh"

Leis an rogha mhalartach 'gan faic a dhéanamh', táthar ag cur síos ar thoradh an Tionscadail i gcás nach ndearna sé dul chun cinn agus arb é a tharlódh nach mbainfeadh an Tionscadal aon cheann de na haidhmeanna thíos amach;

- Leictreachas arna ghiniúint ó fhuinneamh gaoithe a sholáthar chun freastal ar an éileamh ar fhuinneamh;
- Tacú leis an aistriú chuig geilleagar glan-nialasach;
- Cur le tiomantais Éireannacha, Eorpacha agus idirnáisiúnta maidir le hathrú aeráide agus fuinneamh in-athnuaite;
- Rannchuidiú go díreach le sprioc na hÉireann 5 GW ar a laghad d'fhuinneamh gaoithe amach ón gcósta a bhaint amach faoi 2030;
- foinse shlán fuinnimh a sholáthar i bhfoirm leictreachais in-athnuaite; agus,

➤ Fás eacnamaíoch inbhuanaithe ísealcharbóin a bhaint amach.

D'fhanfadh an Láithreán Amach ón gCósta agus an Láithreán ar Tír araon mar atá siad faoi láthair. D'fhanfadh an Láithreán Amach ón gCósta mar limistéar muirí a úsáidtear le haghaidh iascaireachta agus gníomhaíocht mhuirí. D'fhanfadh an Láithreán ar Tír lena chleachtais úsáide talún reatha de thalmhaíocht íseal-déine, iompar feadh na conaire bóthair poiblí, agus taitneamhacht áineasa. Ní thógfaí na heilimintí amach ón gcósta agus ar tír den Tionscadal, agus ní bheadh aon fheirm ghaoithe ag feidhmiú amach ó chósta thiar na hÉireann mar chuid de thionscadail Chéim a hAon. Bheadh caillteanas thart ar 450 MW de thoilleadh gaoithe amach ón gcósta ann. D'fhéadfadh éifeacht iarmhartach a bheith aige sin ar gach céim d'fhorbairtí gaoithe amach ón gcósta in Éirinn amach anseo. Ní féidir coinne a bheith leis go mbainfidh Éire a sprioc amach maidir le 5 GW d'fhuinneamh gaoithe amach ón gcósta faoi 2030 mura rachaidh an Tionscadal ar aghaidh.

Mura rachadh an Tionscadal ar aghaidh, chaillfí an deis an acmhainn fuinnimh in-athnuaite atá ar fáil a ghabháil agus í a nascadh le heangach leictreachais na hÉireann, mar aon leis an deis rannchuidiú le spriocanna an Rialtais agus an Aontais a bhaint amach maidir le táirgeadh agus ídiú leictreachais ó acmhainní in-athnuaite agus maidir le hastaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú.

Chaillfí an deis chun fostaíocht agus infheistíocht áitiúil a ghiniúint freisin. Is dócha go leanfadh na treochois maidir le meath daonra agus díothacht tuaithe a taifeadadh laistigh den Réimse Staidéir Daonra ar aghaidh in éagmais infheistíochta, mar a pléadh i gCaibidil 6 den EIAR seo maidir le Daonra agus Sláinte an Duine.

Próiseas Roghnaithe Láithreáin

I gcás an Tionscadail seo shainaithin OREDP in 2014 Limistéar Measúnaithe 5 – An Cósta Thiar, ina bhfuil an Tionscadal lonnaithe, mar Limistéar Measúnaithe a bhfuil sé d'acmhainn aige freastal ar 500 MW d'fhuinneamh gaoithe greamaithe ag an mbun amach ón gcósta gan drochthionchar suntasach dóchúil a bheith aige ar an gcomhshaol. Ainmníodh an láithreán de bhun Limistéar Measúnaithe OREDP 5 agus an MAC. Sonraítear sa EIAR na hIarratais ar Cheadúnas Urthrú/Léas, Stádas Tionscadail Ábhartha agus Toiliú Limistéir Mhuirí (MAC) ina dhiaidh sin.

Oiriúnacht an Láithreáin Amach ón gCósta

Tar éis scagadh tosaigh, roghnaíodh limistéar Charraigeacha Sceirde mar an suíomh is oiriúnaí d'fheirm ghaoithe amach ón gcósta mar gheall ar a shaintréithe láithreáin fabhracha agus a shuíomh idir 5 km agus 11.5 km ón gcósta. Cuireann an láithreán acmhainn ghaoithe den scoth ar fáil lena mbaineann dálaí meitéaracha fabhracha mar gheall ar Charraigeacha Sceirde iad féin a chuireann foscadh ar fáil ó thonnta an Atlantaigh agus ó shruthanna taoide, agus le doimhneachtaí uisce atá oiriúnach chun feirm ghaoithe greamaithe ag an mbun amach ón gcósta a fhorbairt.

Is é an bonn ar fad a cuireadh faoin rogha láithreáin beartas náisiúnta, réigiúnach agus áitiúil ar an macraileibhéal (féach Caibidil 2: Cúlra agus Beartas), chomh maith le tosca suíomhshonracha a mbíonn tionchar acu ar leagan amach an tuirbín agus ar dhearadh an tionscadail ar an láthair ar mhicrealeibhéal (féach Roinn 3.2.5 thíos). I measc na bpríomhbhreithnithe beartais, planála agus comhshaoil chun suíomh féideartha feirme gaoithe amach ón gcósta a roghnú i limistéar Charraigeacha Sceirde bhí:

- Plean Forbartha Fuinnimh Inathnuaite Amach ón gCósta
- Beartas Pleanála Suíomh an láithreáin i gcoibhneas le Straitéis Fuinnimh In-athnuaite Phlean Forbartha Chontae na Gaillimhe 2024
- Íogaireachtaí comhshaoil: Limistéar leordhóthanach de ghrinneall na farraige neamhiallaithe a d'fhéadfadh freastal ar fhorbairt feirmeacha gaoithe amach ón gcósta agus ar cheanglais maidir le spásail tuirbíní;

- Láithreáin Ainmnithe: Lonnaithe lasmuigh de limistéir atá ainmnithe chun speicis agus gnáthóga éiceolaíocha a chosaint;
- Luasanna Gaoithe: Luasanna comhsheasmhacha gaoithe
- Ceangal Eangaí: Rochtain ar an Eangach Náisiúnta;

Tá tuilleadh faisnéise maidir leis an mbreithniú thuas mionsonraithe i gCaibidil 3.

Oiriúnacht an Láithreáin ar Tír

Nuair a deimhníodh limistéar Charraigeacha Sceirde, rinneadh athbhreithniú tosaigh ar an gcósta thiar chun an suíomh is oiriúnaí don radharc talún a chinneadh, an bealach is oiriúnaí don cheangal eangaí ar tír chomh maith le suíomh oiriúnach don chompún cúitimh ar tír.

In 2021, rinne Xodus agus MKO measúnú scagtha cósta, ag cur san áireamh suímh radhairc talún a bheadh inmharthana chun ceangal le Fostáisiún Chasla nó le Fostáisiún Ghob na Muine. Le linn an chuardaigh cósta, díriodh isteach ar thránna gainimh chun trinseáil gearrtha oscailte nó adhlacadh an chábala a cheadú chomh maith le hiarracht laghdú a dhéanamh ar idirghníomhaíocht le ceantair carraige/foshraithe crua, láithreáin ainmnithe, bonneagar muirí eile etc. Roghnaíodh 14 limistéar ar an iomlán feadh an chósta agus rinneadh iad sin a mheas de réir na gcritéar seo a leanas:

- Srianata Teicniúla (i.e. fad chuig nascadh leis an eangach, dúshlán theicniúla áitiúla maidir le suiteáil, dálaí ar ghrinneall na farraige a bhfuil coinne leo, bataiméadracht etc.)
- Láithreáin Chaomhnaithe Ainmnithe Dúlra agus Geolaíochta (LCS, SPA, NHA, pNHA)
- Ar tír
 - Tírdhreach agus Taitneamhacht Amhairc (Ainmniúcháin na Comhairle Áitiúla)
 - Srianata Éiceolaíocha
 - Foraoiseacht (Ábhar agus Coillearnach Dhúchasach)
 - Gaireacht do ghabhdóirí cónaithe (< 100m)
 - Seandálaíocht agus Oidhreacht Chultúrtha (Séadchomharthaí Náisiúnta agus láithreáin NIAH)
 - Hidreolaíocht (Baol Tuilte ó Abhann agus ó Uisce Dromchla)
 - Turasóireacht agus Áineas (Taitneamhachtaí Chead Slí an Phobail agus limistéir áineasa)
 - Úsáid talún
- Amach ón gcósta
 - Gnáthóga Bheantóis
 - Seandálaíocht Mhuirí
 - Úsáideoirí Farraige Eile
 - Iascach Tráchtála
 - Láithreáin Dobharshaothraithe
 - Uisce-Iompar agus Loingseoireacht

Sainithníodh rioscaí feadh gach ceann de na 14 réimse mar a léirítear in *Aguisín 3-1 – Próiseas Scagtha Cósta*, agus sainithníodh freisin cinneadh an raibh suíomh radhairc talún féideartha ann. Roghnaíodh 8 suíomh san iomlán ansin a nascadh isteach i bhFostáisiún Chasla nó i bhFostáisiún 220 kV Ghob na Muine.

Tar éis tuilleadh anailise, ag baint úsáide as critéir chun srianata a mheas (ar tír agus amach ón gcósta araon) ag gach suíomh radhairc talún a d'fhéadfadh a bheith ann, cuireadh na roghanna chun nascadh le Fostáisiún Chasla as an áireamh ón gClúdach Dearaidh Tionscadail don iarratas reatha. Is mó na rioscaí teicniúla agus comhshaoil a bhain leis na roghanna sin go léir ná na roghanna radhairc talún chun nascadh le Stáisiún Cumhachta Ghob na Muine.

Tar éis an chéad scagtha cósta, rinneadh ceithre shuíomh radhairc talún a d'fhéadfadh a bheith lena gceangal le Fostáisiún Ghob na Muine 220 kV a chur chun cinn sa phróiseas indéantachta agus rinneadh iad a mheas ar bhealach níos mionsonraithe mar shuíomh radhairc talún a d'fhéadfadh a bheith ann.

Ina theannta sin, rinne MKO staidéar indéantachta ar bhealach ceangail eangaí ar tír chun bealach ceangail a chinneadh ó na 4 rogha radhairc talún go Gob na Muine 220 kV. Sainaithníodh srianta feadh na roghanna uile maidir le bealach ceangail eangaí ar tír, mar a léirítear in *Aguisín 3-2 – Measúnú Indéantachta ar Nascadh Eangach ar Tír*.

Bhí dearadh an Láithreáin ar Tír faoi threoir srianta, rud a sheachain na codanna is íogaire ó thaobh an chomhshaoil den láithreán. Is srianta iad srianta a chuireann bonn eolais faoi dheardh tionscadail trí aird a tharraingt ar iogaireachtaí ar an láthair agus maoláin ar eachtraí gan choinne iomchuí a sholáthar. Próiseas eolasach agus comhoibriú a bhí i ndearadh an Láithreáin ar Tír freisin ón tús, ina raibh dearthóirí, Iarratasóirí, innealtóirí, úinéirí talún, speisialtóirí comhshaoil, éiceolaíochta, hidreolaíocha, geoiteicniúla agus seandálaíochta agus comhairleoirí tráchtála páirteach. Ba é an aidhm a bhí leis sin an acmhainneacht maidir le héifeachtaí ar an gcomhshaoil a laghdú agus tionscadal a thógáil atá inmharthana ó thaobh na heacnamaíochta de freisin. Áiríodh freisin príomhbhreithnithe beartais, pleanála agus comhshaoil a bhaineann leis an limistéar ar tír.

Teicneolaíochtaí Fuinnimh In-athnuaite Malartacha

Beidh gá le forbairt fuinnimh gaoithe agus grianfhuinnimh ar tír agus amach ón gcósta araon chun a chinntiú go mbainfidh Éire an sprioc atá leagtha síos i bPlean Gníomhaíochta ar son na hAeráide 2024 amach chun 80 % dár leictreachas a fhoinsiú ó fhuinneamh in-athnuaite faoi 2030. Ní cás é a bhaineann le 'ceachtar/nó'. Agus teicneolaíochtaí fuinnimh in-athnuaite eile á mbreithniú sa limistéar, bhreithnigh an Iarratasóir cineálacha eile fuinnimh in-athnuaite amach ón gcósta, chomh maith le táirgeadh fuinnimh gaoithe ar tír agus grianfhuinnimh tráchtála mar mhalairt ar an Tionscadal, mar a shonraítear i Roinn 3.2.4.

Uimhreacha Tuirbín Malartacha agus Múnla

Beidh Uasacmhainn Onnmhairiúcháin 450 MW ag an Tionscadal. Tá sé beartaithe 30 tuirbín a shuiteáil san OAA chun an t-ascúr sin a bhaint amach. Rinneadh machnamh ar acmhainneacht na dtuirbíní a laghdú agus ar líon na dtuirbíní atá beartaithe a mhéadú. Mar thoradh ar go leor tuirbíní níos lú, bheadh lorg níos mó ag an bhfeirm ghaoithe laistigh de OAA, agus bheadh gá le méid níos mó bonneagair tacaíochta (i.e. fondúireachtaí etc.), agus an fhéidearthacht go dtarlódh tionchair ar an gcomhshaoil a mhéadú. Bainfidh an leagan amach 30 tuirbín a roghnaíodh don Tionscadal amach an t-ascúr is fearr ag leibhéal níos comhsheasmhaí ná mar a bheifí in ann a bhaint amach trí thuirbíní éagsúla a úsáid.

Leagan Amach Malartach Tuirbíní agus Dearadh Forbartha

Próiseas eolasach agus comhoibriú a bhí i ndearadh an Láithreáin Amach ón gCósta ón tús, ina raibh foireann leathan dearthóirí, innealtóirí agus saineolaithe éagsúla ó réimsí speisialaithe amhail speisialtóirí geoiteicniúla, comhshaoil, seandálaíochta, éiceolaíochta, uisce-iompair agus loingseoireachta rannpháirteach. Is é an aidhm fhoriomlán leagan amach optamach a fhorbairt, agus sonraí a bhaineann go sonrach leis an láithreán á gcur san áireamh, agus cuspóir fhoriomlán á áirithiú ag an am céanna chun aon fhéidearthacht maidir le héifeachtaí ar an gcomhshaoil a laghdú agus tionscadal inmharthana á dheardh ar féidir é a thógáil.

Le linn ullmhú an EIAR seo, rinneadh leagan amach an Láithreáin Amach an Chósta a athbhreithniú agus a bheachtú chun torthaí gach imscrúdú láithreáin a chur san áireamh, rud a thug an dearadh óna chéad leagan amach tosaigh go dtí an leagan amach atá beartaithe faoi láthair. Cuireadh san áireamh sa phróiseas dearaidh freisin moltaí agus tuairimí na n-eagraíochtaí reachtúla agus neamhreachtúla

ábhartha, an phobail áitiúil agus na n-údarás áitiúil mar a shonraítear i Ranna 2.7 agus 2.8 de Chaibidil 2 de EIAR.

Fondúireachtaí Malartacha Tuirbín agus Fostáisiúin Amach ón gCósta

Is iad na nithe seo a leanas a chinneann rogha na fondúireachta i láithreáin feirme gaoithe amach ón gcósta:

- Doimhneacht an uisce (méid an struchtúir tríd an gcolún uisce agus na praiticiúlachtaí a bhaineann leis an gcéanna a shuiteáil)
- Dálaí talún (treá an struchtúir agus daingne ar ghrinneall na farraige/i ngrinneall na farraige)
- Dálaí meitéaracha (fórsaí na farraige agus na gaoithe ar an struchtúr go díreach agus ar de bharr idirghníomhú na bhfórsaí sin leis an tuirbín atá suite ar bharr an struchtúir iad)

Tá an Láithreán Amach ón gCósta suite i limistéar le doimhneachtaí uisce idir thart ar 0 m agus 60 m. Cuimsíonn grinneall na farraige laistigh den OAA lomáin chreagacha, rud a chiallaíonn go gcaithfí aon struchtúr píleach, mar shampla aonphíligh nó seaicéidí pílithe, a shuiteáil go cúramach agus druileáil isteach sa charraig a dhéanamh nuair is gá. Tá na coinníollacha meitéaracha ar an láithreán fabhrach. Chiallaigh sin go bhféadfadh struchtúir phíleacha a bheith oiriúnach, toisc go mbeadh siad deartha chun dálaí meitéaracha an láithreáin a sheasamh, ach tá méadú suntasach tagtha ar an bhfad ama a theastaíonn chun na bunsraitheanna sin a shuiteáil. De rogha air sin, tá struchtúir bonn domhantarraingthe (GBS) oiriúnach toisc nach mbeadh orthu dul isteach i ngrinneall creagach na farraige ach is féidir iad a dhearadh chun dálaí meitéareolaíocha an láithreáin a sheasamh.

De réir mar a chuaigh riachtanais innealtóireachta agus dearadh an Tionscadail chun cinn, bhí na hinnealtóirí sásta go bhféadfadh fondúireachtaí seaicéad píleach agus fondúireachtaí GBS araon tacú go cuí leis na WTGanna laistigh den OAA agus iad a dhaingniú, agus dálaí meitéaracha an láithreáin á gcur san áireamh. Mar sin féin, níor measadh go raibh na praiticiúlachtaí a bhaineann le fondúireachtaí seaicéad píleach a shuiteáil buntáisteach ná éifeachtach. Is amhlaidh atá toisc go mbeadh ar an soitheach suiteála a bheith ag oibriú ag OAA ar feadh tréimhsí suntasacha ama, mar gheall ar an am is gá chun píliú isteach sa charraig ar ghrinneall na farraige agus faoina bhun. Maidir le GBS, tá an tsuiteáil níos simplí toisc go gcuirtear an GBS ar snámh isteach ina ionad, dá bhrí sin níl gá le soitheach ar feadh tréimhsí fada.

Bheadh cur isteach níos mó ar ghrinneall na farraige, méadú ar thorann faoi uisce, agus tionchair níos suntasaí ar ghabhdóirí éiceolaíocha, idir ghabhdóirí bheantóis agus ghabhdóirí peiligeacha, ag na gníomhaíochtaí a bhaineann le fondúireachtaí pílithe le haghaidh ullmhú láithreáin nó druileáil chúlchiorclach. Mar gheall air sin, in éineacht leis an bhfad níos faide chun fondúireachtaí píleacha a shuiteáil, níor measadh a thuilleadh go raibh fondúireachtaí píleacha mar bhundearadh inmharthana don tionscadal. Measadh, dá bhrí sin, gurbh é GBS an rogha ab fhearr i dtéarmaí éifeachtúlachta le haghaidh suiteála agus an fhéidearthacht maidir le héifeachtaí suntasacha comhshaoil ag OAA.

Suíomh an Fhostáisiúin Malartaigh Amach ón gCósta

Cosúil le roghnú agus tabhairt chun críche na suíomhanna WTG laistigh de OAA, bhí tionchar ag dálaí ghrinneall na farraige (topagrafaíocht ghrinneall na farraige), sonraí geoiteicniúla, sonraí geoifisiceacha, dálaí meitéaracha agus bheantóis ar roghnú an tsuímh le haghaidh OSS.

I measc na mbreithnithe eile le haghaidh OSS tá;

- Inrochtaineacht le haghaidh Iompair agus Suiteála (T&I) agus le haghaidh Oibríochtaí agus Cothabhála (O&M)
- Ceanglais EirGrid – crios oibre 500 m go háirithe

- Faid cábla idir eagar (go háirithe fad na sreinge deireanaí ón WTG go OSS)
- Faid Chábla Easpórtála

Roghnaíodh an suíomh deiridh agus measadh go raibh sé barrmhaith i dtéarmaí na ndálaí bheantóis, comhshaoil agus meitéaracha agus i dtéarmaí a nochta do na dálaí atá ann ar an láithreán. Soláthraíonn an suíomh OSS a roghnaíodh an réiteach is éifeachtúla agus is eacnamaíche freisin i bhfianaise shuíomh an cháblaithe idir eagar agus bhealach OEC ón OSS go dtí an Suíomh Radhairc Talún.

Bealach Malartach Cábla Idir Eagar

Is príomhthosca maidir le suíomh an chábla idir eagar (IAC) suíomh tuirbín, faid teaghrán IAC, topagrafaíocht, srianta comhshaoil, srianta meitéaracha agus éagobhsaíocht. Ar athbhreithniú a dhéanamh ar leagan amach IAC a measadh mar a thaispeántar i bhFíor 3-6, fuarthas amach go raibh an leagan amach sin trasnaithe le leapacha maerl a sainaitníodh sna suirbhéanna bheantóis. Chun an tionchar a d'fhéadfadh a bheith aige ar an gcomhshaol a laghdú, athlonnaíodh IAC agus ba é an bealach a roghnaíodh anois an bealach is fearr chun na gnáthóga bheantóis is íogaire a sheachaint.

Láithreáin Diúscartha Mhalartacha

Aithníodh go bhféadfadh cúig shuíomh laistigh den OAA a bheith oiriúnach chun ábhar dreideála a dhiúscairt. Nuair a bhíodhas ag féachaint ar na suímh sin, cuireadh trí shríon éagsúla san áireamh, ba iad sin –

- Gnáthóga/Bitóip EUNIS,
- Gnéithe Bheantóis Cosanta
- Próisis Fhisiceacha Mhuirí.

Maidir le machnamh a dhéanamh ar íogaireachtaí agus ar limistéir a sainaitníodh do dhiúscairt dreideála, níor cinneadh aon difríocht shuntasacha idir na gnáthóga a bhí i láthair, agus léiríodh gach suíomh le bataiméadracht an-éagsúil dríodair agus fostrataim charraigeacha agus raon casta comhfhreagrach sruthanna. Mar sin féin, is iad suímh 1 agus 2 is faide lonnaithe ó LCS Chuan Chill Chiaráin agus na nOileán agus dá bhrí sin cinneadh go raibh riosca níos ísle ann do ghnéithe cáilitheacha an LCS.

Cábla Malartach Onnmhairiúcháin Amach ón gCósta

Tar éis suíomh shuíomh an Radhairc Talún a chinneadh, cinneadh an dearadh is iomchuí don bhealach Cábla Onnmhairiúcháin Amach ón gCósta (OEC). Rinneadh measúnú iomlán scagtha bealaigh ina ndearnadh athbhreithniú ar bhataiméadracht ghrinneall na farraige agus ar thopagrafaíocht feadh roghanna éagsúla bealaigh cáblaí onnmhairiúcháin amach ón gcósta chun a chinneadh cén bealach is lú éifeacht is féidir ar an gcomhshaol. Bhí tionchar freisin ag an mbreithniú ar shuíomh shuíomh OSS ar dhearadh agus ar bhealach an bhealaigh OEC, toisc gur cinneadh túsphointe OEC leis. Rinneadh dhá rogha a mheas ar dtús. Taistealaíonn Rogha 1 ó thuaidh d'Oileáin Árann agus é ag taisteal i dtreo Chill Aird. Mar gheall ar fhad breise an bhealaigh seo agus a idirghníomhú le trácht mara mar bháid farantóireachta ag trasnú chuig Oileáin Árann agus trácht mara ag taisteal isteach agus amach as Cuan na Gaillimhe, níor breithníodh an bealach sin a thuilleadh. Breithníodh Rogha 2, ó dheas agus timpeall ar Cheann Léime, ach le scagadh radhairc talún, ní raibh Baile Mhic Dhroighneáin ina rogha a thuilleadh bunaithe ar a shuíomh in Inbhear na Sionainne agus ar na hidirghníomhaíochtaí a d'fhéadfadh a bheith ann le LCS na Sionainne Íochtaráí. Dá bhrí sin, níor breithníodh Rogha 2 a thuilleadh. Dá bhrí sin, breithníodh bealach níos díri, lena seachnaítear gach limistéar atá íogair ó thaobh an chomhshaoil de. Leanann Rogha 3 bealach siar agus ó dheas ó Oileáin Árann agus seachnaítear Láithreáin Ainmnithe (LCSanna agus SPAnna). Measadh go raibh an bealach sin ar an mbealach is fearr chun tionchair ar an gcomhshaol a íoslaghdú agus, ag an am céanna, gurb é an bealach is inmharthana ó thaobh na heacnamaíochta de é.

Ceangal Eangaí Malartach ar Tír

Chuaigh an bealach féideartha ceangail eangaí 220 kV trí atrialta iomadúla, agus roghanna éagsúla cábla faoi thalamh inbhóthair agus easbhóthair chomh maith leis an bhféidearthacht ceangal leis an eangach le cábla lastuas. Sonraítear athbhreithniú iomlán ar na roghanna in *Aguisín 3-2 – Indéantacht Bhealach na hEangaí ar Tír*. Áirítear an méid seo a leanas ar na critéir a áirítear sna tuarascálacha indéantacha:

- Srianata Teicniúla;
- Beartas Eirgrid a mholann cáblaí sa ghréasán bóithre seachas i dtailte tríú páirtí, chun cabhrú le rochtain oibríochtúil agus cothabháil;
- Láithreáin Chaomhnaithe Ainmnithe Dúlra agus Geolaíochta (LCS SPA, NHA, pNHA);
- Tírdhreach agus Taitneamhacht Amhairc (Ainmniúcháin ón gComhairle Áitiúil);
- Srianata Éiceolaíochta;
- Gaireacht do Ghabhdóirí Cónaithe (<100 m);
- Seandálaíocht agus Oidhreacht Chultúrtha (Séadchomharthaí Náisiúnta agus láithreáin NIAH);
- Foraoiseacht (Ábhar agus Coillearnach Dhúchasach);
- Hidreolaíocht (Baol Tuillte ó Abhann agus ó Uisce Dromchla);
- Turasóireacht agus Áineas (Cead Slí an Phobail, nithe is díol spéise agus limistéir áineasa) agus

Cuireann an bealach cábla deiridh faoi thalamh gach srian comhshaoil láithreáin san áireamh (e.g. éiceolaíocht, seandálaíocht, hidreolaíocht, doimhneacht mhóna etc.) agus srianata dearaidh (e.g. tailte tríú páirtí). Ba é an príomhshrian a cheadaigh an bealach a chur chun cinn fad an chábla. Ba é an bealach ó Chill Ard an bealach a cheadaigh an bealach is giorra, rud a laghdaigh na héifeachtaí comhshaoil ar an iomlán. Ina theannta sin, seachnaíonn an bealach gach sráidbhaile agus baile, lena n-áirítear príomh-mhol Chill Rois, rud a laghdaigh an tionchar ar chónaitheoirí, turasóireacht, seirbhísí agus caitheamh aimsire sa cheantar sin.

Compún Cúitimh Mhalartaigh ar Tír

Breithníodh limistéar cuardaigh 2.5 km timpeall ar Fhostáisiún Ghob na Muine 220 kV, chun a chinntiú go mbeadh an fostáisiún beartaithe suite an-ghar don phointe ceangal ag Gob na Muine. Measadh gur ceanglais theicniúla shonracha agus srianata comhshaoil mhionsonraithe a bhí i Roinn 3.2.5.2.4 de EIAR.

Ní raibh ach láithreán amháin ann a aithníodh a bheith oiriúnach nuair a rinneadh breithniú ar infhaighteacht talún, iogaireachtaí comhshaoil; gan aon cheann a bheith sainaitheanta laistigh den suíomh roghnaithe, chomh maith le srianata teicniúla i.e. bhí dálaí oiriúnacha ithreach ag an láithreán agus ní raibh aon fhána géar ann.

Breithnithe Sealadacha an Chompúin Tógála

Breithníodh áiteanna éagsúla ar feadh an OGC ina mbeadh an fhoireann tógála in ann úsáid a bhaint as limistéir in aice leis na limistéir cháblaithe agus bhá comhpháirteacha. Tugadh aird ar limistéir a raibh rochtain, bonneagar nó láithreachtaí chrua acu cheana féin, mar bhealach chun aon éifeacht ar an gcomhshaoil a laghdú. Cé gur breithníodh roinnt roghanna feadh an OGC, ba iad na roghanna ab fhearr limistéar Radhairc Talún, Club Gailf Chill Rois agus an limistéar laistigh den Chompún Cúitimh ar Tír, toisc go raibh an bonneagar á mholadh ann cheana féin mar chuid den Láithreán ar Tír. Mar gheall ar ghairacht don bhonneagar beartaithe, go háirithe an Suíomh Radhairc Talún ar an gCósta agus an Compún Cúitimh ar an gCósta, an dromchlú a bhí ann cheana féin ag Club Gailf Chill Rois agus mar gheall nach raibh aon srian suntasach comhshaoil ag aon cheann de na trí chomhshuíomh a d'fhéadfadh a bheith ann, rinneadh díobh suíomh oiriúnacha le haghaidh compúin tógála shealadacha.

Modheolaíochtaí Tógála Malartacha

Cuideoidh na bearta deartha agus maolaithe dea-chleachtais a leagtar amach sa EIAR seo le haon rioscaí a laghdú agus dearadh iad chun an bealach idir an láithreán agus aon ghabhdóir comhshaoil aitheanta a bhriseadh

4

Modheolaíocht an Mheasúnaithe ar an Tionchar ar an gComhshaoil

Leagtar amach sa chaibidil seo an cur chuige agus na modhanna a úsáidtear san EIAR don Tionscadal chun tacú leis an iarratas ar thoilíú. Tugtar forbhreathnú ann ar na príomhchéimeanna a leantar i gcomhréir le dea-chleachtais EIA agus i gcomhréir le treoraíocht agus reachtaíocht EIAR a leagtar amach i Roinn 1.2 de Chaibidil 1: Réamhrá. Soláthraítear an measúnú ar thionchair ar gach gabhdóir comhshaoil i gcaibidlí ar leith laistigh den EIAR seo (Caibidlí 6-34).

Is é phríomhaidhm an Mheasúnaithe ar an Tionchair ar an gComhshaoil (EIA) a dhéanamh ná a chinntiú go ndéanann an t-údarás a dheonaíonn toiliú (an 'tÚdarás Inniúil') le haghaidh forbartha beartaithe a chinneadh agus láneolas aige ar aon éifeacht shuntasach ar an gcomhshaoil is dócha a bheidh ann.

Is bealach é EIAR chun na tionchair agus na héifeachtaí is dócha a bheidh ag forbairt beartaithe ar an gcomhshaoil a tharraingt le chéile agus a mheas go córasach, idir tionchair thairbheacha agus tionchair dhíobhálacha. Cuidíonn sé sin lena áirithiú go mbeidh tuiscint cheart ag an bpobal agus an tÚdarás Inniúil ar thábhacht na n-éifeachtaí tuartha, agus ar an scóip chun aon éifeacht dhíobhálach a laghdú, sula ndéanfaidh an tÚdarás Inniúil a chinneadh. Trí éifeachtaí suntasacha dóchúla a shainaithint go luath, déantar bearta maolaithe iomchuí a shainaithint agus a ionchorprú i ndearadh forbartha beartaithe.

Measúnú Tionchair

I ngach caibidil laistigh d'Imleabhair 1, 2 agus 3 den EIAR tugtar tuairisc ar ghnéithe ábhartha na ndálaí comhshaoil reatha laistigh den Láithreán Amach ón gCósta agus den Láithreán ar Tír, mar atá sainmhínithe i gCaibidil 1

Déantar an treithriú sin ar an timpeallacht atá ann cheana chun na dálaí bonnlíne sa réimse a chumhdaítear leis an Tionscadal a chinneadh, lena n-áirítear réimsí staidéir ábhartha le haghaidh na saincheisteanna sin a cuireadh faoi raon feidhme na Tuarascála EIAR. Tá na céimeanna seo a leanas i gceist leis sin:

- Limistéir staidéir a shainiú do gach gabhdóir bunaithe ar shaintréithe ábhartha an ghabhdóra (m.sh. soghluaisteacht/raon);
- Athbhreithniú a dhéanamh ar an bhfaisnéis atá ar fáil (e.g. sonraí/tuarascálacha atá ar fáil go poiblí agus suirbhéanna a bhaineann go sonrach leis an láithreán);
- Tionchair dhóchúla nó fhéideartha a shainaithint a bhféadfaí a bheith ag súil go n-eascróidh siad as an Tionscadal amach ón gcósta;
- A chinneadh an bhfuil dóthain sonraí ann chun breithiúnais EIAR a dhéanamh le muinín leordhóthanach;
- Má tá gá le tuilleadh sonraí, a áirithiú go bhfuil na sonraí a bhailítear spriocdhírthe agus dírithe ar na príomhcheisteanna a fhreagairt agus ar phríomhbhearnaí sonraí a líonadh;
- Athbhreithniú a dhéanamh ar fhaisnéis a bailíodh chun a áirithiú gur féidir an bhonnlíne chomhshaoil a shaintréithriú go leordhóthanach le mionsonraí iomchuí;
- Aon bhearna nó teorainn sonraí atá fágtha a shainaithint agus tuairisc a thabhairt ar impleachtaí na mbearnaí nó na dtéorainneacha sin ar an saintréithriú bonnlíne; agus

- Breithniú ar an mbonnline amach anseo agus ar athruithe a d'fhéadfadh a bheith ann sa bhonnline thar shaolré an Tionscadail, lena n-áirítear an t-athrú aeráide, athruithe ar chleachtais agus athruithe eile atá measartha intuairtha.

Measúnú ar Éifeachtaí Féideartha

Is é príomhchuspóir an EIAR seo ná measúnú a dhéanamh ar éifeachtaí suntasacha dóchúla an Tionscadail ar an gcomhshaol a aithint, cur síos a dhéanamh orthu agus iad a chur i láthair. Cuireann an measúnú sin bonn eolais faoi phróiseas measúnaithe tionchair an Údaráis Inniúil, faoina chinneadh maidir le toiliú a thabhairt nó gan é a thabhairt, agus má thugann sé toiliú, cad iad na coinníollacha atá le cur i gceangal leis. Tá sé de chumas ag an Tionscadal éifeachtaí a bheith aige ar an gcomhshaol le linn na gcéimeanna Tógála, Oibríochta agus Díchoimisiúnaithe. Diríonn EIAR ar éifeachtaí dóchúla agus suntasacha araon, agus ar thuairiscí ar éifeachtaí atá cruinn agus inchreidte.

Le linn an Mheasúnaithe ar an Tionchar ar an gComhshaol, sainaithníodh na héifeachtaí suntasacha dóchúla a bhaineann leis an Tionscadal agus tugadh tuairisc orthu i gcomhréir leis na treoirghoiciméid uile a shainaithnítear i Roinn 4.2.2 de Chaibidil 4, (Modheolaíocht an Mheasúnaithe ar an Tionchar ar an gComhshaol). lena n-áirítear *'Guidelines on the Information to be Contained in Environmental Impact Assessment Reports'* de chuid an GCC (GCC, Bealtaine 2022), dá ngairtear Treoirlínte GCC anseo feasta.

Dóchúlacht na nÉifeachtaí

Chun a áirithiú go gcuirfidh EIAR luach leis an Údarás Inniúil a thugann faoi EIAR mar chuid den phróiseas toilithe, diríonn EIAR ar na héifeachtaí sin is dócha a tharlóidh, atá beartaithe nó ar dócha go dtarlóidh siad. I measc na samplaí d'éifeachtaí dóchúla tá astaíochtaí an tionscadail, an crécharadh atá beartaithe etc., agus na héifeachtaí ar féidir a thuar go réasúnta gur torthaí dosheachanta iad le linn thógáil agus oibriú agus dhíchoimisiúnú an Tionscadail. Cuidíonn an próiseas raon feidhme le haird a dhíriú ar na príomhréimsí inní agus éifeachtaí a bhfuiltear ag súil go réasúnta a aithint. Ina theannta sin, ceanglaítear leis an Treoir maidir le Measúnú ar an Tionchar ar an gComhshaol aghaidh a thabhairt ar éifeachtaí gan choinne nó neamhphleanáilte trí leochaileacht an Tionscadail i leith riosca mórtionóiscí agus tubaistí nádúrtha atá ábhartha don Tionscadal a chur san áireamh, mar a shonraítear i gCaibidil 33 den EIAR seo.

Tábhacht na n-éifeachtaí

Tagraíonn tábhacht na n-éifeachtaí don tábhacht a shanntar do thoradh na n-éifeachtaí, i.e. iarmhairt an athraithe a tharla. Is é croiphriomsabal phróiseas EIAR an próiseas cinnteoireachta a bhaineann lena shainiú an dócha go ndéanfaidh forbairt difear suntasach don chomhshaol. Ní thugtar sainmhíniú sonrach ar 'suntasacht' sa Treoir maidir leis an Measúnú ar an Tionchar ar an gComhshaol. Ba cheart, áfach, go mbeadh na modhanna a úsáidtear chun éifeachtaí a shainaithint agus a mheasúnú trédhearcach agus infhíoraithe. Déantar tábhacht a chinneadh trí mheascán d'ionchuir eolaíocha agus suibhiachtúla. Braitheann cinneadh tábhachta ar bhreithiúnas gairmiúil na saineolaithe inniúla, chomh maith le treoirlínte agus caighdeáin.

Leagtar amach sa Mheasúnú ar an Tionchar ar an gComhshaol bunús na gcinntí sin ionas go soiléirítear na céimeanna éagsúla tábhachta a thugtar do thosca éagsúla. De réir Threoirlínte an GCC, tá seacht gcéim ghinearálaithe éifeachta ann a úsáidtear go coitianta in EIAR: Do-airithe, Neamhshuntasach, Beag, Measartha, Suntasach, An-Suntasach agus Mór, agus sainmhínítear gach ceann acu i dTábla 4-1 de Chaibidil 4. Tá sainmhínte éifeachta níos sonraí ó thaobh topaicí de ag topaicí áirithe, amhail an bhithéagsúlacht agus MTTA. In éagmais sainmhínte a bhaineann go sonrach le topaic ar leith, áfach, úsáideadh na sainmhínte ginearálaithe a thugtar i dTábla 3.4 de Threoirlínte GCC laistigh den EIAR seo.

Luaitear i dTreoir EIAR agus sna treoidhoiciméid ghaolmhara gur cheart measúnú ar na tionchair charnacha a d'fhéadfadh teacht chun cinn a bheith sa tuairisc ar na héifeachtaí suntasacha dóchúla, chomh maith le haon éifeacht dhíreacha, indíreach, thánaisteach, trasteorann, ghearrthéarmach, mheántéarmach agus fhadtéarmach, bhuan agus shealadach, dhearfach agus dhiúltach a bhaineann leis an Tionscadal (a ndéantar gach ceann díobh a mheas sna caibidlí éagsúla den EIAR seo). Ba cheart a chur san áireamh sa tuairisc sin na cuspóirí maidir le cosaint an chomhshaoil arna mbunú ar leibhéal an Aontais nó ar leibhéal na mBallstát atá ábhartha don Tionscadal. Eascraíonn éifeachtaí carnacha as go leor mionéifeachtaí nó éifeachtaí neamhsuntasacha a chur leis, amhail éifeachtaí tionscadal, pleananna agus gníomhaíochtaí eile, chun éifeachtaí níos mó agus níos suntasaí a chruthú.

Tá trí phríomhaidhm ag an measúnú tionchair carnach ar thionscadail:

- Raon agus cineál na dtionscadal atá ann cheana agus atá ceadaithe a bhunú laistigh de réimse staidéir tionchair charnacha an Tionscadail.
- Achoimre a dhéanamh ar na tionscadail ábhartha a d'fhéadfadh tionchair charnacha a chruthú.
- Na tionscadail a shainaithint a d'fhéadfadh idirghníomhú carnach a dhéanamh laistigh de chomhthéacs an Tionscadail agus tionscadail a dhiúscairt nach gcuirfidh go díreach ná go hindíreach le tionchair charnacha (tabhair faoi deara: déanann saineolaithe aonair é sin maidir lena réimse saineolais)

Breithnítear sa mheasúnú ar éifeachtaí carnacha forbairtí atá 'intuartha go réasúnach' amhail:

- Forbairtí atá ann cheana a tógadh nó atá á dtógáil;
- Forbairtí formheasta, ag feitheamh lena gcur chun feidhme;
- Forbairtí féideartha ag fanacht le cinneadh laistigh den phróiseas pleanála le faisnéis dearaidh san fhearann poiblí.

Áirítear an méid seo a leanas ar ghníomhaíochtaí agus ar thionscail bhreise amach ón gcósta a breithníodh sa mheasúnú carnach (ach gan a bheith teoranta dóibh):

- Foinsí in-athnuaite mhuirí (fuinneamh gaoithe, tonnta agus taoide amach ón gcósta);
- Forbairtí cósta, lena n-áirítear forbairtí calafoirt agus calafoirt ach gan a bheith teoranta dóibh;
- Láithreáin eastósctha comhiomláin mhuirí, dreidireachta agus diúscairthe ceadúnaithe;
- Gníomhaíochtaí ola agus gáis;
- Gabháil agus stóráil carbóin;
- Cáblaí agus píblínte fomhuirí;
- Ceadúnais imeall trá;
- Ceadúnais dobharshaothraithe; agus
- Gach forbairt agus gníomhaíocht atá beartaithe laistigh de Chrios Tionchair an Tionscadail.

Éifeachtaí Trasteorann

Tagann éifeachtaí trasteorann chun cinn nuair a dhéanann tionchair ó fhorbairt laistigh de chríoch stáit amháin den Limistéar Eorpach Eacnamaíoch (EEA) difear don chomhshaoil i stát EEA eile nó i stáit EEA eile. Ceanglaítear leis an Treoir maidir le Measúnú ar an Tionchar ar an gComhshaoil go ndéanfar measúnú ar éifeachtaí trasteorann. Tá gá freisin le héifeachtaí trasteorann ar an gcomhshaoil a mheas i gcomhréir le Coinbhinsiún Espoo (EIA) a glacadh in 1991 in Espoo na Fionlainne. Leagtar amach sa Choinbhinsiún na hoibleagáidí atá ar Pháirtithe rannpháirteacha, Éire san áireamh, measúnú a dhéanamh ar an tionchar a bhíonn ag gníomhaíochtaí áirithe ar an gcomhshaoil agus an oibleagáid atá ar Stáit fógra a thabhairt dá chéile agus dul i gcomhairle lena chéile maidir leis na mórghorbarthaí uile atá

á mbreithniú ar dócha go mbeidh drochthionchar suntasach acu ar an gcomhshaol thar theorainneacha. I gcás ina bhféadfadh éifeacht trasteorann a bheith ann mar thoradh ar an Tionscadal, déantar éifeachtaí den sórt sin a mheasúnú agus a mhionsonrú laistigh den chaibidil thopaicshonrach ábhartha.

Déantar tionchair trasteorann a d'fhéadfadh a bheith ann a shainaithint agus a mheasúnú laistigh de gach caibidil topaice laistigh den EIAR seo. I gcás nár sainaithníodh aon éifeacht trasteorann, luaitear é sin freisin.

5

Cur Síos Tionscadail

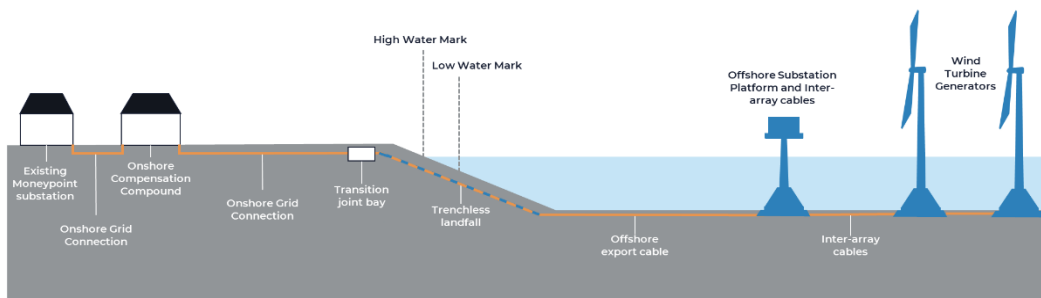
Déantar sa chaibidil seo den Tuarascáil ar Mheasúnú Tionchair Timpeallachta (EIAR) cur síos ar mhionsonraí dearaidh an Tionscadail, lena n-áirítear an Láithreán Amach ón gCósta agus an Láithreán ar Tír.

Deimhníodh i gcomhairle leis an mBord Pleanála go gcuirfear an t-iarratas ar chead forbartha don Tionscadal isteach faoi Alt 291 den Acht um Pleanáil agus Forbairt, 2000, arna leasú.

Is éard atá sa Láithreán Amach ón gCósta Limistéar na nEagar Amach ón gCósta (OAA) ina mbeidh 30 gineadóir tuirbín gaoithe (WTGanna) le hUaschumas Easpórtála (MEC) de 450MW, Fostáisiún Amach ón gCósta (OSS), Fotha Struchtúr Bhonn Domhantarraingt (GBS) agus Cáblaí Idir-Eagar (IACanna), chomh maith leis an gConair Cábla Onnmhairiúcháin Amach ón gCósta (OECC) agus an Cábla Onnmhairiúcháin Amach ón gCósta (OEC) a thiocfaidh i dtír ar deireadh i mbaile fearainn Chill Aird, Co. an Chláir (Áit Dhul i dTír).

Is éard atá sa Láithreán ar Tír An 'Láithreán Theacht i dTír ar an gCladach' (OLL) lena n-áireofar Ba Siúntála Idirlinne (TJB), an Nasc Eangaí ar an gCladach (OGC) ón TJB go dtí an nasc leis an eangach náisiúnta ag Fostáisiún reatha Ghob na Muine 220kV, agus an nasc atá beartaithe leis an gCompún Cúitimh ar Tír (OCC) i mbaile fearainn Bhaile Mhic Chríonáin.

Iarrtar leis an iarratas seo cead pleanála deich mbliana agus saolré oibriúcháin 38 bliain ó dháta coimisiúnaithe an Tionscadail. Taispeántar sa Phláta thíos príomhchodanna an Tionscadail.

Pláta 5-1 Léaráid a thaispeánann príomhchodanna an Tionscadail.

Láthair Amach ón gCósta

Áirítear ar an Láithreán Amach ón gCósta bonneagar an Tionscadail faoin Marc Ard-Uisce (HWM). Is iad comhpháirteanna an Láithreáin Amach ón gCósta:

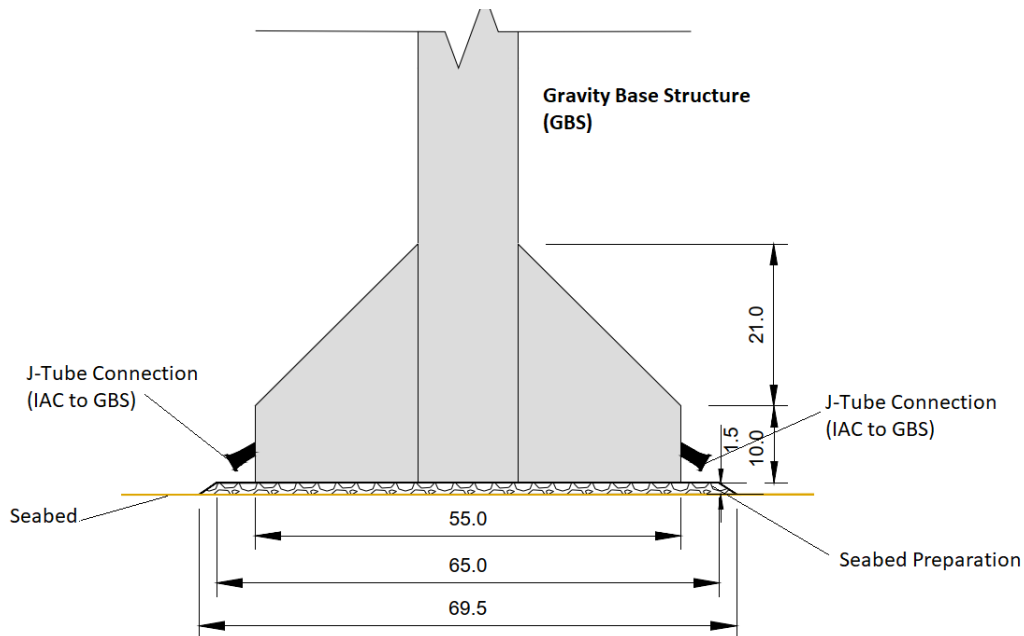
- Ullmhúchán ghrinneall na farraige chun bunsraitheanna 31 GBS a shuiteáil;
- Bunsraitheanna 31 GBS a iompar agus a shuiteáil;
- 30 WTG de bhunsraith sheasta, suiteáilte ar bhunsraitheanna GBS;
- OSS amháin, suiteáilte ar bhonn GBS;

- > Líonra IACanna a nascann WTGanna leis an OSS;
- > OEC amháin, idir OSS agus Pointe Dhul i dTír;
- > Bearta cosanta cábla (nuair is gá);
- > Oibreacha tuirlingthe teicneolaíochta gan trinsí lena n-áirítear gníomhaíochtaí coimhdeacha (m.sh. tochair an phoill imeachta).

Bunsraitheanna GBS

Trí pharaiméadair a bhaineann go sonrach leis an láthair a mheas go cúramach, socraíodh gurb é GBS nithiúil féin-bhuacach an bonn WTG is oiriúnaí don tionscadal seo. Is éard atá sa bhunsraith GBS ardán bunaidh múnlaíthe mar dhiosca agus seafta coinchréite agus é féin-bhuacach go sealadach le linn na céime suiteála.

Ar theacht chuig an láthair suiteála, beidh ballasta ag teastáil ó bhunsraitheanna GBS chun buacacht dhiúltach a fháil do shuiteáil ghrinneall na farraige. D'fhéadfadh uisce, gaineamh, gairbhéal nó tathagú ard-dlúis eile a bheith mar bhallasta.

-Trasghearradh den bhunsraith GBS 'ELI' le húsáid don Tionscadal

Tuirlíní Gaoithe

Tiontaíonn na WTGanna fuinneamh gaoithe go leictreachas agus tá lanna rótair, túir, gineadóirí, trasfhoirmeoirí, leictreonaic cumhachta agus trealamh rialaithe i gceist leo. Is éard a bheidh i ngach WTG túr arna thacú ag bunsraithe GBS, naoisil ar bharr an túir ina bhfuil na comhpháirteanna giniúna meicniúla agus leictreacha, agus trí lann rothlacha

Fostáisiún Amach ón gCósta

Cuirfear OSS amháin isteach san OAA, agus é suite ar thaobh thoir na talún den láithreán. Ar bharr an OSS tá trealamh agus comhpháirteanna leictreacha a theastaíonn chun voltas an leictreachais a ghintear ag na WTGanna a athrú go dtí voltas níos airde atá oiriúnach lena onnmhairiú chuig an ngréasán eangai ar an gcladach. Onnmhaireoidh an OSS leictreachas HVAC le voltas córais 220 kV ar an mbuntaobh, le cábla easpórtála amháin agus dhá phríomhchlaoidh. Beidh Sruth Ailtéarnach Meánvoltais (MVAC) ag a thaobh tánaisteach agus voltas córais suas le 132 kV aige. Tá na comhpháirteanna coimhdeacha ábhartha (m.sh. craein seirbhíse, aeróga, heilideic) agus trealamh

leictreach (i.e. lascthreach) san OSS. Tá airde iomlán an OSS 45 m os cionn LAT (gan an craein a áireamh) agus 55 m os cionn LAT (lena n-áirítear an craein).

Cáblaí Idir Eagar

Bailíonn na IACanna an chumhacht ó na WTGanna agus nascann sé leis an OSS. Déanfaidh na IACanna leictreachas HVAC a iompar i gciordad trí phas amháin, agus beidh seoltóir miotalach ar leith ag gach céim (m.sh. alúmanam nó copar) laistigh de chábla treallaimh armúrtha. Déanfar IACanna a adhlacadh chuig spriocdoimhneacht íslithe de 1.0 méadar nó leagfar an dromchla orthu agus cosnófar iad le blaosc iarainn theilgthe (CIS), suíomh carraige, tochtanna coincreít nó málaí carraige/grúta.

Cábala Easpórtála Amach ón gCósta

Tá cáblaí HVAC deartha chun nascadh/comhtháthú fuinnimh in-athnuaite leis an eangach atá ann faoi láthair a éascú. Iompróidh an OEC leictreachas i gciordad trí phas amháin, agus beidh seoltóir miotalach ar leith ag gach céim (m.sh. alúmanam nó copar) laistigh de chábla treallaimh armúrtha. (Léaráid 5-8). Beidh voltas 220 kV ag an gcábala agus trastomhas de thart ar 300 mm. Beidh an OEC thart ar 63.5 km ar fad agus rithfidh sé ón OSS go dtí an Áit Dhul i dTír i gCill Ard, Co. an Chláir. Déanfaidh an cábla an t-aistriú ar an gcladach trí dhul i dtír gan theicneolaíocht gan trinse ó láthair íoslachdaithe faoin Marc Ísealuisce (LWM) chun an crios idirthaoideach a sheachaint, trí dhucht druileáilte timpeall 1 km. Cuirfear an OEC go dtí spriocdhoimhneacht de 1.0 méadar nó leagfar an dromchla é agus cosnófar é le blaosc iarainn theilgthe (CIS), suíomh carraige, tochtanna coincreít nó málaí carraige/grúta

Dul i dTír Amach ón gCósta

Déanfar nasc tuirlingthe an OEC a shuiteáil trí úsáid a bhaint as teicneolaíocht gan trinse. Ciallaíonn sé seo go ndéanfar ducht a dhruileáil ó shuíomh ar an gcladach, faoin réigiún idirthaoideach agus faoi ghrinneall na farraige go dtí suíomh fothaoideach éiritheach, thart ar 1 km amach ón gcósta ag doimhneacht uisce thart ar 30 méadar.

Láithreán ar Tír

Déantar sa chuid seo cur síos ar a bhfuil sa Láithreán ar Tír. Tá tuilleadh sonraí maidir le Draenáil Suímh (Rannóg 5.3.2.7), Bainistíocht Foirgníochta (Rannóg 5.6) agus Modheolaíochtaí Tógála (Cuid 5.7) ar fáil i gCaibidil 5.

Áiríonn an Láithreán ar Tír bonneagar an Tionscadail ón TJB go dtí an Eangach Náisiúnta. Is iad seo a leanas comhpháirteanna an Láithreáin ar an gCladach:

- Campún teicneolaíochta sealadach gan trinse, le rian rochtana sealadach gaolmhar i mbaile fearainn Chill Aird, chun éascú a dhéanamh ar oibríochtaí ag an áit theach i dtír;
- An Comhbhá Trasdulta (TJB) agus an bonneagar gaolmhar faoi thalamh;
- Cábla easpórtála srutha ailtéarnaigh ardvoltais (220kV) leagtha faoi thalamh ar feadh thart ar 19.3 km idir an TJB i mbaile fearainn Chill Aird, Co. an Chláir go dtí an Campún Cúitimh nua ar an gCladach i mbaile fearainn Bhaile Mhic Chríonáin, Co. an Chláir;
- Cáblaí snáthoptaice chun críocha oibriúcháin agus rialaithe, agus cáblaí talmhaithe, leagtha faoin talamh leis an gcábala easpórtála idir an TJB i mbaile fearainn Chill Aird, Co. an nasc ag an bhfostáisiún 220 kV i mbaile fearainn Bhaile Mhic Chríonáin, Co. an Chláir; agus ar aghaidh chuig an bhfostáisiún 220 kV i nGob na Muine;

- 44 Chomhbhá feadh bhealach OGC;
- 1 Campún Cúitimh Chladaigh (OCC) leictreach 220kV ar an gcladach atá suite i mbaile fearainn Bhaile Mhic Chríonáin, Co. an Chláir. Tá an OCC comhdhéanta de Foirgneamh Laschthrealamh Gáis-inslithe 220kV Eirgrid (GIS), Foirgneamh GIS 220kV ESB, foirgneamh cumhachta SCADA agus MV do Chustaiméirí agus foirgneamh statcom, áiseanna leasa, campúin lasmuigh, gach gléasra agus gaireas leictreach gaolmhar, fálú slándála, cáblaí faoi thalamh, draenáil, umair coinneála fuíolluisce, agus gach oibreacha coimhdeacha.
- 3 Champún tógála sealadacha le hoifigí láithreáin shealadacha agus áiseanna foirne;
- Athchóiriú an bhóthair nó dromchla na páirce os cionn an trinse cáblaithe a bheartaítear feadh bhealach OGC;

Áit Dhul i dTír ar an gCladach

Is i mbaile fearainn Chill Ard, timpeall 1km siar ó thuaidh ón Trá Bhán, in aice leis an Dún Beag i gCo. an Chláir, a bheidh an Áit Theacht i dTír.

Is é an Láithreán Theacht i dTír ar an gCladach an pointe ag a dtiocfaidh an OEC i dtír agus a nascfaidh sé leis an gComhbhá Trasdulta (TJB) atá suite os cionn an Mharc Uisce. Tá sé beartaithe limistéar tógála sealadach a thógáil ag an Áit Dhul i dTír ar an gCladach. Bainfear úsáid as an gcampún le haghaidh gníomhaíochtaí tógála dhul i dtír lena n-áirítear tógáil an TJB. Ina theannta sin, beidh ceap sealadach unlais ag teastáil thart ar 20m ó dheas den TJB.

Comhbhá Trasdulta

Ag an Áit Dhul i dTír ar an gCladach, beidh gá le Comhbhá Idirthréimhseach (TJB) chun an comhéadain idir an OEC agus an OGC a choinneáil. Is seomra coincreíte faoi thalamh é an TJB a sholáthróidh bonn daingean, soladach don siúntáil chábla, agus a chosnóidh an tsiúntáil ó shíonchaitheamh agus meath. Tá an TJB curtha faoi thalamh agus beidh sé thart ar 100 méadar cearnach in achar agus 2.5m ar doimhneacht. Tar éis na cáblaí a nascadh, déanfar an TJB a aislíonadh chun an comhpháirteach a chosaint. Cuirfear an limistéar ar ais ansin mar a bhí. Beidh gá le limistéar oibre sealadach freisin chun bonneagar TJB a thógáil, chomh maith le bonneagar ar an Áit Dhul i dTír. Tá achoimre ar pharaiméadair dearaidh an TJB i dTábla 5-12 de Chaibidil 5.

Éilíonn sonraíochtaí feidhmiúla EirGrid rianta rochtana ag an OLL chun rochtain feithicle a sholáthar ar an TJB le linn céimeanna oibriúcháin agus cothabhála an Tionscadail. Bainfear úsáid as an rochtain ar shuíomh OLL ón mbóthar rochtana áitiúil ó dheas chun na críche seo.

Bealach Cáblú Nasctha Eangaí ar an gCladach

Tosóidh an OGC ag an Áit Dhul i dTír ar an gCladach tar éis dó imeacht ón TJB i mbaile fearainn Chill Ard. As sin, cuirfear an OGC faoin talamh i dtreo oirdheisceart den chuid is mó i dtreo an OCC in aice le Gob na Muine. Nuair a fhágfaidh siad an TJB, beidh na cáblaí easpórtála ag taisteal ar feadh tailte tríú páirtí agus ar an ngréasán bóithre áitiúil sula dtrasnaíonn siad an N67 i mbaile fearainn an Dúin Mhóir agus ag leanúint ó dheas isteach i mbaile fearainn na Ceathrún Móire Theas agus feadh an bhóthair áitiúil L2034. Síneann bealach OGC soir ó dheas feadh an L2034 ar feadh thart ar 6.7 km trí bhailte fearainn an Tulaigh, Éanach, Maigh Mór Thuaidh, Maigh Mór Uachtarach, Maigh Mór Theas, Maigh Mór Íocharach, An Druthach agus Carnán, sula dtaistealaíonn sé soir agus trí thailte príobháideacha agus Club Gailf Chill Rois i mbailte fearainn Baile Uí Cheit agus Páirc na Muine. Tar éis dó imeacht ó Chlub Gailf Chill Rois, rachaidh an cábla trasna an N68 isteach i dtailte tríú páirtí, ag taisteal ó dheas ar feadh thart ar 660m roimh dhul isteach ar bhóthar áitiúil L6150. Rachaidh an cábla trí na bailte fearainn seo a leanas, Páirc na Muine, Cill Chearúill, Diméin Chill Rois, An Diseart, Cluain Uí Liasáin agus Baile Mhic Grianáin. Laistigh de bhaile fearainn Bhaile Mhic Chríonáin, nascfaidh an cáblaí leictreach faoi thalamh leis an OCC. Ón OCC, leanann an OGC 800m ó dheas ar an ngréasán

bóithre áitiúla mar a nascann sé leis an N67. Ón áit seo, téann sé in aice leis an N67 ar feadh thart ar 1.7km soir trí bhailte fearainn An Cheathrú Dhóite Thuaidh agus An Cheathrú Dhóite Theas go fostáisiún 220kV Ghob na Muine.

Beidh an OGC lonnaithe go príomha laistigh de chonair an bhóthair phoiblí, ach amháin codanna áirithe ó dheas den Áit Dhul i dTír ar an gCladach a leagfar i dtalamh príobháideach talmhaíochta, agus cuid eile soir ó thuaidh ó Chill Rois a rithfidh trí thalamh talmhaíochta príobháideach agus Club Gailf Chill Rois. I measc na n-úsáidí talún mórthimpeall ar an OGC tá talmhaíocht, tithíocht ísealdlúis, taitneamhacht áineasa, agus an gréasán bóithre níos leithne. Is éard a bheidh sa chábla faoi thalamh ná trinse singil, ciorcad singil feadh an bhealaigh a bheartaítear ina iomláine.

Bainistíocht Chomhshaoil

Déanfar foráil do gach gníomhaíocht mholta ar láithreán an Tionscadail i bplean bainistíochta comhshaoil. Ullmhaíodh Plean Tógála agus Bainistíochta Comhshaoil (CEMP) don Tionscadal agus tá sé san áireamh in Aguisín 5-4 den EAAR seo. Áiríonn an CEMP sonraí maidir le draenáil, bainistiú millte agus bainistíocht dramhaíola agus leagann sé amach go soiléir na bearta maolaithe agus na moltaí monatóireachta nach mór cloí leo chun na hoibreacha a chur i gcrích ar bhealach cuí. Sa chás go dtugtar cead pleanála don Tionscadal, déanfar an CEMP a nuashonrú sula gcuirfear tús leis an bhforbairt, chun aghaidh a thabhairt ar riachtanais aon choinníollacha pleanála ábhartha.

Céimniú agus Uainiú na tógála

Meastar go dtógfaidh céim na tógála ag an Láithreán Amach ón gCósta (lena n-áirítear suirbhéanna réamhthógála agus ullmhúcháin ghrinneall na farraige) thart ar 40 mí, agus go dtógfaidh tógáil an Láithreáin ar an gCladach thart ar 26 mí. Faoi réir cead forbartha agus línte ama eile, meastar go gcuirfear tús le tógáil na Láithreán ar an gCladach agus Amach ón gCósta araon ó 2026.

Oibriú Amach ón gCósta agus Cothabháil

Is féidir gníomhaíochtaí Oibriúcháin agus Cothabhála (O&M) a chatagóiriú mar dhá phríomhchineál: cothabháil phleanáilte/coiscitheach agus cothabháil neamhphleanáilte/cheartaitheach. Cuirfear tús le tréimhse O&M de shaolré an tionscadail nuair a dhéanfar an Tionscadal a choimisiúint. Meastar gurb é 38 bliain saolré oibriúcháin an Tionscadail. Déanfar gníomhaíochtaí O&M phleanáilte agus neamhphleanáilte as an gceap O&M ach amháin nuair a bhíonn soithí speisialta ag teastáil. Bainfear úsáid as Soithí Aistrithe Foirne (CTVanna), Árthaí Oibriúcháin Seirbhíse (SOVanna) agus héileacaptair le haghaidh O&M an Tionscadail, agus úsáidfear suas le dhá CTV le haghaidh suas le ceithre thuras fillte laethúil. D'fhéadfadh go mbeadh gá le himscaradh Soitheach Suiteála Tuirbín Gaoithe (WTIV) nó Árthach Ardaithe Trom (HLV) nó soitheach craein leath-tháite chun aon deisiúcháin mhóra a dhéanamh.

Leanann cothabháil phleanáilte seirbhísiú sceidealta agus cuimsíonn sí cigireacht agus seirbhísiú ginearálta, sampláil/athrú ola, glanadh trealamh, imscrúdú lochtanna, mioncheartú lochtanna agus athsholáthar earraí inchaite. Go ginearálta tarlóidh na cineálacha gníomhaíochtaí cothabhála seo le linn míonna an tsamhraidh.

Clúdaíonn cothabháil neamhphleanáilte ceartú lochtanna, miondeisiúcháin gan choinne agus athsholáthar/deisiúcháin mór-chomhpháirteanna. Toisc nach féidir iad seo a thuar, féadfaidh siad tarlú ag am ar bith den bhliain thar shaolré an Tionscadail agus d'fhéadfadh go mbeadh idirghabháil phráinneach ag teastáil chun aon cheisteanna criticiúla a réiteach chomh tapa agus is féidir.

Déanfar gníomhaíochtaí O&M de réir dea-chleachtais thionscal na gaoithe amach ón gcósta le comhlíonadh:

- Treoir maidir le Monaróir Trealamh Bunaidh (OEM);

- > Dlíthe agus rialacháin; agus
- > Sábháilteacht a chothabháil agus toradh agus infhaighteacht a bharrfheabhsú.

D'fhéadfadh go mbeadh gá le cothabháil agus deisiú cáblaí le linn shaolré an Tionscadail. Déanfar suirbhéanna ar cháblaí go bliantúil sna chéad chúig bliana ar a laghad, chun a fháil amach an bhfuil gá le hidirghabháil, agus níos annaimhe ná sin de réir mar a bhunaítear coinníollacha. I measc na n-idirghabhálacha atá riachtanach d'fhéadfadh méadú ar dhoimhneacht an chábla a íslí in áiteanna feadh bhealach an chábla áit a bhféadfadh riosca nochta cábla bheith mar thoradh ar ghrinneall na farraige soghluaiste. Má aithnítear go bhfuil gá le cothabháil nó deisiú cábla, cinntídh suíomh, scála agus cineál an damáiste an mhodheolaíocht deisiúcháin agus an t-am. D'fhéadfadh go mbeadh gá le cáblaí a ghearradh, a athsholáthar agus/nó na codanna cábla a nascadh agus cosaint bhreise cábla a shuiteáil sa limistéar difear. Ina theannta sin, déanfar cothabháil phleanáilte agus neamhphleanáilte don OSS de réir mar is gá. Táthar ag súil go mbeidh cothabháil de dhíth ar bhunsraitheanna GBS le linn shaolré an Tionscadail.

Oibriú agus Cothabháil ar Tír

Beidh gá le cothabháil thréimhsiúil ar feadh na céime oibrithe ar na comhpháirteanna OCC atá beartaithe. Tá sé beartaithe fuíolluisce ó na háiseanna leasa foirne san fhoirgneamh rialaithe a bhainistiú trí umar stórála séalaithe faoi thalamh, agus an fuíolluisce ar fad á chur faoi uisce ón láthair ag conraitheoir ceadúnaithe dramhaíola chuig ionaid chóireála fuíolluisce. Beidh hidreacarbóin agus olaí i láthair le linn oibriú an fhóstaísiúin ach stórálfar iad seo i limistéar bundúcháilte cuí.

Beidh cothabháil thréimhsiúil de dhíth ar rianta an láithreáin freisin. Cé nach bhfuil an leibhéal gníomhaíochta a theastaíonn chun an Láithreán ar an gCladach a chothabháil suntasach, déantar measúnú ar an tionchar a bhaineann le méid tráchta don tréimhse seo i gCaibidil 29: Trácht agus Iompar.

An Láithreán Amach ón gCósta a Dhíchoimisiúnú

Bainfear úsáid as suas le trí shoitheach chun WTG a bhaint agus suas le ceithre tugaí chun bunsraith a bhaint. Chun an bonneagar a bhaint aisiompaítear an próiseas tógála trí úsáid a bhaint as soithí WTIV chun na WTGanna a bhaint agus ansin chun na bunsraitheanna a dhí-bhallastú agus iad a tharraingt ón láithreán. Déanfar carraig a leagfar le linn ullmhúcháin ghrinneall na farraige a dhíchoimisiúnú in situ. Tá sé beartaithe ag an IAC agus OEC díchoimisiúnú go mbainfear aon chábla nochta/neamhadhlactha agus inrochtana agus go ndíchoimisiúnófar cáblaí curtha faoi thalamh in situ. Ní chuirfear isteach ar bheirmeacha carraige, mar is dócha go mbeidh an tionchar comhshaoil is ísle ag baint leis an modh seo.

Le linn an díchoimisiúnaithe déanfar imscrúdú críochnúil ar bhonneagar an Láithreáin Amach ón gCósta. Déanfar na córais leictreacha a dhífhuinneamh agus a leithlisiú ón ngréille agus bainfear aon ábhar guaiseach nó míreanna scaoilte as struchtúir (m.sh. bealaí ó WTGanna). Tá cur chuige ginearálta an díchoimisiúnaithe le feiceáil i dTábla 5-29 i gCaibidil 5: Cur síos ar an Tionscadal. D'fhéadfadh na bunsuíomhanna díchoimisiúnaithe a bheith san áireamh sa tSionainn, Fhaing, Corcaigh agus/nó Béal Feirste ag brath ar na háiseanna atá ar fáil ag am an díchoimisiúnaithe.

Tá Sceideal Athshlánaithe ullmhaithe don Tionscadal (Aguisín 5-18). Tabharfar an Sceideal Athshlánaithe cothrom le dáta roimh dheireadh na tréimhse oibríochta i gcomhréir leis na modheolaíochtaí díchoimisiúnaithe a d'fhéadfadh a bheith ann ag an am agus comhaontófar aon athruithe atá beartaithe leis an údarás inniúil an tráth sin. Tá measúnú iomlán déanta ar na hiarmhairtí a d'fhéadfadh a bheith ann le linn na céime díchoimisiúnaithe den Láithreán Amach ón gCósta i ngach cuid ábhartha den EIAR seo.

An Láithreán ar Tír a Dhíchoimisiúnú

Fanfaidh an bonneagar TJB ag an OLL in situ; gearrfar an cábla laistigh den TJB le gur féidir an cábla ar an gcladach a tharraingt tríd agus a bhaint. Ós rud é go gcuirfear an TJB faoi thalamh, ní bheidh sé le feiceáil. Meastar gur rogha níos stuama ó thaobh an chomhshaoil é an TJB a fhágáil in situ, toisc go bhféadfadh níos timpeallachta amhail torann, deannach agus/nó creathadh a bheith mar thoradh ar an méid sin de choincréit threisithe a bhaint agus a dhiúscairt ón talamh.

Maidir leis an OGC, fanfaidh na ductanna agus an bonneagar comhbhá in situ agus is féidir iad a úsáid le haghaidh suiteáil cáblaí amach anseo más gá. Meastar gurb é na ductanna agus an bonneagar comhbhá a fhágáil ar an rogha is indéanta ó thaobh an chomhshaoil de, chun giniúint shuntasach torainn, deannaigh agus/nó creathadh a sheachaint, chomh maith le tionchar trácht. Osclofar na comhbhána agus gearrfar na cáblaí. Nuair a bheidh siad gearrtha, tarraingeofar na cáblaí tríd an ductú agus bainfear iad. Déantar na comhbhásanna a aislíonadh ansin agus a chur ar ais chuig na caighdeáin bóithre ábhartha, nó go dtí an bunriocht dóibh siúd atá lonnaithe ar thailte príobháideacha.

Bainfear na comhpháirteanna os cionn talún d'fhoirgneamh agus de champún OCC go hiomlán ón láithreán. Fanfaidh na comhpháirteanna faoi thalamh, amhail na bunsraitheanna agus an bonneagar neamhleictreach, in situ.

Mar a luadh thuas, ullmhaíodh Sceideal Athshlánaithe don Tionscadal agus tá sé san áireamh in Aguisín 5-18. Tá measúnú iomlán déanta ar na hiarmhairtí a d'fhéadfadh a bheith ann le linn chéim díchoimisiúnaithe an Láithreáin ar an gCladach i ngach cuid ábhartha den EIR seo.

Scéim Tacaíochta Leictreachais In-athnuaite Amach ón gCósta

Is scéim Rialtais í an Scéim Tacaíochta Leictreachais In-athnuaite Amach ón gCósta (ORESS) a sholáthraíonn tacaíocht do thionscadail leictreachais in-athnuaite amach ón gcósta in Éirinn. Is comhpháirt rithábachtach é ORESS den Chlár don Rialtas agus is céim mhór é chun sprioc na hÉireann de 80% ar a laghad de leictreachas in-athnuaite a bhaint amach faoi 2030, agus 5 GW ar a laghad d'fhuinneamh gaoithe amach ón gcósta faoi 2030. Bíonn tionscadail incháilithe san iomaíocht chun an praghas is ísle chun leictreachas a sholáthar don tomhaltóir a chur ar fáil. Glactar leis na tionscadail leis an bpraghas is ísle ar leictreachas sa scéim agus is é an praghas a thairgeann siad an praghas a gheobhaidh siad ar gach aonad leictreachais a tháirgtear ar feadh 20 bliain na scéime.

Díolann gach tionscadal ORESS, nuair a thógtar é, a leictreachas isteach sa mhargadh. Nuair a bhíonn an praghas margaidh níos ísle ná an praghas tairisceana, cuireann an rialtas barr leis na híocaíochtaí ionas go mbaintear amach an praghas tairisceana. Nuair a bhíonn an praghas margaidh níos airde ná an praghas tairisceana, ní mór don tionscadal an difríocht a thabhairt ar ais don rialtas. Ba é an meánphraghas tairisceana do ORESS1 ná €86.05/MWh, rud atá níos ísle ná an meánphraghas ar leictreachas in 2021, 2022, 2023 agus go dtí seo in 2024 (go dtí deireadh Iúil). Dá mbeadh na Tionscadail ag feidhmiú thar an tréimhse ama seo bheadh airgead ginte aige don rialtas. Cuidíonn an praghas fadtéarmach seo le tionscadail maoiniú a fháil ach cuireann sé cobhsaíocht praghanna agus cinnteacht soláthair ar fáil do thomhaltóirí na hÉireann. Bhí tionscadal Charraigeacha Sceirde ar cheann de 4 tionscadal as 6 a bhí incháilithe ar éirigh leo in ORESS 1.

Ciste Sochar Pobail

Tá sé mar choinníoll den Scéim Tacaíochta Leictreachais In-athnuaite Amach ón gCósta (ORESS1) go gcuirfidh an tionscadal €2 isteach i gciste pobail do gach uair meigeavata (MWh) de leictreachas a tháirgeann an fheirm ghaoithe don chéad 20 bliain d'fheidhmiú an Tionscadail.

Bunaithe ar an leagan amach agus ar an teicneolaíocht atá molta, soláthróidh sé seo ranníocaíocht pobail de thart ar €3,500,000 in aghaidh na bliana don phobal áitiúil. Bheadh luach an chiste seo comhreireach go díreach leis an leictreachas a ghinfeadh an fheirm ghaoithe. Beidh an Tionscadal ar cheann de na tionscadail bhonneagair is mó a dhéanfar a fhorbairt i réigiún Chonamara, i gceantar a

bhfuil deiseanna eacnamaíocha teoranta ann. Soláthróidh an Ciste Sochar Pobail tairbhí marthanacha, inláimhsithe don réigiún trí thionscnaimh faoi stiúir an phobail. Cabhróidh sé freisin le teanga, cultúr agus traidisiúin Ghaeltachta an cheantair a chaomhnú.

Is leis an bpobal áitiúil an Ciste Sochar Pobail. Tá sé mar bhunchloch ag an gciste gur cheart é a úsáid chun athrú suntasach, dearfach a dhéanamh sa cheantar áitiúil. Chun é seo a bhaint amach, is é an chéad tasc a bheidh ann ná meitheal forbartha ciste sochair a bhunú a dhéanfaidh ionadaíocht soiléir ar na comharsana dlúth leis an tionscadal agus ar na pobail in aice láimhe. Oibreoidh an grúpa ansin ar rialachas agus struchtúr coiste pobail a dhearadh a leagfaidh síos aidhmeanna forbartha an Chiste Sochar Pobail i gcomhairle leis na pobail áitiúla.

6

Daonra agus Sláinte an Duine

Sa chuid seo den Tuarascáil Mheasúnaithe Tionchair ar an gComhshaol (EIAR) sainithnítear agus déantar cur síos ar na héifeachtaí amach ón gcósta agus ar tír a d'fhéadfadh a bheith ag an Tionscadal ar an daonra agus ar shláinte an duine. Déantar na héifeachtaí sin a mheas chomh maith.

Ceann de na príomhábhair inni sa phróiseas forbartha ná nár cheart go dtiocfadh aon laghdú suntasach ar cháilíocht beatha dhaoine, mar dhaoine aonair nó mar phobail, ó éifeachtaí díreacha, indíreacha nó carnacha a eascraíonn as tógáil, oibriú agus cothabháil agus díchoimisiúnú an Tionscadail. I ndeireadh na dála, cuireann éifeachtaí uile forbartha isteach ar dhaoine, go díreach agus go hindíreach, go dearfach agus go diúltach. I measc na bpríomhcheisteanna a scrúdaítear sa mheasúnú seo ar Dhaonra agus ar Shláinte an Duine tá daonra, fostaíocht agus gníomhaíocht eacnamaíoch, úsáid farraige agus úsáid talún, taitneamhacht chónaithe (lena n-áirítear taitneamhacht amhairc, trácht muirí, torann don Láithreán Amach ón gCósta agus taitneamhacht amhairc, trácht, torann agus deannach don Láithreán ar Tír), turasóireacht, luachanna réadmhaoine, sláinte an duine, áiseanna agus seirbhísí pobail, sláinte agus sábháilteacht, cáilíocht an aeir, cáilíocht an uisce agus trácht.

Molann an Tionscadal forbairt fuinnimh in-athnuaite, feirm ghaoithe amach ón gcósta, atá in ann astaíochtaí carbóin a bhaineann le dó breoslaí iontaise a fhritháireamh. Is ionann Uasacmhainneacht Onnmhairiúcháin an Tionscadail agus 450MW, ag díchur thart ar 462,196 tona d'astaíochtaí CO₂e gach bliain oibríochta, rud a fhágann go bhfuil thart ar 17.56 milliún tona d'astaíochtaí CO₂e thar shaolré oibríochtúil bheartaithe 38 mbliana an Tionscadail ó ghiniúint leictreachais thraidisiúnta charbónbhunaithe, rud a fhágann go bhfuil tionchar dearfach aige ar an aeráid. Beidh éifeacht fhadtéarmach, shuntasach, dhearfach aige sin ar an daonra agus ar shláinte an duine.

Chun measúnú a dhéanamh ar an mBunlíne Daonra agus Socheacnamaíoch i gcomharsanacht an Tionscadail, sainíodh na Réimsí Staidéir Daonra Amach ón gCósta agus ar Tír araon do rannóg daonra an EIAR seo i dtéarmaí na dToghanna (EDanna) ina bhfuil an Tionscadal lonnaithe, agus i gcás inarb ábhartha, EDanna in aice láimhe, a bhféadfadh an Tionscadal difear a dhéanamh dóibh.

Tá an Réimse Staidéir Daonra amach ón gCósta níos gaire do 11 ED agus tá daonra iomlán 7,055 ann amhail 2022 agus cuimsíonn sé achar talún iomlán de thart ar 591.3km² (Foinse: Daonáireamh na Príomh-Oifige Staidrimh ar an Daonra 2022).

Tá an Réimse Staidéir Daonra ar Tír laistigh de 7 ED agus tá daonra iomlán de 5,152 ann amhail 2022 agus cuimsíonn sé achar talún iomlán de thart ar 168.64km² (Foinse: Daonáireamh na Príomh-Oifige Staidrimh ar an Daonra 2022).

Tacaíonn an Láithreán Amach ón gCósta le raon éagsúil úsáideoirí farraige, eadhon iascaireacht, iompar tráchtála, caitheamh aimsire, dobharshaothrú agus cáblaí fomhuirí. Cé nach meastar iad sa Réimse Staidéir Daonra Amach ón gCósta, d'fhéadfadh an Láithreán Amach ón gCósta difear a dhéanamh dóibh agus dá bhrí sin déantar iad a mheas agus a mheasúnú le haghaidh éifeachtaí féideartha laistigh de Chaibidil 13: Iascach Tráchtála, Caibidil 14: Loingeas agus Loingseoireacht agus Caibidil 18: Úsáideoirí Eile an Chomhshaoil Mhuirí. Mar sin féin, cé nach ndéantar tionchair dhíreacha

ar na húsáideoirí farraige sin a mheasúnú laistigh den chaibidil seo, meastar tionchair indíreacha ó sheirbhísí a sholáthraíonn na húsáideoirí farraige seo do dhaoine daonna laistigh den réimse Staidéir Daonra Amach ón gCósta.

Cuimsíonn úsáid reatha talún feadh an OGC conair bóthair phoiblí, fabraic uirbeach neamhleanúnach agus talmhaíocht. Is í an talmhaíocht thréadach is mó a bhaineann le húsáid talún laistigh den Réimse Staidéir Daonra ar Tír.

D'fhéadfadh éifeachtaí diúltacha a bheith ar shláinte an duine le linn céimeanna tógála, oibríochta agus cothabhála agus díchoimisiúnaithe an Tionscadail a bhaineann le hastaíochtaí féideartha deannaigh go haer, astaíochtaí féideartha hidreacarbóin go talamh agus uisce, rith chun srutha lán-gláir isteach i gcúrsaí uisce, astaíochtaí torainn agus éifeachtaí féideartha eile a dtugtar aghaidh orthu laistigh den EIAR seo. Tá éifeachtaí féideartha ann freisin ar sheirbhísí, loingseoireacht, rochtain ar limistéir laistigh de chomharsanacht an Tionscadail le linn céimeanna éagsúla tógála, oibríochta agus cothabhála, agus gníomhaíochtaí díchoimisiúnaithe. Léiríonn na measúnuithe nach éifeachtaí suntasacha iad na héifeachtaí iarmharacha agus nach mbeidh tionchar suntasach acu ar aon mheáin chomhshaoil a bhféadfadh éifeachtaí sláinte ar dhaoine a bheith mar thoradh orthu. Déanfar an Tionscadal a thógáil, a oibriú agus a dhíchoimisiúnú de réir na Reachtáíochta Sláinte agus Sábháilteachta ábhartha go léir, mar a shonraítear i Roinn 6.11.2.2.1.

Léiríonn na measúnuithe laistigh den chaibidil seo, agus laistigh de na caibidlí eile san EIAR seo a luaitear thuas, go bhfuil na héifeachtaí iarmharacha tar éis na bearta maolaithe gaolmhara a chur chun feidhme dofheicthe agus nach bhfuil sé de chumas acu éifeachtaí diúltacha sláinte a chruthú do dhaoine.

Rinne Biggar Economics Measúnú Tionchair Eacnamaíoch neamhspleách chun measúnú a dhéanamh ar an éifeacht eacnamaíoch a d'fhéadfadh a bheith ag céimeanna forbartha, tógála, oibríochta agus cothabhála agus díchoimisiúnaithe an Tionscadail. Déantar measúnú sa tuarascáil ar an tionchar eacnamaíoch a d'fhéadfadh a bheith ag gach céim den tionscadal laistigh de réigiúin Chontae na Gaillimhe, Réigiún an Atlantaigh agus na hÉireann, faoi chásanna acmhainneachta éagsúla laistigh de gach réigiún. Meastar sa tuarascáil na tionchair dhíreacha agus indíreacha a bhaineann le gach céim den Tionscadal. I gcomhthéacs na hÉireann, léireodh an Tionscadal tionchair dhíreacha, indíreacha agus spreagtha a bheadh ag €81 milliún measta Oll-Bhreislach (GVA) agus 837 post coibhéise lánaimseartha gach bliain le linn na céime forbartha agus tógála, €13 mhilliún in aghaidh na bliana (GVA) agus 174 post coibhéise lánaimseartha gach bliain agus thart ar €4 mhilliún GVA measta agus 69 post coibhéise lánaimseartha in aghaidh na bliana le linn na céime díchoimisiúnaithe, le GVA thar shaolré an Tionscadail ag tuairim is €564 milliún. Soláthraíonn an tuarascáil moltaí freisin maidir le tionchair eacnamaíocha ón Tionscadal a uasmhéadú, trí shlabhra soláthair gaoithe níos leithne amach ó chósta na hÉireann a fhorbairt.

Níl aon fhianaise eolaíoch phiarmheasúnaithe ann faoi láthair chun tuirbíní gaoithe a nascadh go dearfach le héifeachtaí díobhálacha sláinte. Tugtar achoimre sa chaibidil seo den EIAR ar na príomhfhoilseacháin a thacaíonn leis an tuairim nach bhfuil aon fhianaise ann ar aon nasc díreach idir tuirbíní gaoithe agus sláinte.

Ciallaíonn easpa staidéar a dhíríonn go sonrach ar éifeachtaí feirmeacha gaoithe amach ón gcósta ar phraghsanna réadmhaoine go bhfuil roinnt éiginnteachta sa réimse seo. Mar sin féin, bunaithe ar na conclúidí ar thángthas orthu sa litríocht a bhfuil cur síos uirthi sa chaibidil a bhaineann le tionchair a bhaineann le tuirbíní gaoithe ar tír atá suite go minic i bhfad níos cóngaraí do theaghaisí cónaithe, léiríonn sé nach bhfuil dóthain fianaise ann ón litríocht eolaíoch agus ó staidéir a rinneadh chun a chinneadh go bhfuil an fhéidearthacht ann go mbeadh tionchar suntasach ar luachanna réadmhaoine mar thoradh ar an Tionscadal. Ní móide go mbeidh éifeacht shuntasach ar phraghsanna réadmhaoine, ag cur san áireamh go bhfuil an fad iosta chuig an réadmhaoín chónaithe lánaimseartha is gaire ar an mórthír os cionn 5.5km ón tuirbín is gaire.

Baineann taitneamhacht chónaithe le taithí an duine ar a bhaile nó ar a baile, a dhíorthaítear ón gcomhshaol agus ón atmaisféar ginearálta a bhaineann leis an áit chónaithe. Bíonn tionchar ag meascán tosca ar cháilíocht na taitneamhachta cónaithe, lena n-áirítear suíomh an láithreáin agus an carachtar áitiúil, gníomhaíochtaí úsáide talún sa cheantar agus an méid coibhneasta síochána agus suaimhnis a fhaightear san áit chónaithe.

Nuair a smaoinítear ar thaitneamhacht na gcónaitheoirí i gcomhthéacs an Láithreáin Amach ón gCósta, tá trí phríomhéifeacht a d'fhéadfadh a bheith ábhartha: 1) Torann 2) Taitneamhacht Amhairc agus 3) Trácht Muirí. Déantar éifeachtaí ar dhaoine le linn céimeanna tógála, oibríochta agus cothabhála, agus díchoimisiúnaithe an Láithreáin Amach ón gCósta a mheasúnú i ndáil le gach ceann de na príomhéifeachtaí féideartha seo. Le linn taitneamhacht na gcónaitheoirí a mheas i gcomhthéacs an Láithreáin ar Tír, tá ceithre phríomhéifeacht fhéideartha a bhaineann le hábhar: 1) Torann agus 2) Taitneamhacht Amhairc, 3) Trácht agus 4) Deannach. Déantar éifeachtaí ar dhaoine le linn céimeanna tógála, oibríochta agus cothabhála, agus díchoimisiúnaithe an Tionscadail a mheasúnú i ndáil leis na príomhcheisteanna seo sa chaibidil. Díorthaítear an éifeacht ar thaitneamhacht chónaithe ansin ó mheasúnú foriomlán ar an teaghlaim d'éifeachtaí.

Is gné inchainníochtaithe de shaoráid chónaithe é torann cé go bhfuil taitneamhacht amhairc níos suibhiachtúil. Tá measúnuithe torainn mionsonraithe don Láithreán Amach ón gCósta agus don Láithreán ar Tír araon curtha i gcrích mar chuid den EIAR seo agus pléitear tuilleadh iad i gCaibidil 19: Cáilíocht an Aeir Amach ón gCósta agus Torann Aerbheirthe agus Caibidil 26: Torann agus Creathadh ar Tír. Rinneadh measúnuithe cuimsitheacha tírdhreacha agus tionchair amhairc don Tionscadal freisin, mar a chuirtear i láthair i gCaibidil 16: SLVIA agus i gCaibidil 27: LVIA an EIAR seo. Rinneadh measúnú ar thrácht muirí an tionscadail i gCaibidil 14: Uisce Iompar agus Loingseoireacht, agus rinneadh measúnú ar thionchar féideartha an Láithreáin ar Tír maidir leis an Tionscadal ar thrácht agus ar iompar a éascú laistigh de Chaibidil 29: Trácht agus Iompar. Caibidil 25: Tá measúnú críochnúil ar an éifeacht a d'fhéadfadh a bheith ag deannach ón Láithreán ar Tír i gCáilíocht an Aeir ar Tír.

Pléitear na tosca a bhféadfaí tionchair fhéideartha ar thaitneamhacht chónaithe a thabhtú ina leith mar gheall ar thógáil, oibriú agus cothabháil agus díchoimisiúnú an Láithreáin Amach ón gCósta i Roinn 6.10.1 den Chaibidil seo. Tá an poitéinseal ann go mbeidh tionchar ag an Láithreán Amach ón gCósta ar an taitneamhacht chónaithe mar gheall ar thionchair amhairc, trácht muirí agus torann le bonneagar breise sa chomhshaol mhuirí. Tá an méid agus an tábhacht a imríonn gach toisc chun tionchar a imirt ar thaitneamhacht chónaithe ag brath ar chéim an Tionscadail, ach ar an measúnú a shonraítear i gCaibidil 6 áfach, léirítear nach bhfuil an éifeacht ar thaitneamhacht chónaithe mar gheall ar thógáil, oibriú agus cothabháil agus díchoimisiúnú an Láithreáin Amach ón gCósta Suntasach.

Maidir leis an Láithreán ar Tír, pléitear na tosca a bhféadfaí tionchair fhéideartha ar thaitneamhacht chónaithe a thabhtú ina leith de bharr na hoibríochta agus na cothabhála i Roinn 6.10.2 den Chaibidil seo. Tá méid agus tábhacht na dtosca seo a bhféadfadh tionchar a bheith acu ar éifeachtaí taitneamhachta cónaithe ag brath ar chéim an Tionscadail, ach bunaithe ar an measúnú a chuirtear ar fáil i gCaibidil 6, níl aon Éifeacht Suntasach ar thaitneamhacht chónaithe le linn na céime tógála, oibríochta agus cothabhála nó díchoimisiúnaithe den Láithreán ar Tír.

Tá Measúnú Tionchair Turasóireachta neamhspleách ar an Tionscadal curtha i gcrích, a thugann measúnú domhain ar an éifeacht a d'fhéadfadh a bheith ag an Tionscadal ar thurasóireacht i gConamara. Cuimsíonn an Measúnú Tionchair Turasóireachta seo suirbhé a rinneadh leis an bpobal áitiúil agus le turasóirí éagsúla chuig an gceantar araon, le fócas ar thionchair ionchasacha mar gheall ar láithreach an Tionscadail, agus deiseanna forbartha turasóireachta a bhféadfadh forbairt an Tionscadail ionadaíocht a dhéanamh orthu. Tugann an tuarascáil le fios nach mbeidh drochthionchar ag an Tionscadal ar an turasóireacht sa cheantar, agus gur féidir leis, i gcásanna áirithe, tionchar dearfach a imirt ar an turasóireacht. Léirítear na tionchair dhearfacha seo le roinnt feirmeacha gaoithe amach ón gcósta ar fud an domhain atá anois ina ndíol spéise do thurasóirí, trí thurais agus ionaid chuairteoirí a sholáthar i bpobail áitiúla atá dírithe ar an bhfeirm ghaoithe amach ón gcósta. Tugann bunú sochair

phobail deiseanna don earnáil turasóireachta tacú le háiseanna nua turasóireachta agus áineasa agus le roghanna turasóireachta inbhuanaithe eile.

Ar choinníoll go ndéantar an Tionscadal a thógáil, a oibriú agus a dhíchoimisiúnú de réir an dearaidh, an dea-chleachtais agus an mhaolaithe a thuairiscítear san iarratas seo, níltear ag súil le héifeachtaí diúltacha suntasacha ar an daonra agus ar shláinte an duine trí éifeachtaí ar dhaonra, ar fhostaíocht agus ar ghníomhaíocht eacnamaíoch, ar úsáid farraige agus ar úsáid talún, ar thaitneamhacht chónaithe, ar shaoráidí agus ar sheirbhísí pobail, ar thurasóireacht, ar cháilíocht an aeir, ar cháilíocht an uisce, ar thorann, ar thrácht, ar luach réadmhaoine agus ar shláinte agus ar shábháilteacht ar aon scála. Tá an Tionscadal, feirm ghaoithe amach ón gcósta agus bonneagar gaolmhar, a bhfuil Uasacmhainneacht Onnmhairiúcháin 450MW aige, in ann astaíochtaí carbóin a bhaineann le dó breoslai iontaise a fhritháireamh, agus dá bhrí sin tá tionchar dearfach aige ar an aeráid. Beidh éifeacht fhadtéarmach, shuntasach, dhearfach aige sin ar shláinte an daonra agus ar shláinte an duine, mar gheall ar sholáthar fuinnimh in-athnuaite in áit giniúint leictreachais thraidisiúnta charbónbhunaithe

7

Próisis Fhisiciúla agus Chósta Mhuirí

The assessment of marine physical and coastal processes considered the seabed, coastal processes at the Landfall, designated sites with physical receptors, tidal currents, wave climate, and sediment transport regimes. This assessment identified pathways potentially influencing other environmental receptors. The study covered a 15 km buffer around the Offshore Site, intersecting nine Special Areas of Conservation (SACs), though no designated sites overlap the OAA or the OECC.

Baseline conditions were determined through data acquired via site specific surveys, public data, and hydrodynamic modelling. Where relevant, these data also informed the impact assessment.

Water depths in the OAA typically range from 0 m LAT to 60 m LAT. Depths along the OECC are observed around 25 m LAT at the boundary with the OAA, increasing to about 90 m LAT to the west and offshore of Inishmore island, before shallowing towards landfall, reaching a depth of around 30 m LAT, approximately 1 km offshore from the coast.

Within the OAA, the seabed is characterised by rocky outcrops. Sediment cover is sparse, with coarse sandy, gravelly sand, or sandy gravel sediments often overlying bedrock or filling gullies, faults and joints that exist within the rocky outcrops. Little to no fine sediment content is present within surficial sediments across the OAA. Moving shoreward from the OAA, for the first 8 km surficial sediments along the OECC are analogous to those observed within the OAA. Beyond this and for the majority of the OECC, the seabed is classified as silty or muddy sand, with small, isolated patches of sand and gravelly sand, which is coarser towards the Landfall where boulder fields and intermittent rock outcrops are also found. The OECC makes landfall on a rocky section of coast. To the northeast and southwest of the Landfall location, the coastline is characterised by areas of erosion resistant rock/cliffs and sandy beaches, some with rocky platforms.

The assessment evaluated potential impacts from construction, operation, maintenance, and decommissioning. This included effects on the geomorphological and oceanographic environment, including changes to seabed levels and coastal morphology, changes to sediment properties including the effects of suspended sediment originating from Offshore Site activities, and the likelihood of effects on protected sites.

Construction activities were predicted to cause localised changes to seabed properties and seabed levels. The disturbance of seabed sediments during clearance, trenching and installation of infrastructure is anticipated to increase suspended sediment concentrations temporarily before the suspended sediments are dispersed rapidly in the energetic metocean environment of the Western Irish Shelf. No significant effects are anticipated on proximal designated sites or the morphology at the coast.

During the operation and maintenance stage, changes to tidal flows and waves due to the presence of infrastructure in the OAA, and to a lesser extent the OECC, drives changes to the sediment transport

regime due to direct blockage effects. However, as the physical properties of the seabed across this part of the western Irish continental shelf are observed to have a much greater influence on the metocean and sediment transport regimes, and sediment presence is limited across the OAA due to the more frequent occurrence of exposed bedrock, changes to the sediment transport regime are expected to be limited. Due to the distances between them, effects at the coastline and to designated sites are also anticipated to be negligible, as were potential effects resulting from scour, stratification, and changes in coastal processes, due to their localised nature.

Decommissioning effects were anticipated to be similar to or less than construction, with shorter durations.

It was concluded that impacts would be highly localised and no significant effects to any marine physical and coastal processes receptors are predicted, either for the Project alone, or cumulatively with other developments.

8

Cáilíocht Uisce agus Dríodair

Breithníodh sa mheasúnú ar Cháilíocht Uisce agus Dríodair aon laghduithe féideartha ar cháilíocht uisce agus dríodair mar thoradh ar an Láithreán Amach ón gCósta agus déantar measúnú ar na hiarmhairtí a d'fhéadfadh a bheith aige ar uiscí ainmnithe.

Cuimsíodh sa limistéar staidéir ar cháilíocht uisce agus dríodair maolán 15 km timpeall an Limistéir Eagair Amach ón gCósta (OAA) agus an Chonair Cábla Easpórtála Amach ón gCósta (OECC). Cuireadh an tréithríú bonnline ar an eolas trí mheasúnú deascbhunaithe arna fhorlíonadh leis na suirbhéanna a bhaineann go sonrach leis an láithreán a rinneadh idir 2022 – 2024, lenar áiríodh sampláil uisce agus dríodair agus anailís ar éilleáin.

Tá dhá cheann de na dobharlaigh ainmnithe a fhorluíonn leis an Láithreán Amach ón gCósta, Cleitín na Sionainne agus Oileáin Árann, Cuan na Gaillimhe, Conamara araon a shainmhínítear a bheith i riocht ard.

Tá sé cinn d'uiscebhealaí ainmnithe breise agus naoi n-uiscí snámha suite laistigh den limistéar staidéir níos leithne. Léiríonn torthaí na suirbhéanna a bhaineann go sonrach leis an láithreán agus an anailís ar éilleáin a bhaineann leo go raibh leibhéil ísle éillithe ann go ginearálta ar fud an Láithreáin Amach ón gCósta. Níor aimsíodh ach tiúchain arsanaic agus cróimiam a bheith níos mó ná tairseacha teorann níos ísle, ag líon an-bheag suíomhanna samplála.

Rinneadh measúnú ar thionchair chéim tógála, chéim oibríochta agus cothabhála agus chéimeanna díchoimisiúnaithe an Tionscadail, lena n-áirítear scaoileadh féideartha dríodar éillithe ó shuaitheadh ghrinneall na farraige (e.g., ó thrinseáil cáblaí) agus na tionchair a d'fhéadfadh a bheith ann ar dhobharlaigh ainmnithe.

Baineadh de thátal as an measúnú, mar gheall ar na leibhéil ísle éillithe dríodair agus nádúr an-logánaithe agus sealadach na dtionchar, nár tuaradh aon iarmhairtí suntasacha ar aon ghabhdóirí cáilíochta uisce agus dríodair, don Láithreán Amach ón gCósta amháin nó go carnach le pleananna nó forbairtí eile. Ní raibh aon iarmhairtí trasteorann tuartha ach an oiread.

Beidh bearta maolaithe cuí i bhfeidhm chun truailliú muirí a bhainistiú agus a rialú, agus cuirfear é seo i bhfeidhm tríd an bPlean Teagmhasach um Thruailliú na Mara (MPCP) atá sa Phlean Bainistíochta Comhshaoil Amach ón gCósta (OEMP).

Baineadh de thátal as an measúnú tionscadail ar fad, cé go bhféadfadh éilliú uisce dromchla a bheith mar thoradh ar an Tionscadal tionchar a imirt ar uiscebhealaí cósta, go laghdódh bearta maolaithe caighdeánacha agus úsáid modh Áit Dhul i dTír gan trinse na hiarmhairtí sin. Ar an iomlán, bhíodhas ag súil go mbeadh na hiarmhairtí comhcheangailte a d'fhéadfadh a bheith ag gníomhaíochtaí an

Tionscadail ar ghabhdóirí cáilíochta uisce agus dríodair, ina n-aonar nó go carnach le forbairtí eile, íosta gan aon iarmhairtí suntasacha a bheith tuartha leo

9

Éiceolaíocht Bheantach

Déantar measúnú sa chaibidil seo den EIAR ar na hiarmhairtí a d'fhéadfadh a bheith ag an Tionscadal ar láithreach agus ar dháileadh gabhdóirí éiceolaíochta beantacha (e.g. speicis bheantacha agus gnáthóga). Rinneadh measúnú ar ghabhdóirí éiceolaíochta beantacha laistigh den limistéar staidéir éiceolaíochta beantach atá comhsheasmhach le Caibidil 7: Próisis Fhisiciúla agus Chósta Mara a chlúdaíonn an limistéar ar a bhféadfadh iarmhairtí ar phróisis fhisiciúla mhuirí tarlú.

Saintréith de chuid na héiceolaíochta beantaí is ea measúnú deascbhunaithe ar na foinsí litríochta agus sonraí is déanaí atá ar fáil go poiblí, arna bhforlíonadh le sonraí agus faisnéis a fuarthas trí chomhairliúchán agus suirbhéanna a rinneadh don Tionscadal. Tá an Limistéar Eagair Amach ón gCósta (OAA) tréithrithe mar lomáin chreagacha den chuid is mó le limistéir tanaí dríodair garbh thar buncharraige nó sna bealaí cúnga agus ailt, cé go bhfuil an Chonair Cábla Easpórtála Amach ón gCósta (OECC) comhdhéanta den chuid is mó de ghaineamh, gaineamh láibe agus dríodar míne ar fad. I measc na bpríomhghabhdóirí éiceolaíochta beantacha laistigh den limistéar staidéir éiceolaíochta beantaí a glacadh ar aghaidh chuig an measúnú tionchair tá:

- Sceireacha creagacha agus buncharraige;
- Gaíneamh fothaoidmhear agus gairbhéil;
- Láib fhothaoidmhear; agus
- Leapacha Méarla.

I measc na n-iarmhairtí a d'fhéadfadh a bheith ag an Tionscadal le linn na tógála (lena n-áirítear céimeanna réamhthógála), oibríochtaí agus cothabhála agus díchoimisiúnaithe tá: caillteanas / suaithheadh sealadach gnáthóige nó speiceas, caillteanas / damáiste fadtéarmach do ghnáthóga agus speicis bheantacha, Tiúchan Dríodair ar Fionraí méadaithe (SSC) agus sil-leagan gaolmhar, riosca méadaithe Speicis Neamhdhúchasacha Ionracha (INNS), athruithe hidridinimiciúla as a dtagann sciúradh timpeall ar bhonneagar fomhuirí, coilíniú struchtúir, éifeacht ualach teirmeach cábla nó Réimsí Leictreamaighnéadacha (EMF) ar éiceolaíocht bheantach agus deireadh a chur le tsubstráit chrua le linn tógála, oibríochtaí agus cothabháil agus díchoimisiúnú.

Tar éis leapacha mhéarla a aithint i sonraí an tsuirbhé comhshaoil, rinneadh bearta chun dearadh a dhéanamh timpeall ar an méarla chun suaithheadh díreach a sheachaint. Rinneadh measúnú ar an éifeacht indíreach ar leapacha méarla mar thoradh ar SSC méadaithe agus sil-leagan gaolmhar le linn na gcéimeanna tógála, agus oibríochta agus cothabhála, chomh maith le rioscaí a bhaineann le leathadh INNS.

Beidh caillteanas / suaithheadh sealadach gnáthóige nó speiceas mar thoradh ar ghníomhaíochtaí ullmhúcháin ghrinneall na farraige, suiteáil bonneagair (e.g. dúshraith domhantarraingthe, leagan cábla), le linn gníomhaíochtaí deisiúcháin / athsholáthair cábla agus ó shocrú fadtéarmach ábhair ar ghrinneall na farraige le linn gníomhaíochtaí ullmhúcháin laistigh den Láithreán Amach ón gCósta. Ní mheasann an ghnáthóg shealadach nó caillteanas / suaithheadh speiceas an suaithheadh sealadach a bhaineann leis na hiarmhairtí indíreacha ó SSC méadaithe, atá clúdaithe sa mheasúnú ar SSC méadaithe agus sil-leagan gaolmhar. Beidh iarmhairt dhiúltach shealadach dóchúil ag caillteanas / suaithheadh gnáthóige nó speiceas sealadach ar ghabhdóirí beantacha éiceolaíochta; áfach, áfach, beidh na hiarmhairtí an-logánta agus teoranta ó thaobh spáis de do réimse na ngníomhaíochtaí tógála agus suiteála. Ina theannta sin, beidh SSC méadaithe agus sil-leagan gaolmhar mar thoradh ar an athshuíomh dríodair agus sil-leagan mar thoradh ar imríteach ghrinneall na farraige, gníomhaíochtaí trinse agus deisiú/athsholáthar cábla.

D'fhéadfadh baol níos mó a bheith ann go dtabharfaí INNS isteach agus go scaipfi iad mar thoradh ar ghníomhaíochtaí ullmhúcháin agus tógála ghrinneall na farraige. D'fhéadfadh sé seo tarlú trí INNS

Mara a d'fhéadfadh soithí a thabhairt isteach nó a aistriú, mar shampla trí bhithdhíothú (e.g. orgánaigh a cheangal le cabhail báid) nó uisce ballasta a scaoileadh. Féadfar INNS a thabhairt isteach freisin trí bhonneagar a tharraingt chuig an láithreán, mar shampla leis an GBS tar éis ancaireacht shealadach, a d'fhéadfadh a bheith laistigh d'Inbhear na Sionainne. Aithníodh sa suirbhé beantach dhá inveirteabrach neamhdhúchasacha laistigh den Láithreán Amach ón gCósta, chomh maith le dhá shampla den fheamainn neamhdhúchasacha. Níor aithníodh na speicis seo mar INNS ardriosca in Éirinn. Meastar go mairfidh an éifeacht go gearrthéarmach agus scoirfear de tar éis gníomhaíochtaí tógála a chur i gcrích.

Bunaithe ar na doimhneachtaí uisce feidhmeacha, an méid carraige glactha le haghaidh cosanta cábla agus na luasanna sreabhadh earraigh agus neap ionadaíoch a tharlaíonn ar fud an Láithreáin Amach ón gCósta, críochnaíonn an measúnú laistigh de Chaibidil 7: Próisis Fhisiciúla agus Chósta Mara nach mbeidh mórán forbartha ar sciúradh imeall. Dá bhrí sin, ós rud é nach dócha go dtarlóidh athruithe hidridinimiciúla as a dtiocfaidh sciúradh timpeall ar bhonneagar fomhuirí, agus má tharlaíonn sé ag minicíocht nó déine an-iseal, meastar nach bhfuil an éifeacht iarmharach suntasach do gach gabhdóirí éiceolaíochta beantach.

Mar thoradh ar an bhféidearthacht struchtúir chrua a choilíniú, beidh bonneagar cruu suiteáilte i réigiún ina raibh dríodar bog roimhe seo le linn shaolré oibríochtúil 38 mbliana. Cé go bhfuil an éifeacht fadtéarmach i nádúr, táthar ag súil go mbeidh sé an-logánaithe ag minicíocht íseal tarluithe, agus nach mbeidh aon tionchar ar an réigiún níos leithne.

Beidh éifeacht ualach theirmeach chábla agus / nó EMF ar ghabhdóirí éiceolaíochta beantaí mar thoradh ar láithreach cáblaí suiteáilte, lena n-áirítear na cáblaí idir-eagar (IACanna) agus cáblaí onnmhairithe amach ón gcósta (OECanna). Ríomhadh an EMF don Láithreán Amach ón gCósta agus fuarthas amach, mar gheall ar gheomaighnéadas cúlra an Domhain sa réigiún seo, nach mbeidh leibhéil EMF inbhraite os cionn geomaighnéadas cúlra thar ghairéacht láithreach an chábla agus go mbeidh na hiarmhairtí a d'fhéadfadh a bheith ag ualach teirmeach an-logánaithe.

Cuirfear maoluithe cuí i bhfeidhm tríd an bPlean Bainistíochta Comhshaoil Amach ón gCósta (OEMP), lena n-áirítear plean bainistíochta INNS, chun tabhairt isteach agus leathadh INNS a sheachaint agus an tionscadal a dhearadh chun limistéir ar nós leapacha méarla a sheachaint. Mar fhocal scoir, tá measúnú déanta ag an measúnú tionchair éiceolaíochta beantaí ar na hiarmhairtí iarmharacha go léir mar nach bhfuil suntasach i bhfianaise an mhaolaithe trí dhearadh, agus níor sainaithníodh aon iarmhairtí carnacha.

Éiceolaíocht Éisc agus Sliogéisc

Déantar measúnú sa Chaibidil Éisc agus Sliogéisc ar fhlúirse agus ar dháileadh gabhdóirí éiceolaíochta éisc agus sliogéisc a bhaineann le láithreán an Tionscadail.

Cuimsíodh sa limistéar staidéir éisc agus sliogéisc na ceithre dhronuilleog de chuid na Comhairle Idirnáisiúnta um Thaiscéaladh na Mara (ICES) a fhorluíonn an Láithreán Amach ón gCósta. Saintréith de chuid na bonnlíne trí úsáid a bhaint as meascán de staidéir dheascbhunaithe agus sonraí suirbhé a bhaineann go sonrach leis an láithreán. Baineadh úsáid freisin as torthaí na suirbhéanna comhshaoil a bhaineann go sonrach leis an láithreán chun tuiscint a fháil ar an bhféidearthacht a bhaineann le gnáthóg sceite éisc sa Láithreán Amach ón gCósta.

Úsáideann raon speiceas an limistéar staidéir le haghaidh sceathraí, sealgaireachta, imirce, nó mar ghnáthóg plandlainne. I measc na bpríomhspeicis a bhfuil tábhacht chaomhnaithe ag baint leo tá na cinn sin a bhfuil daonra ag dul i laghad agus/nó iad siúd atá faoi chosaint trí reachtaíocht agus beartas náisiúnta nó idirnáisiúnta, amhail bradán an Atlantaigh, scátála flapáí, trosc, scadán agus gainimh. Ina theannta sin, tá Limistéar Caomhantais Speisialta Choimpléasc Phortach Chonamara, SAC Loch Coirib, agus SAC na Sionainne Íochtar suite laistigh den limistéar staidéir éisc agus sliogéisc (cé nach bhfuil aon cheann de na suíomhanna sainithe seo ag forluí go díreach leis an Láithreán Amach ón gCósta). Tá na Limistéir Chaomhantais Speisialta seo sainithe do ghnéithe éisc agus sliogéisc (is iad sin

bradán an Atlantaigh, an diúilicín péarla fionnuisce gaolmhar, agus speicis loimpre). Glactar leis go bhféadfadh na speicis seo dul ar imirce tríd an Láithreán Amach ón gCósta

I measc na bpríomhspeicis a ndírítear orthu ag iascach cladaigh tá gliomaigh, portán dearg, portán faoilinne, cráifisc, luaineachán, ribí róibéis agus ballach. Go háirithe, léirigh na torthaí eDNA go bhfuarthas bradán Atlantach laistigh den Láithreán Amach ón gCósta.

Rinneadh measúnú ar iarmhairtí céimeanna tógála (lena n-áirítear réamhthógáil), oibriúcháin agus cothabhála agus díchoimisiúnaithe an Tionscadail ag an Láithreán Amach ón gCósta, lena n-áirítear iarmhairtí fuaimne faoi uisce, suaitheadh agus caillteanas gnáthóige, cur isteach ar ghnáthóga de bharr fuaidreamh agus truaillithe dríodair, agus iarmhairtí réimsí leictreamaighnéadacha agus astaíochtaí teirmeacha.

Bhíothas ag súil go mbeadh aon chailliúint nó cur isteach ar ghnáthóg an-logánta i gcomhthéacs infhaighteacht níos leithne gnáthóg a bheith ann. Déanfar torann faoi uisce trí imréiteach Ordanáis Neamhphléasctha (UXO) (más gá, cé nach bhfuiltear ag súil leis bunaithe ar mheasúnuithe a rinneadh go dtí seo), oibríochtaí soithí, gníomhaíochtaí ullmhúcháin ghrinneall na farraige agus suiteáil cáblaí. Mar sin féin, meastar go bhfuil sé seo gearrthéarmach freisin. Maidir le méaduithe ar thiúchan dríodair ar fuaidreamh (SSC), beidh méid sách logánta spásúil ag aon phlumaí a dhéanfar agus beidh siad gearrthéarmach i bhfad. Mar gheall ar nádúr dinimiciúil an Láithreáin Amach ón gCósta, déanfar dríodar ar fuaidreamh a athchorprú go héasca sa chóras iompair dríodair áitiúil. Ar an gcaoi chéanna, gníomhóidh bearta maolaithe chun tionchar ar ghabhdóirí éiceolaíochta éisc agus sliogéisc a bhaineann le scaoileadh truailléan de thaisme a laghdú, e.g. Comhlíonadh MARPOL agus cur i bhfeidhm an Phlean Teagmhais um Thruaillíú Muirí a ghníomhóidh chun an riosca scaoilte a dhíchur go héifeachtach agus chun tionchar aon truaillithe a íoslaghdú.

Gintear astaíochtaí agus teas ó réimsí leictreamaighnéadacha (EMF) ó cháblaí oibriúcháin. Measadh go raibh an dá thionchar seo thar a bheith logánta (teoranta laistigh de mhéadar de na cáblaí) agus ní dócha go gcuirfeadh siad isteach ar fheidhmiú fadtéarmach na láithreacha sceathraí agus iascainne níos leithne atá ar fáil nó na bealaí imirce d'éisc nó sliogéisc. Measadh freisin go raibh méaduithe ionchasa i gcomhiomlánú éisc nó creachadóirí, mar thoradh ar chruthú gnáthóg agus comhiomlánú éisc mar gheall ar láithreachas fhisiciúil bonneagair suiteáilte, an-logánta agus le toradh féideartha dearfach nó diúltach. Níltear ag súil go gcuirfidh iarmhairtí bacainní ar speicis dhiadromacha isteach ar rath na himirce.

Ar an iomlán, ní raibh aon tionchar suntasach ar aon ghabhdóirí éiceolaíochta éisc agus sliogéisc tuartha, don Tionscadal amach ón gcósta amháin, nó go carnach le haon fhorbairtí eile.

Ornitheolaíocht Mhuirí

Tagraíonn ornitheolaíocht amach ón gcósta do staidéar a dhéanamh ar dhaonraí na n-éan a fhaightear sa mhuirtheimpeallacht, lena n-áirítear éin mhara, lachan mara agus lómaí. De ghnáth caitheann na speicis seo an chuid is mó dá saolré ar muir, ag teacht i dtír ach amháin chun póru agus sosa. Breithníodh freisin sa mheasúnú ornitheolaíochta amach ón gcósta speicis imirceacha neamh-éan mara a d'fhéadfadh dul trasna na farraige ar imirce i gcomharsanacht an Láithreáin Amach ón gCósta.

Saintréith de bhunline ornitheolaíochta mara an Tionscadail ag baint úsáide as staidéar barr deisce agus suirbhéanna a bhaineann go sonrach leis an láithreán. Rinneadh na suirbhéanna a bhaineann go sonrach leis an láithreán sa Limistéar Staidéir Ornitheolaíochta Amach ón gCósta agus bhí siad comhdhéanta den Limistéar Eagair Amach ón gCósta (OAA) agus maolán 4 km máguaird. Cuireadh suirbhéanna míosúla digiteacha ón aer ar foluain sa réimse seo idir Deireadh Fómhair 2021 agus Meán Fómhair 2023.

Baineadh úsáid as teicnící anailiseacha caighdeánacha chun dlús na n-éan sa limistéar staidéir a mheas. Bhain staidéar deisce úsáid as foinsí sonraí don limistéar níos leithne chun faisnéis chomhthéacsúil a

sholáthar faoi dhlúis éan mara amach ó chósta thiar na hÉireann, chomh maith le sonraí a sholáthar faoi dhaonraí pórúcháin réigiúnacha agus neamhphórú.

Manx shearwater, gannet, lesser black-backed gull, great black-backed gull, herring gull, kittiwake, Arctic tern, common tern, guillemot, razorbill, and puffin

Baineadh úsáid as na sonraí agus an staidéar deisce a bhaineann go sonrach leis an láithreán chun na príomhspeicis éan sa Limistéar Staidéir Ornitheolaíochta Amach ón gCósta a chinneadh. Is iad seo cánóg dhubh, gainéad, droimneach beag, droimneach mór, faoileán scadán, saidhbhbéar, geabhróg Artach, geabhróg, éan aille, crosán, agus éan dearg, le daonraí na speiceas seo laistigh den Limistéar Staidéir Ornitheolaíochta Amach ón gCósta éagsúil séasúrach. Tá na speicis seo go léir faoi chosaint in uiscí na hÉireann trí ainmniú laistigh de roinnt Limistéar faoi Chosaint Speisialta (SPAanna).

I measc na dtionchar féideartha a ndearnadh measúnú orthu bhí:

- Tionchair dhíreacha suaitheadh agus easáitithe a bhaineann le gníomhaíochtaí tógála agus díchoimisiúnaithe nó láithreach agus oibriú na dtuirbíní;
- Iarmhairtí indíreacha mar thoradh ar athruithe ar chreiche agus ar ghnáthóga (gach céim); agus,
- Riosca imbhualte d'éin a eitlín tríd an bhfeirm ghaoithe amach ón gcósta nó laistigh di.

Breithníodh suaitheadh agus díláithriú mar thoradh ar ghníomhaíochtaí tógála nó díchoimisiúnaithe le haghaidh éan áille, crosáin agus lómaí móra. Mar gheall ar nádúr logánaithe agus sealadach na ngníomhaíochtaí agus an líon beag éan a mheastar a bheith buailte mar thoradh air sin, bhíothas ag tuar nach mbeadh na hiarmhairtí ar na speicis seo suntasach.

Le linn chéim oibrióchtúil agus chothabhála an Láithreáin Amach ón gCósta, measadh nach raibh tábhacht ar bith leis an bhféidearthacht go mbeadh díláithriú fadtéarmach agus iarmhairtí bacainní ann chun tionchar a imirt ar 11 speiceas éan mara (Lóma mór, cánóg dhubh, gainéad, seaga, lacha Lochlannach, saidhbhéar, geabhróg, geabhróg Artach, éan aille, crosán agus éan dearg).

D'fhéadfadh baol imbhualte a bheith i gceist le tuirbíní oibriúcháin d'éin a eitlín tríd limistéar na feirme gaoithe amach ón gcósta. Is iondúil go mbíonn go leor speiceas éan mara, cosúil le cánóga dubha, falcóga agus cánóga bána ag eitilt an-iseal os cionn dhromchla na farraige agus ní mheastar go bhfuil siad i mbaol. Is minic a eitlín speicis eile cosúil le gainéad agus faoileán ag airde na lanna tuirbíní agus tá siad níos mó i mbaol imbhualte. Rinneadh measúnú ar an mbaol imbhualte mar thoradh ar an Tionscadal le haghaidh ocht speiceas éan mara: gainéad, saidhbhéar, faoileán bán, droimneach mór, faoileán scadán, droimneach beag, geabhróg agus geabhróg Artach. I gcomhthéacs mortlaíochta breise ina ndaonraí réigiúnacha, bhíothas ag tuar nach mbeadh na hiarmhairtí suntasach. Bhíothas ag tuar freisin nach mbeadh an baol imbhualtí a d'fhéadfadh a bheith ann do speicis imirceacha neamh-éan mara a théann tríd an OAA maidir leis an imirce suntasach.

Measadh nach raibh iarmhairtí indíreacha mar thoradh ar athruithe ar chreiche agus ar ghnáthóga suntasach do gach éan mara.

Breithníodh tionchair charnacha ar ornitheolaíocht mhuirí ón Tionscadal mar aon le forbairtí eile feirme gaoithe amach ón gcósta agus mara laistigh de thart ar 500 km. Mar sin féin, ós rud é nach bhfuil aon tionscadail feirme gaoithe amach ón gcósta ag feidhmiú, faofa ná iarratas curtha isteach ina leith laistigh de thart ar 500 km, baineadh de thátal as nach mbeidh aon iarmhairtí carnacha ar ornitheolaíocht amach ón gcósta a thagann chun cinn sna séasúir phóraithe nó neamhphóraithe.

Baineadh de thátal as an measúnú ornitheolaíochta muirí nach mbeadh na conairí éifeachta untasach do gach gabhdóir ornitheolaíochta amach ón gcósta. Áirítear leis sin conclúidí an mheasúnaithe ar éifeachtaí carnacha

Mamaigh Mhara agus Meigeafána Eile

Breithníodh sa measúnú ar mhamaigh mhara agus ar mheigeafána ar raidhse agus dáileadh na ngabhdóirí meigeafána mara a bhaineann leis an Tionscadal agus aon tionchar suntasach dóchúil ar na gabhdóirí seo mar thoradh ar an Tionscadal.

Sainmhínítear Limistéar Staidéir na mamach mara mar an OAA agus OECC chomh maith le crios maolánach 50 km. Cuireadh an tréithriú bonnlíne ar an eolas ag measúnú deasc-bhunaithe trí úsáid a bhaint as suirbhéanna a bhí sonrach don láithreán, ón aer a rinneadh ó Dheireadh Fómhair 2021 go Meán Fómhair 2023. Cuireadh leis na sonraí seo le foinsí sonraí agus faisnéise atá ar fáil go poiblí.

Tógadh na muca mara, an deilf choiteann, an deilf bolgshrónach agus an droimeiteach beag chun cinn le haghaidh tuilleadh measúnaithe mar gheall ar iad a bheith ann agus a líonmhaireacht laistigh den limistéar staidéir. Tá an-chosaint ag na speicis seo go léir faoin Treoir maidir le Gnáthóga. Breathnaítear róna cuain agus róna glasa freisin laistigh den Láithreán Amach ón gCósta agus ina chongarachacht dó. Tá an dá speiceas róin cosanta faoin Treoir um Ghnáthóga, chomh maith le reachtaíocht agus beartas Éireannach eile. D'fhéadfadh siorcanna agus turtair dhromleathair a bheith i láthair laistigh den Limistéar Staidéir freisin.

Rinneadh measúnú ar thionchair an Tionscadail le linn na tógála (lena n-áirítear réamhthógáil), oibriochtaí agus céimeanna cothabhála agus díchóimisiúnaithe, lena n-áirítear éifeachtaí fuaimne faoi uisce, suaitheadh agus riosca imbhuailte mar gheall ar láithreach soithí agus cur isteach ar ghnáthóga de bharr dríodair ar fuaidreamh, scaoileadh truailleán, iarmhairtí réimse leictreamaighnéadacha agus i iarmhairtí bacainní.

Baineadh de thátal as an measúnú nach raibh aon éifeachtaí suntasacha tuartha ar mhamaigh mhara nó ar mheigeafána. Scrúdaíodh iarmhairtí carnacha seachas iarmhairtí ar cháilíocht an uisce; fuarthas amach, áfach, nach raibh an iarmhairt suntasach.

Beidh bearta maolaithe iomchuí i bhfeidhm chun bacainn agus cur isteach ar mhamaigh mhara agus meigeafána eile a bhainistiú agus a rialú, amhail Prótacal Maolaithe Mamach Muirí (MMMP) agus Plean Bainistíochta Soithí (VMP) a chur chun feidhme agus cloí leis, mar aon le léarscáiliú gnáthóg agus ordanás gan phléasc (UXO) a shaináithint.

Baineadh de thátal as an measúnú, cé gurbh fhéidir go gcuirfeadh fuaimneanna tógála isteach ar mhamaigh mhara agus ar mheigeafána, méadú ar thrácht soitheach agus ar dhríodair ar fuaidreamh agus go bhféadfaí truailleán a scaoileadh ón Láithreán Amach ón gCósta, go laghdódh maolú de réir dearaidh agus bearta maolaithe breise na hiarmhairtí seo go leibhéil nach bhfuil suntasach. Tríd is tríd, bhíodhas ag súil go mbeadh an tionchar comhcheangailte féideartha a bheadh ag gníomhaíochtaí Láithreán Amach ón gCósta ar mhamaigh mhara agus ar mheigeafána agus nach rabhthas ag súil le haon iarmhairtí suntasacha.

Iascach Tráchtála

Déantar sa Chaibidil seo den Tuarascáil ar Mheasúnú Tionchair Timpeallachta (EIA) (EIAR) measúnú ar na hiarmhairtí suntasacha dóchúla a bheidh ag an Tionscadal ar ghabhdóirí iascaigh tráchtála. Déantar iascaireacht fóillíochta a mheas i gCaibidil 18: Úsáideoirí Eile Mara. Tá measúnú déanta ar iascach tráchtála laistigh den limistéar staidéir iascaigh tráchtála, a chuimsíonn trí dhronuilleog de chuid na Comhairle Idirnáisiúnta um Thaiscéalaíocht na Mara (ICES) ina bhforluíonn an Láithreán Amach ón gCósta (dronuilleoga ICES 34E0, 35E0 agus 35D9) chomh maith le dronuilleog ICES 34D9 atá cóngarach don Láithreán Amach ón gCósta.

Is sainairíonna é an bonnlíne iascaigh tráchtála trí mheasúnú deasc-bhunaithe ar na foinsí litríochta agus sonraí is déanaí atá ar fáil go poiblí, arna fhorlionadh le sonraí agus faisnéis a fuarthas trí

chomhairliúchán agus suirbhéanna suímh-shonracha. Áirítear ar na príomh-iascaigh tráchtála laistigh den limistéar staidéir iascaigh tráchtála:

Fearas statach (m.sh. potaí, líonta agus gaistí):

- Gliomach; agus
- Portáin (dearg, luaineachán, agus portán faoilinne).

Trálaeir ghrinnill agus saighne:

- Cloicheán bhá Bhaile Átha Cliath (*Nephrops*);
- Deilgín deamhain; agus
- Scoilteán.

Trálaeir pheiligeacha:

- Ronnach; agus
- Bolmán.

Is éard atá sa ghníomhaíocht iascaireachta laistigh den Limistéar Eagar Amach ón gCósta (OAA) go príomha soithí níos lú a úsáideann trealamh statach, ach tá trálaeireacht ghrinnill agus pheiligeach forleathan i gcóngaracht na Dorchla Cábala Easpórtála Amach ón gCósta (OECC) ag leibhéal ísle. Tá leibhéal ísle freisin de ghníomhaíocht iascaireachta trealaimh statach feadh an OECC, comhchruinnithe in aice leis an OAA agus gar don láthair talún.

I measc na n-iarmhairtí a d'fhéadfadh a bheith ag an Tionscadal le linn na gcéimeanna tógála (lena n-áirítear na céimeanna réamhthógála), oibríochta agus díchoimisiúnaithe tá caillteanas rochtana ar thailte iascaireachta, díláithriú gníomhaíochtaí iascaireachta go limistéir eile, cur isteach ar ghníomhaíocht iascaireachta mar thoradh ar thrácht soitheach méadaithe, galrú méadaithe agus saincheistanna sábháilteachta agus amaithe do shoithí iascaireachta.

Tarlóidh díláithriú gníomhaíochta iascaireachta i réimsí eile mar thoradh ar na gníomhaíochtaí tógála agus oibríochta a gcuirtear síos orthu maidir le rochtain a chailleadh. Ina theannta sin, d'fhéadfadh díláithriú tánaisteach a bheith mar thoradh ar dhíláithriú na gníomhaíochta iascaireachta de bharr ghníomhaíochtaí an Tionscadail de réir mar a chuirtear soithí chuig limistéir ina bhfuil cabhlaigh iascaireachta eile i láthair. D'fhéadfadh méadú ar iomaíocht do thailte iascaireachta agus coinbhleachta chomh maith le hathruithe ar spriocspeicis a bheith mar thoradh ar dhíláithriú tánaisteach. Sainaitníodh an iarmhairt ionchasach ar ghabhdóirí iascaigh tráchtála i gcoinne mhéid spásúlachta agus fad na ngníomhaíochtaí mar a thuairiscítear maidir le caillteanas rochtana thuas i gcomparáid le gníomhaíocht iascaireachta, infhaighteacht tailte iascaireachta, raonta oibriúcháin agus féidearthacht coinbhleachta agus/nó iomaíochta.

D'fhéadfadh cur isteach ar ghníomhaíocht iascaireachta a bheith mar thoradh ar thrácht mhéadaithe soithí a bhaineann le hoibreacha (m.sh. marcóirí fearais statacha a shalú), nó damáiste agus/nó cailliúint trealaimh, rud a d'fhéadfadh tionchar eacnamaíoch a bheith aige ar iascairí. Áiríonn méadú ar thrácht soithí láithreach soithí Tionscadail ar an láithreán le linn oibreacha chomh maith le soithí a théann chuig agus ón Láithreán Amach ón gCósta. Ar an iomlán, beidh suas le 23 soitheach tógála agus trí shoitheach oibríochta agus cothabhála ann.

D'fhéadfadh go mbeadh ar shoithí na bealaí idirthurais chuig tailte iascaireachta a athrú dá bharr sin, lena n-áirítear caillteanas sealadach nó rochtain shrianta ar thailte iascaireachta, díláithriú gníomhaíochtaí iascaireachta go limistéir eile agus méadú ar thrácht soithí, go n-athrófaí bealaí idirthurais chuig tailte iascaireachta. Tá raonta oibríochta teoranta ag soithí níos lú (i.e. iad siúd atá faoi bhun 15 mhéadar ar fad) agus is dóichí go mbeidh tionchar ag amanna gaile méadaithe orthu ná ar shoithí níos mó. Beidh teorainn leis an gceanglas maidir le hathruithe ar bhealaí gaile chun raonta imréitigh sábháilteachta comhairleacha a sheachaint le linn na tógála agus na hoibríochta.

Áirítear le saincheistanna sábháilteachta a bhaineann le soithí iascaireachta rioscaí a bhaineann le haimsiú fabhtanna, gabháil agus/nó rudaí báite. Meastar nach dócha go dtarlóidh minicíocht na

dteagmhas. Le linn oibríochta, d'fhéadfadh láithreachtair bonneagair ar ghrinneall na farraige nó in aice leis, cáblaí nochta agus/nó réada báite a bheith ina chúis le haimsiú fabhtanna nó i bhfostú do shoithí a úsáideann trealamh seasta agus/nó soghluaiste. Déanfar an bonneagar ar fad a mharcáil ar chairteacha aimiréalachta, agus déanfar monatóireacht leanúnach ar cháblaí. Beidh nósanna imeachta i bhfeidhm maidir le réada tite agus próisis éilimh maidir le cailliúint nó damáiste trealamh iascaireachta.

Beidh tionchar diúltach dóchúil, sealadach ar ghabhdóirí iascaigh tráchtála mar thoradh ar an bhforluí ama leis an dumpáil ar láithreacha farraige le linn na gníomhaíochtaí réamhshuiteála atá beartaithe a dhéanamh in 2026. Mar thoradh ar an bhforluí ama seo beidh tionchar carnach ar chailliúint rochtana ar thailte iascaireachta agus ar dhíláithriú gníomhaíochta iascaireachta isteach i limistéir eile, lena n-áirítear an fhéidearthacht go mbeadh éifeachtaí carnacha ar dhíláithriú tánaisteach i gcás ina gcuireann na gníomhaíochtaí dumpála srian spásúil bhreise ar thailte iascaireachta eile atá á n-úsáid mar thoradh ar ghníomhaíochtaí réamhshuiteála.

Beidh bearta maolaithe cuí i bhfeidhm chun cur isteach ar iascach tráchtála a bhainistiú, mar shampla raon imréitigh sábháilteachta comhairleach 50m a chur i bhfeidhm timpeall suiteálacha agus raon imréitigh sábháilteachta 500m timpeall soithí agus laistigh de limistéir chábla ag fanacht le hadhlacadh nó le cosaint ar feadh an OECC. Forbrófar bearta comhair freisin trí phlé leis na hiascairí a mbeidh tionchar orthu chun a áirithiú go mbeidh siad in inmhe a bheith ann le linn chéim na tógála.

Mar thátal, i bhfianaise achar gearrthéarmach go sealadach na gníomhaíochtaí, le lorg measartha beag na n-oibreacha ag aon am amháin, agus tréithriú íogaireacht na ngabhdóirí agus méid na hiarmhairte, agus le cur i bhfeidhm na mbearta maolaithe atá beartaithe, baineadh de thátal as an measúnú nach bhfuil an éifeacht iarmharach Neamhshuntasach do gach gabhdóir iascaigh tráchtála. Ina theannta sin, rinneadh sa measúnú ar éifeachtaí carnacha measúnú ar na hiarmhairtí iarmharacha go léir mar Neamhshuntasach.

Loingeas agus Loingseoireacht

Tagraíonn Loingeas agus Loingseoireacht do ghníomhaíocht agus iompar rialta soithí dromchla-bhunaithe. Ba shaintréithe an bhunlíne Loingis agus Loingseoireachta i gcóngarach don Limistéar Eagar Amach ón gCósta (OAA) ná cairteacha Aimiréalachta (a sholáthair gnéithe loingseoireachta an cheantair), sonraí teagmhais mhuirí (a thug léiriú ar rátaí teagmhais reatha) agus sonraí faoi thrácht soitheach (a patrúin tráchta soitheach áitiúil a ghabháil).

Léiríodh san athbhreithniú ar na cairteacha Aimiréalachta láithreachta príomhchúnaimh loingseoireachta ar Chruach na Caola, a dtrasnaíonn láithreán WTG is faide siar é. Is iad na calafoirt is gaire don OAA ná Cill Rónáin agus Inis Mór in Oileáin Árann, agus cuan iascaireachta Ros an Mhíl atá soir ó thuaidh ó Chuan Chasla. Tá stáisiún phiólótacha bordála d'Oileáin Árann agus Ros an Mhíl suite cóngarach do gach ceann díobh, agus tá gach ceann díobh suite timpeall 11.8 NM soir ón OAA. Trasnaíonn cábla fomhuirí IRIS idir an Íoslainn agus Gaillimh an Chonair Chábla Onnmhairithe Amach ón gCósta (OECC) ó dheas d'Oileáin Árann, agus ní thrasnaíonn aon cháblaí fomhuirí leis an OAA.

Rinneadh anailís ar theagmhais a tuairiscíodh don RNLI idir 2013 agus 2022, le thart ar cheithre theagmhas uathúla in aghaidh na bliana laistigh de 10 NM den OAA - freagraíodh iad go léir as stáisiún Oileáin Árann nó an Chlocháin. Ba iad na cineálacha teagmhais ba choitianta ná “teip innealra” (42%) agus “duine i mbaol” (21%). Ba iad na cineálacha soithí is coitianta a taifeadadh i dteagmhais ná soithí iascaireachta (27%) agus soithí áineasa (23%). Sainaithníodh trí theagmhas sa réigiún ar an iomlán agus tuairiscí eisithe ag an MCIB idir 1992 agus 2023, a chuimsigh foras amháin agus dhá chás ina raibh fear thar bord. Ina theannta sin, chuaigh soitheach iascaireachta ar talamh ar na carraigeacha amach ón gcósta thiar sa cheantar seo i 2000, agus fuair 12 den 13 ar an bhfoireann bás gur cailleadh an soitheach.

Gabhadh 28 lá de shonraí suirbhéireachta ar thrácht soitheach i suirbhéanna ar thrácht soithí cladaigh i mí Lúnasa/Meán Fómhair agus i mí na Samhna 2022. Taifeadadh idir cúig agus sé shoitheach uathúla

in aghaidh an lae laistigh de 10 NM den OAA le linn tréimhsí suirbhéanna an tsamhraidh agus an gheimhridh araon. Ba iad soithí iascaireachta (53%), soithí 'eile' (19%), agus soithí áineasa (15%) na cineálacha soithí ba shuntasáí, agus cuireadh san áireamh nach raibh soithí áineasa agus soithí paisinéirí i láthair ach amháin i dtréimhse suirbhé an tsamhraidh. Aithníodh trí phríomhbhealach tráchtála ó shonraí an tsuirbhé ar thrácht áthaigh, a chuimsigh bealach áthaigh iascaireachta isteach/amach ó chuan iascaireachta Ros an Mhíl, soitheach lastais agus soitheach paisinéirí isteach/amach ó Chalafort na Gaillimhe, agus bealach soitheach lastais chuig/ó Luimnigh. Níor aithníodh soithí ar bith ar dócha go mbeadh siad ar ancaire.

Méadóidh tógáil, oibriú agus díchoimisiúnú an Láithreáin Amach ón gCósta líon na soithí san fharrage agus tabharfar isteach struchtúir nua nach mór d'úsáideoirí farraige eile a sheachaint. Ar an mbonn seo aithníodh roinnt tionchar féideartha ar Loingeas agus Loingseoireacht, a bhain le céimeanna tógála, oibriúcháin agus cothabhála agus díchoimisiúnaithe an Láithreáin Amach ón gCósta. Is éard atá i gceist leo sin soithí tríú páirtí a dhíláithriú agus riosca méadaithe imbhualaithe dá bharr, riosca imbhualaithe idir soithí tríú páirtí agus soithí Tionscadail, rochtain laghdaithe ar chalafoirt áitiúla, cruthú riosca comhghuaillíochta tríú páirtí (i gcás nach bhfuil ach rud amháin ag gluaiseacht), laghdú ar thearc-imréiteach cíle, idirghníomhú ancaire le bonneagar fomhuirí, agus laghdú ar an gcumas freagartha éigeandála. Agus na bearta maolaithe beartaithe i bhfeidhm, bíonn éifeachtaí Neamhshuntasacha mar thoradh ar na tionchair seo.

15

Eitlíocht Shibhialta agus Mhíleata

Rinneadh sa measúnú sibhialta agus míleata agus eitlíochta measúnú ar na hiarmhairtí féideartha ón Láithreán Amach ón gCósta ar ghabhdóirí míleata agus eitlíochta (m.sh. aerfoirt, radair rialaithe aerthráchta agus aerchosanta, gníomhaíochtaí míleata agus héileacaptair).

Cinneadh réimse an staidéir mhíleata agus eitlíochta trí athbhreithniú deisce agus comhairliúchán leis na páirtithe leasmhara ábhartha. Bhreithnigh an limistéar staidéir láithreach gabhdóirí eitlíochta a bhféadfadh tionchar a bheith orthu, go háirithe radair faireachais phríomhúil rialaithe aerthráchta agus aerchosanta. Áiríodh sa limistéar staidéir aon radair a d'fhéadfadh Gineadóirí Tuirbín Gaoithe (WTGanna) a bhrath laistigh den OAA; agus sainmhíníodh é ag an ngabhdóir eitlíochta is faide féideartha.

Beidh na WTGanna suite lasmuigh de limistéar cosanta aon aerfort sibhialta agus freisin lasmuigh de chuimsiú aon radair rialaithe aerthráchta sibhialta, radair rialaithe aerthráchta / aerchosanta míleata nó radair aimsire. Áirítear ar na hiarmhairtí a ndearnadh measúnú orthu cruthú constaicí fisiceacha a d'fhéadfadh cur isteach ar aerthrácht, agus cur isteach ar chórais radair.

Tá roinnt maolaithe áirithe i ndearadh an Tionscadail agus cuirfear i bhfeidhm iad ag gach céim den Tionscadail. Áirítear orthu sin go háirithe faisnéis ábhartha a fhoilsiú ar nádúr aon ghuaiseacha eitlíochta, amhail struchtúir arda a thógáil. Ina theannta sin, cuirfear Plean Soilsithe agus Marcáil an Tionscadail i bhfeidhm agus comhlíonfar é.

Rinneadh measúnú ar iarmhairtí thógáil an Tionscadail (lena n-áirítear réamhthógáil), oibriú agus cothabháil agus díchoimisiúnú. Déanfar aon tionchar féideartha a mhaolú trí chloí le Plean Soilsithe agus Marcáil an Tionscadail. Mar sin, ní raibh aon tionchar suntasach ar aon ghabhdóirí míleata agus eitlíochta tuartha, don Láithreán Amach ón gCósta amháin nó go carnach le pleananna nó forbairtí eile.

16

Measúnú Muirdhreacha, Tírdhreacha agus Tionchair Amhairc

Is éard atá sa chaibidil seo de EIAR ná measúnú ar éifeachtaí an Láithreáin Amach ón gCósta a bhaineann le tosca Muirdhreacha, Tírdhreacha agus Radhairc le linn a chéime tógála, oibriúcháin agus

díchoimisíúnaíthe. Cé go bhfuil dlúthnasc eatarthu, déantar measúnú ar mhuidhreacha/tírdhreacha agus ar thionchair amhairc ar leithligh. I dteannta a chéile, tagraítear don mheasúnú ar na tionchair sin tríd síos mar MTTA.

Ba é Richard Barker (BA-Env, PG Dip Forestry, MLA, MILI) a rinne an MTTA agus is Speisialtóir Tírdhreacha é atá cáilithe go cuí, comhlachaithe go gairmiúil agus a bhfuil an-taithí aige, agus de réir na dtreoirilínte ábhartha agus an dea-chleachtais do MTTA in Éirinn agus sa Ríocht Aontaithe.

Is éard atá i gceist leis an modheolaíocht le haghaidh achoimre MTTA íogaireacht muirdhreacha/gabhdóra amhairc a mheá i gcoinne mhéid an mhuidhreacha/na dtionchar amhairc chun tábhacht na n-éifeachtaí a chinneadh chomh maith le cáilíocht (dearfach, neodrach nó diúltach) agus fad na n-éifeachtaí sin. Cinntear ar deireadh an bhfuil nó nach bhfuil na tionchair muirdhreacha amhairc suntasach i dtéarmaí EIAR. Cuirtear éifeachtaí carnacha san áireamh freisin.

Baineadh úsáid as limistéar staidéir MTTA dar ga 60km don mheasúnú, a gcuimsíonn a limistéar talún Contae na Gaillimhe chomh maith le codanna beaga de Chontae an Chláir soir ó dheas agus Contae Mhaigh Eo ó thuaidh. Déantar breithniú ar Phleananna Forbartha Contae na gcontaetha seo go léir, ach le béim chuí ar Chontae na Gaillimhe ar gaire é. Baineann an measúnú uileghabhálach ‘Regional Seascape Character Assessment for Ireland (Foras na Mara – 2020)’ leis an measúnú freisin agus soláthraíonn sé struchtúr a ndéantar measúnú ar éifeachtaí muirdhreacha timpeall air (i.e. de réir aonad carachtair). Baineadh úsáid as ocht n-ionad amhairc ionadaíocha is tríocha chun measúnú a dhéanamh ar éifeachtaí amhairc agus ullmhaíodh fótamontáisi infhíoraíthe (léirithe fíorghrianghraif de na tuirbíní amach ón gcósta) ó gach ceann acu lena n-áirítear radhairc oíche ó 4 shuíomh shamplacha.

Tá Ceantar na nEagar Amach ón gCósta suite den chuid is mó ar thaobh na talún d’fhoirmíocht Charraigeacha Sceirde atá siar ó dheas ó chósta casta Chonamara lena línte cladaigh creagacha agus a ghréasán d’oileáin agus de ghóilíní, a shíneann i bhfad os cionn 10 km intíre i gceantair áirithe. Tá an chuid is gaire den suíomh thart ar 12 km siar ó thuaidh ó Inis Mór, an ceann is faide ó thuaidh d’Oileáin Árann atá i mbéal Chuan na Gaillimhe. In éineacht le hInis Mór soir ó dheas, tá cósta Chonamara ag timhilleadh mórthimpeall an láithreáin ó thuaidh sa chaoi nach síneann léaslíne oscailte na farraige ach go dtí thart ar 180 céim sna ceathrúna thiar theas. Tá roinnt cnoic ceann tíre cósta ann a dhéanann poncú ar na portaigh atá ar an gcósta agus íseal seachas na cnoic sin. D’ainneoin fad suntasach an chósta atá cóngarach agus a chlúdaíonn go deimhin an láithreán san oirthuaisceart, tá daonra sách beag agus scaipthe ina gcónaí sa cheantar seo, ar gnách bóithre áitiúla cúnga agus cabhsa a bheith ag freastal orthu a nascann gach oileán leis an mórthír. Is iondúil go mbíonn radhairc iniata go leor gan mórán deiseanna le haghaidh radharcanna oscailte ar an bhfarraige. Is limistéar leathan de phortach cósta é an t-oileán ón gcósta casta atá fite fuaite le lochanna a aistríonn go réidh ó na hionraonta mara iata níos gaire don chósta. Tá an portach cósta iata níos faide intíre ag Sléibhte Chonamara, a scuabann suas go géar chun cúla drámatúil agus srianadh a dhéanamh ar chomhthéacs cósta Chonamara.

Ó thaobh éifeachtaí de, tá an measúnú mórán mar an gcéanna i gcás éifeachtaí muirdhreacha/tírdhreacha agus éifeachtaí amhairc araon. Meastar nach n-eascaíonn móréifeachtaí/drochéifeachtaí muirdhreacha as an Tionscadal ach laistigh de thart ar 10 km den láithreán, ina gclúdaítear uiscí cósta agus Oileáin Chruach na Cara, Máisean agus Maínis chomh maith le cósta casta Chonamara ag ceann na farraige den leithinis cheann tíre a síneann siad uaidh. Déantar éifeachtaí amhairc móra/diúltacha a mheas freisin ó chuid de na suímh amharcpointe ionadaíocha laistigh den chuid seo den limistéar staidéir lárnach a dtugtar radharcanna cósta oscailte dóibh i dtreo an láithreáin. Cuimsíonn sé sin ó Chruach na Cara neamháitrithe agus ó Mhaínis. Is iad seo na héifeachtaí achoimre MTTA amháin a mheastar a bheith suntasach i dtéarmaí TMTC. Tá sé tábhachtach a thabhairt faoi deara go léiríonn siad seo éifeachtaí suntasacha logánta agus go bhfuil go leor gabhdóirí amhairc laistigh de 10 km den láithreán nach mbíonn mórán éifeacht amhairc acu nó nach mbíonn aon éifeacht amhairc acu áit a bhfuil radharcanna farraige oscailte níos srianta.

D’ainneoin na n-éifeachtaí a thuairiscítear thuas, meastar go dtarlaíonn éifeachtaí muirdhreacha agus tírdhreacha measartha mór laistigh de na limistéir chósta nochta idir thart ar 10-15 km áit a mbeidh an

OWF ina ghné shuntasach den suíomh muirdhreacha a chuirfidh go mór leis an gcarachtar muirdhreacha, ach gan a bheith ina ghné shainiúil. Ar an gcaoi chéanna, is iondúil go meallann na hamharchointí ionadaíocha sin atá laistigh de thart ar 15 km agus a bhfuil infheictheacht oscailte ar thaobh na farraige acu idir móréifeachtaí agus éifeachtaí measartha amhairc freisin. Ní mheastar go bhfuil na héifeachtaí achomre MTTA sin suntasach.

Ag achair níos faide ná 15 km éiríonn an Tionscadal níos imeallaí agus níos scoite ón muirdhreach/tírdhreach agus ón suíomh amhairc láithreach agus éiríonn sé níos suntasaí mar ghné chúlra seachas mar phríomh-rannchuiditheoir le carachtar muirdhreacha/tírdhreacha agus taitneamhacht amhairc. Is gnách go laghdaíonn tábhacht na héifeachta go Measartha agus faoina bhun i gcás fhormhór na n-amharchointí ionadaíocha thar 15 km den láithreán, ag brath den chuid is mó ar a mhéid is ann do nochta amhairc ar na tuirbíní atá beartaithe agus ar an méid radhairc chósta a chuireann le taitneamhacht amhairc.

Go príomha mar gheall ar an deighilt fhisiciúil agus chomhthéacsúil idir an Tionscadal agus feirmeacha gaoithe oibríochtúla nó ceadaithe eile chomh maith le castacht na hinfeictheachta comhcheangailte laistigh den tírdhreach droimneach/muirdhreach atá eatarthu ní bheidh aon éifeacht charnach shuntasach ag eascairt as an bhforbairt bheartaithe.

17

Seandálaíocht Mhuirí

Sa chuid seo den Tuarascáil Measúnaithe Tionchair Timpeallachta (EIAR), leagtar amach an cur chuige i leith shaintréithriú na hoidhreachta cultúrtha aitheanta agus féideartha, lena n-áirítear raiceanna, ar fud an tionscadail agus laistigh de chomhthéacs níos leithne Mhuir Éireann. Go sonrach, déantar cíoradh sa chaibidil seo ar na héifeachtaí suntasacha is dócha a bheidh ag Feirm Ghaoithe Charraigeacha Sceirde le linn a céimeanna foirgnithe, oibrithe agus cothabhála (O&M), agus a céimeanna díchoimisiúnaithe atá bainteach le Limistéar na nEagar Amach ón gCósta (OAA) agus leis an gConair Cáblaí Easpórtála Amach ón gCósta (OECC).

Tá raic amháin atá aitheanta laistigh de Limistéar Staidéir na Seandálaíochta Muirí. Is í an *MFV Arosa* an raic atá i gceist, a briseadh an 3 Deireadh Fómhair 2000, amach ó charraig Dhún Godail. I rith na hoíche úd, bhuail an *Arosa* in aghaidh carraigeacha agus chuaigh sí i dtír le linn drochaimsire, agus fuair 12 de na 13 bhall den chriú bás le linn na raiceála.

I bhfianaise a fhad atá Arosa ina raic, níor ghá Crios Eisiaimh Seandálaíochta (AEZ) a bheith ag an soitheach de ghnáth; mar sin féin, toisc gur cailleadh na baill den chriú is amhlaidh a chuirfear AEZ 100 m i bhfeidhm ar eagla go mbeadh taisí daonna fós laistigh den raic nó i ngaireacht na raice.

Ceapadh Archaeological Diving Company Ltd le tabhairt faoi athbhreithniú seandálaíochta ar shonraí suirbhéireachta geofisicí mara a sealbhaíodh in 2022, agus in 2024 don Tionscadal.

Thángthas ar an gconclúid sa mheasúnú gur taifeadadh sraith gnéithe tadhaill ar fud limistéar an tsuirbhé, is cosúil gur bolláin iad an chuid is mó de na gnéithe, agus cé go bhfuil roinnt earraí smionagair ann, níl aon earraí sainithe ann atá inspéise ó thaobh seandálaíochta de nó d'acmhainneacht seandálaíochta. Is cosúil go bhfuil suíomh W09419 mícheart de réir na gcairteacha atá ag HSI, agus go luíonn suíomh ceart *MFV Arosa* ar chladach oscailte Charraigeacha Sceirde taobh amuigh den limistéar faoi shuirbhéireacht.

Níor sainaithníodh aon ghné eile d'acmhainneacht seandálaíochta, ach tá seans ann go dtiocfaí ar roinnt seandálaíochta le linn na n-oibreacha. Leis an méid sin a chur san áireamh, leagtar amach bearta maolaithe sa Phlean Bainistíochta Seandálaíochta chun a chinntiú nach gcuirfear isteach ar ghabhdóirí seandálaíochta muirí.

Mar fhocal scoir, tá measúnú déanta leis an measúnú tionchair seandálaíochta muirí agus oidhreachta cultúrtha ar gach éifeacht iarmharach gur Neamhshuntasach iad, don Tionscadal amháin agus ar

bhonn carnach i dteannta forbairtí eile, i bhfianaise an mhaolaithe sa dearadh agus na mbeart maolaithe breise ar a gcuirtear síos sa Phlean Bainistíochta Seandálaíochta.

18

Úsáideoirí Mara Eile

Breithníodh i measúnú na nÚsáideoirí Eile Mara ar aon tionchar ar Úsáideoirí Eile Mara de bharr an Tionscadail.

Cuimsíodh i Limistéar Staidéir na nÚsáideoirí Eile Mara maolán 20 km timpeall ar an Limistéar Eagar Amach ón gCósta (OAA) agus ar an gConair Chábala Easpórtála Amach ón gCósta (OECC). Cuireadh an tréithriú bonnlíne ar an eolas trí úsáid a bhaint as sonraí atá ar fáil go poiblí agus foinsí sonraí, agus trí chomhairliúchán ar Thuarascáil Scópála an Tionscadail.

Is iad na príomhthionscail a idirghníomhóidh go díreach le Limistéar Staidéir na nÚsáideoirí Eile Mara ná láithreáin dobharshaothraithe, cábla fomhuirí IRIS, úsáideoirí áineasa mara lena n-áirítear gníomhaíochtaí bádóireachta áineasa, úsáideoirí trá bratach gorm agus soithí taighde. Ní idirghníomhaíonn Limistéar Staidéir na nÚsáideoirí Eile Mara le haon oibríochtaí ola agus gáis, láithreáin diúscairthe dreidireachta mara nó réimsí gníomhaíochtaí míleata.

Rinneadh measúnú ar thionchair chéimeanna tógála, oibríochta, cothabhála agus díchoimisiúnaithe an tSuimh Amach ón gCósta, lena n-áirítear an bac a d'fhéadfadh a bheith ann do thionscail eile (m.sh. ola agus gás, forbairtí fuinnimh in-athnuaite amach ón gcósta agus gníomhaíochtaí míleata) agus éifeachtaí ar dhobharshaothrú de bharr dríodair ar fuaidreamh agus scaoileadh truaileán.

Baineadh de thátal as an measúnú, mar gheall ar nádúr an-logánta agus sealadach an tionchair, nach raibh aon tionchar suntasach á thuar ar aon Úsáideoirí Mara Eile. Rinneadh iarmhairtí carnacha agus trasteorann ar Úsáideoirí Eile Mara a scagadh amach.

Beidh bearta maolaithe iomchuí i bhfeidhm chun bacainn agus cur isteach a bhainistiú agus a rialú, amhail faisnéis a scaipeadh ar Úsáideoirí Eile Mara agus chun comhaontuithe trasnaithe agus gaireachta a bhunú le hoibreoirí eile agus le húinéirí sócmhainní.

Baineadh de thátal as measúnú iomlán an tionscadail, cé go bhféadfadh go mbeadh tionchar ag Úsáideoirí Eile Mara mar gheall ar thrácht soitheach méadaithe, dríodair ar fuaidreamh agus scaoileadh féideartha truaileán ón Tionscadal, go laghdódh bearta maolaithe caighdeánacha na hiarmhairtí seo. Tríd is tríd, bhíodhas ag súil go mbeadh comhthionchair fhéideartha ghníomhaíochtaí na dTionscadal ar Úsáideoirí Eile Farraige agus nach rabhthas ag súil le haon éifeachtaí suntasacha.

19

Cáilíocht Aeir Amach ón gCósta agus Torann Aeriompartha

Breithníodh sa measúnú ar cháilíocht an aeir amach ón gcósta agus ar thorann aerbheirthe aon athruithe féideartha ar cháilíocht an aeir, iarmhairtí ar mhonatóireacht meitéareolaíochta nó ar cháilíocht an aeir, agus ar astuithe torainn aerbheirthe mar thoradh ar an Tionscadal agus déantar measúnú ar na hiarmhairtí féideartha ar ghabhdóirí daonna.

Cuimsíodh sa limistéar staidéir ar cháilíocht an aeir amach ón gcósta agus ar thorann aerbheirthe maolán 15 km timpeall ar an Láithreán Amach ón gCósta. Cuireadh an tréithriú bonnlíne ar an eolas ag measúnú deasc-bhunaithe arna fhorlíonadh ag monatóireacht torainn aerbheirthe ag roinnt réadmhaoinne is gaire don Limistéar Eagar Amach ón gCósta (OAA).

Ní bhailítear leibhéil truaileán aerbheirthe bunlíne amach ón gcósta, ach tá cáilíocht an aeir ar fud an chuid is mó d'oiléan na hÉireann, lena n-áirítear an limistéar staidéir, an-mhaith go ginearálta mar gheall ar an mais aeir glan thar an Aigéan Atlantach san iarthar. Meánluasanna gaoithe sa limistéar staidéir (monatóireacht ag Ceann Mhása) 7.6 m/s.

Tá Stáisiún Monatóireachta Atmaisféir Cheann Mhása suite ca. 6 km ó thuaidh ón OAA agus soláthraíonn sé sonraí maidir le cáilíocht an aeir don Eoraip lena n-áirítear gáis cheaptha teasa, hidreacarbóin agus truailléin eile.

Measadh go raibh airíonna íogaire torainn na réadmhaoine is gaire don OAA ar chladach na n-oileán nó leithinis na hArda (thart ar 6 km ó OAA), Cuan Mhaínse (thart ar 5.5 km ó OAA), agus Oileán Máisean (thart ar 4 km ó. OAA). Tá meascán de thithe saoire agus réadmhaoine cónaithe sna láithreacha seo. Léirigh monatóireacht torainn, i gcoinníollacha gaoithe an iarthair, go n-athraíonn leibhéil torainn chomhthimpeallaigh ag na láithreacha monatóireachta ar an gcladach is gaire don OAA idir 40 agus 50 dBLA90 i dtréimhsí gaofa.

Baineadh de thátal as an measúnú gur mar gheall ar leibhéil ísle truailléan a tháinig ó shoithí an Tionscadail, na coinníollacha an-scaipthe gaoithe agus nádúr gearrthéarmach agus inchúlaithe na hiarmhaire nach raibh aon tionchar suntasach ar cháilíocht an aeir ar aon ghabhdóirí ar an gcladach tuartha, don Láithreán Amach ón gCósta amháin nó go carnach le pleananna nó forbairtí eile.

Maidir le torann aerbheirthe, mar gheall ar an achar idir an Láithreán Amach ón gCósta agus gabhdóirí ar an gcladach, agus ag cur san áireamh leibhéil bhunlíne torainn ag réadmhaoine cois cósta, ní raibh aon tionchar suntasach torainn aerbheirthe tuartha, don Láithreán Amach ón gCósta amháin nó go carnach le pleananna nó forbairtí eile.

Beidh bearta maolaithe cuí i bhfeidhm chun truailliú muirí a bhainistiú agus a rialú, lena n-áirítear comhlíonadh MARPOL agus cur i bhfeidhm agus cloí le Plean Bainistíochta Soithí. Tá an tIarratasóir ag obair le Ceann Mhása chun trealamh íogair monatóireachta a athlonnú, lena n-áirítear tréimhse démhonatóireachta chun leanúnachas monatóireachta fadtéarmach a chinntiú.

Mar thátal, fuarthas amach sa mheasúnú go mbeidh na hiarmhairtí iarmharacha Neamhshuntasach do gach gabhdóir cáilíochta aeir agus torainn.

Bithéagsúlacht Talún

Ba iad MKO a d'ullmhaigh Caibidil an EIAR maidir leis an mBithéagsúlacht Talún agus déantar measúnú inti ar na tionchair a d'fhéadfadh a bheith ag an Láithreán ar Tír ar ghnáthóga, flóra agus fána. Rinneadh measúnú ar ghnáthóga, ar fhlóra agus ar fhána an Láithreáin ar Tír, lena n-áirítear speicis agus gnáthóga faoi chosaint, trí staidéar deisce a dhéanamh ar an litríocht a bhaineann leis an Láithreán ar Tír agus leis an gceantar máguaird, agus trí shuirbhéanna allamuigh ina raibh roinnt suirbhéanna ildisciplíneacha siúlóireachta agus suirbhéanna spriocdhírthe fána.

Ba iad príomhchuspóirí an mheasúnaithe Bithéagsúlachta (i) Athbhreithniú a dhéanamh ar fhaisnéis suirbhé deisce agus allamuigh chun bonn eolais a chur faoi mheasúnú ar shaintréithe éiceolaíocha bonnlíne reatha an Láithreáin ar Tír i ndáil leis an mbithéagsúlacht, (ii) Meastóireacht a dhéanamh ar thábhacht éiceolaíoch na dtograí chun an Láithreán ar Tír a thógáil i gcomhthéacs na bithéagsúlachta, agus (iii) Measúnú a dhéanamh ar an bhféidearthacht go mbeadh tionchair dhíreacha, indíreacha agus charnacha ag na tograí i gcomhthéacs na bithéagsúlachta.

Rinneadh suirbhéanna ar ghnáthóga agus ar fhána faoi chosaint idir mí Iúil 2023 agus mí Dheireadh Fómhair 2024 chun bonn eolais a chur faoin mbonnlíne bhithéagsúlachta atá ann faoi láthair don Láithreán ar Tír. Rangaíodh gnáthóga laistigh den láithreán bunaithe ar fhásra reatha agus ar stair bhainistíochta. Le linn na suirbhéanna éiceolaíocha siúlóireachta ildisciplíneacha, rinneadh measúnú ar an bhféidearthacht go dtacódh an Láithreán ar Tír le héin chosanta, mamaigh, amfaibiaigh agus fána breise.

Rinneadh cineálacha gnáthóg a aicmíodh mar Thábhacht Áitiúil (luach níos airde) a thaifeadadh laistigh den Láithreán ar Tír agus in aice leis agus áiríodh leo Fálta sceach (WL1), Crainnlínte (WL2), Coillearnach mheasctha leathanduilleach (WD1) agus Scrobarnach (WS1). Na gnáthóga eile, atá aicmithe

mar Thábhacht Áitiúil (luach níos ísle), tá siad comhdhéanta de ghnáthóga an-mhodhnaithe amhail bonneagar bóithre agus páirceanna talmhaíochta. Cé go bhfuil an Láithreán ar Tír suite an-ghar do ghnáthóga Iarscríbhinn I, rinneadh iad sin a mhaolánú ó limistéar na n-oibreacha le gnéithe amhail bóithre, ciúmhaiseanna féir nó fála sceach. Níor aithníodh aon ghnáthóg níos mó ná Tábhacht Áitiúil (luach níos airde) laistigh den Láithreán ar Tír ná cóngarach dó.

Cuireadh plean tírdhreacha san áireamh lena ndéantar foráil maidir le fála sceach nua a bhunú, agus na fála sceach atá ann cheana a threisiú, laistigh den láithreán Compún Cúitimh ar Tír, chomh maith le coillearnach dhúchasach agus fearthailte atá saibhir ó thaobh speiceas ann freisin, chun cailteanais gnáthóg a bhfuil Tábhacht Áitiúil leo (luach níos airde) a mhaolú.

Tá an Láithreán ar Tír suite laistigh de dhá dhobharcheantar hidreolaíocha: Cuan Malbay agus Inbhear na Sionainne Thuaidh, agus trasnaíonn sé 11 sruthchúrsa mapáilte de chuid an GCC a sceitheann le sruth isteach in Inbhear na Sionainne nó i mBá an Dúin Bhig. Ós rud é go bhfuil suímh atá faoi chosaint náisiúnta agus idirnáisiúnta araon suite ar thaobh bhéal na habhann de na sruthchúrsaí sin agus gur sainaithníodh tionchair indíreacha fhéideartha, aicmíodh gabhdóirí uisceacha mar Thábhacht Áitiúil (luach níos airde) go Tábhacht Idirnáisiúnta agus áiríodh iad mar Phríomhghabhdóirí Éiceolaíocha (KERanna).

Níl aon obair ionsrutha beartaithe chun Ceangal na hEangai ar Tír (OGC) a éascú, ná aon chomhpháirt eile den Láithreán ar Tír. Cuirfear cosc ar thionchair indíreacha a d'fhéadfadh a bheith ann i bhfoirm meathlú uisce dromchla trí chloí leis an maolú a thuairiscítear i gCaibidil 23: Uisce TMTC agus dá bhrí sin, ní ann d'aon tionchar suntasach ar Phríomhghabhdóirí Éiceolaíocha uisceacha ná ar láithreáin faoi chosaint, mar thoradh ar thionchair indíreacha.

Breithníodh speicis chosanta amhail broc, dobharchú, fritileán réisc, diúilicín péarla fionnuisce, agus ialtóga agus an láithreán á luacháil mar Thábhacht Áitiúil (luach níos airde) agus déantar iad a mheas go hiomlán laistigh den Chaibidil. Ní ann d'aon tionchar suntasach ar aon speiceas faoi chosaint mar thoradh ar an Láithreán ar Tír.

Rinneadh dhá speiceas atá liostaithe ar an Tríú Sceideal de Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin agus Gnáthóga Nádúrtha) (I.R. 477 de 2011) agus ar an gCéad Sceideal de Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Speicis Choimhthíocha Ionracha) 2024 (I.R. Uimh. 374 de 2024) a thaifeadadh laistigh den Láithreán ar Tír nó díreach in aice leis: Glúineach bhiorach (*Fallopia japonica*) agus ródaideandrón (*Rhododendron ponticum*). Soláthraítear sa chaibidil seo maidir leis an mBithéagsúlacht maoluithe lena chinntiú nach leathfaidh na speicis ionracha ardtionchair sin mar thoradh ar an Láithreán ar Tír agus ní meastar go mbeidh aon tionchar suntasach ar an mbithéagsúlacht mar thoradh ar na speicis ionracha laistigh den Láithreán ar Tír nó sa cheantar áitiúil.

Déantar na héifeachtaí ar Láithreáin Eorpacha a phlé go hiomlán sa Ráiteas Tionchair Natura (NIS) a ghabhann leis an iarratas seo. Tugtar an méid seo a leanas i gcrích le NIS:

I gcás inar sainaithníodh an fhéidearthacht go mbeadh aon éifeacht dhíobhálach ar aon Láithreán Eorpach, cuireadh cosc láidir ar an gconair trína bhféadfadh aon éifeacht den sórt sin tarlú trí úsáid a bhaint as seachaint, dearadh iomchuí agus/nó bearta maolaithe mar a leagtar amach sa tuarascáil seo agus sna foscúibhinní a ghabhann léi. Áirithítear leis na bearta nach ndéanfaidh tógáil, oibriú agus díchoimisíú an Láithreáin ar Tír dochar do shláine na láithreán Eorpach.

Dá bhrí sin, is féidir teacht ar an gconclúid go hoibiachtúil tar éis scrúdú, anailís agus meastóireacht a dhéanamh ar an bhfaisnéis ábhartha, lena n-áirítear go háirithe cineál na dtionchar tuartha ón láithreán ar tír, agus le cur chun feidhme na mbearta maolaithe atá beartaithe, nach ndéanfaidh an Láithreán ar Tír, ina aonar nó in éineacht le pleananna nó tionscadail eile, nach ndéanfaidh siad dochar do shláine aon Láithreáin Eorpaigh agus nach bhfuil aon amhras eolaíoch réasúnach ann maidir leis an gconclúid sin.

Ar choinníoll go ndéantar an Láithreán ar Tír a thógáil, a oibriú agus a dhíchoimisiúnú de réir an dea-chleachtais agus na maoluithe a ndéantar cur síos orthu san iarratas seo, níltear ag súil le héifeachtaí suntasacha aonair nó carnacha ar bhithéagsúlacht ar aon scála geografach.

21

Bithéagsúlacht -Éaneolaíocht Talún

Déantar measúnú sa chaibidil seo ar na héifeachtaí suntasacha is dócha a bheadh ag an Láithreán ar Tír ar speicis éan. Ar an gcéad dul síos, cuirtear cur síos go gairid ar an Láithreán ar Tír. Ina dhiaidh sin, tugtar tuairisc chuimsitheach ar na modheolaíochtaí a leanadh chun an fhaisnéis is gá a fháil chun measúnú críochnúil a chur i gcrích ar na héifeachtaí a d'fhéadfadh a bheith ag an Láithreán ar Tír ar speicis éan. Cuirtear sonraí an tsuirbhé i láthair ina n-iomláine sna foscribhinní a ghabhann leis an Tuarascáil ar an Measúnú ar an Tionchar ar an gComhshaol (EIAR), mar aon le hachóimre ar an bhfaisnéis a chuirtear i láthair sa chaibidil seo. Cuirtear anailís ar na torthaí ar fáil ansin, agus tábhacht éiceolaíoch na n-éan a taifeadadh laistigh den limistéar staidéir á plé. Déantar cur síos ansin ar na héifeachtaí a d'fhéadfadh a bheith ag an Láithreán ar Tír i dtéarmaí chéimeanna tógála, oibríochta agus cothabhála, agus díchoimisiúnaithe na forbartha. Díorthaítear tuar cruinn ar na héifeachtaí tar éis tuiscint chríochnúil a fháil ar nádúr an Láithreáin Ar Tír mar aon le heolas cuimsitheach ar ghníomhaíocht éan laistigh den limistéar staidéir. Leanann sainaitheint na bPríomhghabhóirí Éaneolaíocha (KORanna) agus an measúnú ar éifeachtaí cur chuige réamhchúraim.

Tugtar tuairisc iomlán ar na héifeachtaí a d'fhéadfadh a bheith ar láithreáin ainmnithe sa Ráiteas Tionchair Natura (NIS) a ghabhann leis an iarratas seo. I gcás inar sainaithníodh an fhéidearthacht go mbeadh aon éifeacht dhíobhálach ar aon Láithreán Eorpach, cuireadh bac láidir ar an gconair trína bhféadfadh aon éifeacht den sórt sin tarlú trí úsáid a bhaint as seachaint, dearadh iomchuí agus bearta maolaithe mar a leagtar amach sa tuarascáil seo agus sna foscribhinní a ghabhann léi. Áiríthítear leis na bearta nach ndéanfaidh tógáil agus oibriú an Láithreáin ar Tír dochar do shláine láithreán Eorpach.

Tar éis breithniú a dhéanamh ar na héifeachtaí iarmharacha (iar-mhaolaithe), thángthas ar an gconclúid nach mbeidh aon éifeacht shuntasach ag an Láithreán ar Tír ar aon cheann de na KORanna aitheanta. Níor aithníodh aon éifeacht shuntasach ar ghabhdóirí a bhfuil Tábhacht Idirnáisiúnta, Náisiúnta nó Contae leo. Ar choinníoll go ndéantar an Láithreán ar Tír a thógáil, a oibriú agus a dhíchoimisiúnú i gcomhréir leis an dearadh agus leis an maolú dea-chleachtais a ndéantar cur síos orthu san iarratas seo, níltear ag súil le héifeachtaí suntasacha aonair nó carnacha ar na KORanna sainaitheanta.

22

Talamh, Ithreacha agus Geolaíocht

Déantar measúnú sa chaibidil seo ar na héifeachtaí suntasacha dóchúla a d'fhéadfadh a bheith ag an Tionscadal ar thalamh, ar ithreacha agus ar gheolaíocht agus leagtar amach inti na bearta maolaithe a fhorordaítear chun aon éifeacht shuntasach fhéideartha a shainaithnítear a sheachaint, a laghdú nó a fhritháireamh. Áirítear leis sin measúnú a dhéanamh ar éifeachtaí suntasacha dóchúla a bhaineann le céimeanna tógála, oibríochta agus díchoimisiúnaithe an Tionscadail.

Saintréithíodh talamh, ithreacha agus geolaíocht an Láithreáin ar Tír trí úsáid a bhaint as meascán de staidéar deisce agus sonraí imscrúdaithe láithreáin. Críochnaíodh roinnt iniúchtaí siúlóireachta ar an láithreán ar tír chomh maith le tochairtí poll trialach agus druileáil tollphoill ag an Suíomh Radhairc Talún ar Tír (OLL), tochairtí poll trialach ag an gCompún Cúitimh ar Tír (OCC) agus anailís saotharlainne ar na samplaí ithreach/fo-ithreach aisghafa. Cuireadh measúnú amhairc ar ithreacha nochta, fo-ithir agus buncharraig agus athruithe topagrafacha agus imscrúduithe tóireadóra móna i gcrích feadh Cheangal na hEangái ar Tír (OGC). Cuireadh imscrúduithe breise i gcrích, lena n-áirítear suirbhéanna tarathar de láimh agus suirbhéanna geofisiceacha, inar taifeadadh móin feadh an OGC.

Tá an OLL suite i mbaile fearainn Chill Ard, tuairim is 1 km siar ó thuaidh ón Trá Bhán agus tuairim is 3.5 km siar ó thuaidh ó shráidbhaile an Dúin Bhig in iarthar Chontae an Chláir. Seasann an OLL ag airde thart ar 10 méadar os cionn Tagra Ordanáis (mOD). Is láithreán úrnua in úsáid talmhaíochta é an láithreán ar a bhfuil an OLL lonnaithe faoi láthair.

Tá fad iomlán 22.3 km ag an OGC agus tá sé roinnte ina 2 chuid. Síneann an chéad chuid ón OLL go dtí an OCC i mbaile fearainn Bhaile Mhic Dhroighneáin agus tá fad iomlán 19.3 km aige. Síneann an dara cuid ón OCC go Stáisiún Cumhachta Ghob na Muine agus tá fad iomlán 3 km aige. Cuimsíonn an OGC nasc cábla faoi thalamh a thaistealóidh ar thailte tríú páirtí agus ar an ngréasán bóithre poiblí áitiúil. Tá an topagrafaíocht áitiúil idir réasúnta réidh agus beagán droimneach le hingearchlónna ó thart ar 5mOD go 55mOD.

Tá an OCC suite laistigh de bhaile fearainn Bhaile Mhic Dhroighneáin, thart ar 3.5 km soir ó dheas ó bhaile Chill Rois. Seasann na hairdí talún áitiúla ag thart ar 20mOD. Tá Inbhear Íochtarach na Sionainne suite thart ar 700 m ó dheas. Is láithreán úrnua in úsáid talmhaíochta é an suíomh ar a bhfuil an OCC lonnaithe faoi láthair.

Freagraíonn na fo-ithreacha a thagann chun cinn le linn na n-imscrúduithe láithreáin ag an OLL agus ag an OCC do na fo-ithreacha mapáilte GSI áitiúla a mhapáiltear mar thréad a dhíorthaítear ó ghaineamhchlocha agus scealla Namurian. Síneann an phróifíl iomlán fo-ithreach ag an OLL go dtí doimhneacht uasta de 1.8 m mar ar thángthas ar charraig shíonchaite. Mapáiltear an bhuncharraig mar Fhoirmiú Charraigín na bhFaoileán ina bhfuil sioltachloch agus gaineamhchloch liath. Níor thángthas ar aon bhuncharraig le linn na n-oibreacha imscrúdaithe láithreáin ag OLL.

Is éard a bheidh i gceist leis an Tionscadal ithreacha agus fo-ithreacha (cartadh) a bhaint chun gnéithe ar tír an Tionscadail a thógáil. Le cur chun feidhme na mbeart maolaithe a shonraítear sa chaibidil seo de EIAR, lena n-áirítear bearta dea-chleachtais a shonraítear i ndáil le bainistiú cartaidh agus stóráil agus láimhseáil hidreacarbón, ní bheidh aon éifeacht shuntasach ar ithreacha ná ar fho-ithreacha le linn chéimeanna tógála, oibríochta ná díchoimisiúnaithe an Tionscadail.

Ar an gcaoi chéanna, le cur chun feidhme na mbeart maolaithe a leagtar amach sa EIAR seo, ní bheidh aon éifeacht shuntasach ar gheolaíocht na buncharraige le linn chéimeanna tógála, oibríochta nó díchoimisiúnaithe an Tionscadail.

Ní bheidh aon tionchar suntasach ar an timpeallacht talún mar gheall ar lorg beag an bhonneagair bhuain atá beartaithe. Déanfar na láithreacha oibreacha ag an OLL a athbhunú tar éis na tógála agus déanfar an chuid is mó den OGC a athchóiriú go dromchla talún inchomparáide. Ní bheidh ach éifeachtaí buana ar thalamh ag an OCC agus i gcás ina moltar rianta rochtana nua feadh an OGC.

Tá measúnú curtha i gcrích ar na héifeachtaí carnacha a d'fhéadfadh a bheith bainteach le comhpháirteanna an Tionscadail ar tír agus le forbairtí eile ar thalamh, ar ithreacha agus ar gheolaíocht. Deimhnítear sa mheasúnú ar thalamh, ar ithreacha agus ar gheolaíocht nach mbeidh aon éifeacht charnach shuntasach ar thalamh, ar ithir ná ar gheolaíocht mar thoradh ar na hoibreacha ar an Láithreán ar Tír.

Déantar measúnú sa chaibidil seo ar na héifeachtaí suntasacha dóchúla a d'fhéadfadh a bheith ag gnéithe ar tír den Tionscadal ar hidreolaíocht agus hidrigeolaíocht agus leagtar amach inti na bearta maolaithe atá beartaithe chun aon éifeacht shuntasach fhéideartha a shainaithnítear a sheachaint, a laghdú nó a fhritháireamh.

Saintréithíodh hidreolaíocht agus hidrigeolaíocht an Láithreáin ar Tír trí úsáid a bhaint as meascán de staidéar deisce agus sonraí imscrúdaithe láithreáin. Cuireadh roinnt suirbhéanna siúlóireachta agus mapála draenála mionsonraithe ar an Láithreán ar Tír i gcrích chomh maith le sampláil uisce dromchla agus monatóireacht ar shreabhadh. Tá imscrúduithe ionsáite láithreáin lena gcuimsítear claiseanna trialach, toireadóirí móna, méadaitheoirí láimhe agus suirbhéanna geoifisiceacha mar bhonn eolais freisin don mheasúnú a chuirtear i láthair sa chaibidil seo de EIAR.

Ar bhonn réigiúnach, tá an Láithreán ar Tír suite thar 2 dhobharcheantar uisce dromchla. Tá an Suíomh Radhairc Talún Ar Tír (OLL) agus an chuid thuaidh de Cheangal na hEangaí ar Tír (OGC) lonnaithe i ndobharcheantar Chuan Malbay agus tá an chuid theas den OGC agus an Compún Cúitimh ar Tír (OCC) lonnaithe i ndobharcheantar dhromchla Thuaidh Inbhear na Sionainne.

Déantar an Láithreán ar Tír a dhraenáil le roinnt sruthanna ordaithe príomhúla agus tánaisteacha agus in áiteanna déantar an draenáil nádúrtha a éascú tuilleadh le líonra draenacha de dhéantús an duine. Tá na draenacha sin de dhéantús an duine comhchruinnithe laistigh de na limistéir thailte portaigh feadh an OGC. Níor taifeadadh aon ghné hidreolaíoch shuntasach ag an OLL ach mapáiltear sruth díreach ar an taobh thuide den OCC.

I measc na láithreán ainmnithe atá suite gar don Láithreán ar Tír, tá Loch Thulaigh Thoir agus LCS an Phortaigh atá suite díreach in aice leis an OGC. Mar sin féin, cuirfear an chuid seo den OGC i gcrích trí úsáid a bhaint as druileáil teorach, rud a laghdóidh go mór an fhéidearthacht go mbeidh éifeachtaí ar an SAC. I measc na láithreán ainmnithe eile atá nasctha go hidreolaíoch tá LCS na Sionainne agus LCS Inbhir Fheargusa agus LCS na Sionainne Íochtaráí. Mar sin féin, mar gheall ar chineál beag agus neamhbhuan na n-oibreacha beartaithe, mar aon leis na bearta maolaithe forordaithe, ní bheidh aon éifeacht shuntasacha ar láithreán ainmnithe.

Ní bheidh aon tionchar suntasach ar an screamhuisce ós rud é go bhfuil an Láithreán ar Tír thíos le carraigeacha droch-thréscaoilteachta (uiscigh a bhfuil Tábhacht Aitiúil leo) agus gur forordáíodh bearta maolaithe chun cáilíocht screamhuisce a chosaint.

Ní bheidh aon éifeacht shuntasach ar uisce dromchla (cáilíocht agus sreabhadh) ná ar screamhuisce (cáilíocht agus cainníocht, agus aon tobair screamhuisce áitiúil) mar thoradh ar eilimintí an Tionscadail ar tír ar choinníoll go gcuirfear na bearta maolaithe atá beartaithe i bhfeidhm. Cuirtear i láthair sa EIAR seo bearta maolaithe cruthaithe agus éifeachtacha chun scaoileadh dríodair a mhaolú, rud a laghdóidh tiúchan na solad ar fuaidreamh go leibhéil inghlactha. Déanfar hidreacarbóin/ceimiceáin a stóráil agus a láimhseáil trí úsáid a bhaint as modhanna dea-chleachtais lena n-áiríteofar cosaint cháilíocht an uisce dromchla agus an screamhuisce. Dearadh an córas draenála céime oibríochta atá beartaithe ag an OCC chun a chinntiú nach scaoilfear aon uisce neamhchóireáilte nó neamhchaolaithe. Áiríteofar leis sin nach n-athróidh an Tionscadal sreafaí uisce dromchla iartheachacha agus nach gcuirfidh sé le tuille iartheachacha.

Cuireadh Measúnú Comhlionta na Treorach Réime Maidir le hUisce (WFD) i gcrích le haghaidh gach dobharlach (dobharlaigh dhromchla agus screamhuisce) a bhféadfadh tionchar a bheith ag eilimintí ar tír an Tionscadail orthu. Le cur chun feidhme na mbearta maolaithe a shonraítear sa EIAR seo, ní bheidh aon athrú ar stádas na Treorach Réime maidir le hUisce an dobharlaigh screamhuisce fholuitigh nó na ndobharlach dromchla iartheachach mar thoradh ar na gnéithe ar tír den Tionscadal. Fuarthas amach go gcomhlíonann an Tionscadal an Treoir Réime maidir le hUisce go hiomlán agus nach gcuirfidh sé cosc ar aon dobharlach a chuspóirí faoin Treoir Réime maidir le hUisce a bhaint amach.

Tá measúnú curtha i gcrích ar na héifeachtaí carnacha féideartha atá bainteach leis na gnéithe ar tír den Tionscadal agus ar fhorbairtí eile ar an timpeallacht hidreolaíoch agus hidrigeolaíoch. Le cur chun feidhme na mbearta maolaithe a shonraítear sa EIAR seo, fuarthas amach sa mheasúnú carnach nach mbeidh aon éifeacht shuntasach ar na timpeallachtaí hidreolaíocha agus hidrigeolaíocha.

Ní bheidh aon tionchar suntasach ar an timpeallacht uisce le linn thógáil, oibriú nó dhíchóimisiúnú na n-eilimintí ar tír den Tionscadal.

Seandálaíocht ar Tír agus Oidhreacht Chultúrtha

Rinneadh measúnú ar na héifeachtaí a d'fhéadfadh a bheith ag an Láithreán ar Tír i gCo. an Chláir ar an acmhainn Oidhreacht Cultúrtha. Áirítear leis an Oidhreacht Chultúrtha an tseandálaíocht, an oidhreacht ailtireachta agus aon sócmhainn inlámhsithe eile. Bhí an measúnú bunaithe ar thaighde deisce, suirbhéireacht allamuigh agus mapáil bunaithe ar GIS. Rinneadh mionscrúdú ar na sonraí bonnlíne a bhí ar fáil chomh maith le hiniúchadh cuimsitheach ar an láithreán. Is éard a bhí sa dara ceann ná suirbhé siúlóireachta ar an OLL agus ar an OCC, chomh maith le meascán de shuirbhé allamuigh agus gaothscátha ar bhealach an OGC áit a síneann sé feadh bóithre poiblí.

Níl aon séadchomhartha taifeadta suite ag an OLL nó ag an OCC. Rinneadh measúnú ar gach sócmhainn oidhreacht cultúrtha laistigh de 100 m ó gach taobh de bhealach OGC maidir le héifeachtaí a d'fhéadfadh a bheith ann. Níor aithníodh aon éifeachtaí díreacha ar acmhainn thaifeadta na hoidhreacht seandálaíochta, ailtireachta nó cultúrtha mar thoradh ar an OGC. Moltar bearta maolaithe i gcás ina meastar gur cuí sin, agus áirítear leo monatóireacht seandálaíochta a dhéanamh ar oibreacha tógála feadh an OGC, áit a síneann an OGC tríd an gCrios Fógraíochta le haghaidh Lios CL057-040— agus ag an gcrosaire comhréidh ar Iarnród an Chláir Theas atá bainte anuas.

I gcás inar sainaithníodh éifeachtaí féideartha, amhail seandálaíocht fhodhromchla a d'fhéadfadh a bheith ann, moladh bearta maolaithe iomchuí chun aon éifeacht den sórt sin a íoslaghdú. Áirítear leis an maolú atá molta crios maolánach 15 m timpeall ar lios CL057-040— roimh thús na n-oibreacha foirgníochta agus faireachán ar oibreacha talún laistigh den Chrios Fógraíochta le haghaidh an tséadchomhartha sin. Moltar freisin tástáil seandálaíochta réamhfhobartha a dhéanamh ar gach ceantar úrnua den Tionscadal agus monatóireacht seandálaíochta a dhéanamh le linn chéim na tógála.

Áiríodh éifeachtaí indíreacha féideartha ar shuíomh aon cheann de Láithreáin Oidhreacht Domhanda UNESCO agus de na láithreáin atá ar Liosta Sealadach laistigh de 5 km, Séadchomharthaí Náisiúnta laistigh de 2 km, séadchomharthaí taifeadta laistigh de 2 km agus struchtúir RPS/NIAH laistigh de 2 km d'fhonn measúnú a dhéanamh ar éifeachtaí féideartha ar an suíomh sa tírdhreach níos leithne. Níl aon Láithreán Oidhreacht Domhanda UNESCO ná aon cheann atá ar Liosta Sealadach suite laistigh de 5 km den Láithreán ar Tír agus níl aon Séadchomhartha Náisiúnta i gCúram an Stáit suite laistigh de 2 km den chéanna.

Rinneadh measúnú freisin ar na héifeachtaí carnacha a d'fhéadfadh a bheith ann, ag cur san áireamh iarratais phleanála eile atá ar marthain agus tionscadail atá ann cheana agus atá beartaithe laistigh de 200 m de bhealach OGC agus 3 km den OCC. Ní shainaithnítear aon éifeacht charnach a d'fhéadfadh a bheith ann.

Níor aithníodh aon éifeacht shuntasach ar an acmhainn oidhreacht chultúrtha mar thoradh ar an Láithreán ar Tír tríd an bpróiseas measúnaithe seo.

Cáilíocht an Aeir

Déantar na héifeachtaí suntasacha díreacha agus indíreacha féideartha ar cháilíocht an aeir a eascraíonn as tógáil, oibriú agus díchoimisiúnú Láithreán ar Tír an Tionscadail a shainaithint, a thuairisciú agus a mheasúnú sa chaibidil seo.

Cuimsíonn an Láithreán ar Tír an limistéar Radhairc Talún, áit a dtabharfar an Cábla Easpórtála Eischósta i dtír go Stáisiún Cumhachta Ghob na Muine. Tagraíonn an Láithreán ar Tír do gach gné ar tír den Tionscadal, lena n-áirítear Suíomh Radhairc Talún, Ceangal na hEangaí ar Tír, Compún Cúitimh ar Tír agus Cábla Easpórtála ar Tír go dtí an Fostáisiún 220 kV Ghob na Muine.

Tá Stáisiún Cumhachta Ghob na Muine suite in aice leis an láithreán. Is stáisiún cumhachta gualbhreoslaithe é Gob na Muine faoi láthair, agus úsáidtear ola mar bhreosla tánaisteach. Thug an Bord Pleanála cead do Stáisiún Cumhachta Ghob na Muine i mí Mheán Fómhair 2024 (ABP Pl. Tagairt: PA03.319080), chun an stáisiún giniúna leictreachais 900 MW atá ann cheana a aistriú agus a thiontú ó bhreosla guail go hola bhreosla throm (HFO).

Measadh nach raibh gá le Sampláil ar Cháilíocht an Aeir ag an Láithreán ar Tír i gcás an ELAR seo mar gheall ar chineál neamhthionsclaíoch an láithreáin reatha agus an tírdhreacha máguaird agus tar éis Shamhaltú Scaipthe Aeir GCC ó Nóta Treorach maidir le Suiteálacha Tionsclaíocha (AG4), ina moltar “sonraí GCC atá bailíochtaithe go hiomlán a úsáid de rogha ar shonraí faireacháin a bhaineann go sonrach leis an láithreán” le haghaidh truailléain a rialaítear faoin Treoir "Aer Glan don Eoraip", i gcomhréir leis an gcur chuige a úsáidtear i bhfeidhmchlár tiontaithe Stáisiún Cumhachta Ghob na Muine.

Is deis thábhachtach é an Láithreán ar Tír, agus tacaíocht á tabhairt don Tionscadal, chun leas a bhaint as acmhainní suntasacha fuinnimh in-athnuaite amach ón gcósta na hÉireann, le tairbhí luachmhara do cháilíocht an aeir agus, dá réir sin, do shláinte an duine. Is é an toradh a bhíonn ar ídiú breoslaí iontaise le haghaidh fuinnimh ná go scaoiltear cáithníní, dé-ocsaíd sulfair agus dé-ocsaíd nítrigine isteach san aer. Is é an toradh a bhíonn ar fhuinneamh gaoithe a úsáid, trí rogha mhalartach a sholáthar ar leictreachas a dhíorthaítear ó stáisiúin chumhachta ghuaile, ola nó gásadhainte, go laghdaítear astaíochtaí dé-ocsaíde carbóin (CO₂), ocsaíd nítrigine (NO_x), agus dé-ocsaíde sulfair (SO₂), rud a fhágann go mbíonn ann don aer níos glaine agus na héifeachtaí dearfacha sláinte gaolmhara ann.

Cé go bhféadfaí astaíochtaí den sórt sin a ghiniúint ó chéimeanna tógála, oibríochta agus díchoimisiúnaithe an Tionscadail, cuirfear bearta maolaithe i bhfeidhm ar an láithreán seo chun tionchar na n-astaíochtaí sin a laghdú,

Rinneadh athbhreithniú ar shonraí bunlíne GCC maidir le cáilíocht an aeir, eadhon Dé-ocsaíd Sulfair (SO₂), Ábhar Cáithníníeach (PM₁₀), Dé-ocsaíd Nítrigine (NO₂), Aonocsaíd Charbóin (CO) agus Ózón (O₃) chun leibhéil ionadaíoch na n-astaíochtaí sin don Láithreán ar Tír a chinneadh.

Tá ceithre Crios maidir le Cáilíocht an Aeir ainmnithe ag an GCC d’Éirinn:

- Crios A: Cathair Bhaile Átha Cliath agus an ceantar máguaird
- Crios B: Cathair Chorcaí agus an ceantar máguaird
- Crios C: Cathracha agus bailte móra eile lena n-áirítear Luimneach, Gaillimh, Port Láirge, Droichead Átha, Dún Dealgan, Bré, an Uaimh, Inis, Trá Lí, Cill Chainnigh, Ceatharlach, An Nás, Sligeach, An Droichead Nua, An Muileann gCearr, Loch Garman, Leitir Ceanainn, Baile Átha Luain, Cill Droichid, Cluain Meala, Baile Brigín, na Clocha Liatha, Léim an Bhradáin agus Port Laoise.
- Crios D: Tuath na hÉireann, i.e., an chuid eile den Stát gan Criosanna A, B agus C san áireamh

Sainíodh na criosanna sin chun na critéir a chomhlíonadh maidir le faireachán, measúnú agus bainistíocht ar cháilíocht an aeir a thuairiscítear i dTreoir "Aer Glan don Eoraip". Tá an Láithreán ar Tír laistigh de Chrios D, a dhéanann ionadaíocht ar cheantair thuaithe atá suite ar shiúl ó ionaid mhóra daonra.

Sainithníodh roinnt tionchair fhéideartha ar cháilíocht an aeir a bhaineann le céimeanna tógála, oibríochta agus díchoimisiúnaithe an Tionscadail: Áirítear orthu sin;

- Tiocfaidh méadú ar astaíochtaí sceite a bhaineann le feithiclí agus gléasra amhail NO₂, Beinséin agus PM₁₀ chun cinn mar thoradh ar ghníomhaíochtaí tógála.
- Astaíochtaí deannaigh méadaithe nuair a thagann ábhar cáithníníeach chun bheith aeriompartha agus é á chur ar fáil lena thabhairt anuas ón bhfoinse. D’fhéadfadh tiúchan

ardaithe PM_{10} agus $PM_{2.5}$ a bheith mar thoradh ar astaíochtaí deannaigh agus d'fhéadfadh siad a bheith ina gcúis le salú deannaigh freisin

Cuirtear bearta maolaithe i láthair chun na tionchair ar cháilíocht an aeir a laghdú le linn chéimeanna tógála, oibríochtúla agus díchoimisiúnaithe an Tionscadail.

Tar éis na héifeachtaí iarmharacha (iar-mhaolaithe) a mheas, tugtar faoi deara nach mbeidh aon éifeacht shuntasach ar cháilíocht an aeir sa cheantar mórthimpeall ar an Láithreán ar Tír mar thoradh ar an Láithreán ar Tír.

Cuireadh san áireamh sa mheasúnú seo freisin na héifeachtaí carnacha a d'fhéadfadh a bheith ar cháilíocht an aeir idir an Láithreán ar Tír mar chuid den Tionscadal agus pleananna agus tionscadail eile in aice leis an EIAR seo. Le linn na céime tógála, ní bheidh aon éifeacht dhiúltach chernach ar cháilíocht an aeir, le linn na céime oibríochta beidh tionchar dearfach carnach ar cháilíocht an aeir agus le linn chéim an díchoimisiúnaithe ní bheidh aon éifeacht chernach dhiúltach ann.

Ar an gcoinníoll go ndéantar an Láithreán ar Tír a thógáil, a oibriú agus a dhíchoimisiúnú de réir an dearaidh, an chleachtais is fearr agus an mhaolaithe a ndéantar cur síos air san fheidhm seo, níltear ag súil le héifeachtaí suntasacha ar cháilíocht aeir trí éifeachtaí ar astaíochtaí sceite agus deannaigh ar scála idimáisiúnta, náisiúnta nó contae.

26

Torann agus Creathadh

I gCaibidil 11 Torann Aerbheirthe ar Tír agus Creathadh an EIAR (tuarascáil maidir leis an measúnú ar an tionchar ar an gcomhshaol) breithnítear na tionchair fuaimne aeriompartha agus creathaidh ar ghabhdóirí daonna íogaire ó chéimeanna tógála, oibríochta agus díchoimisiúnaithe an Tionscadail an tsumh ar tír agus déantar cur síos ar na héifeachtaí dóchúla.

Tá achoimre ar phríomhthorthaí an mheasúnaithe thíos, agus cuirtear na sonraí iomlána i láthair i gCaibidil 11 de EIAR. Áirítear leis sin sonraí faoin reachtaíocht, faoin mbeartas agus faoin treoir a bhí mar bhonn eolais ag an gcur chuige i leith an mheasúnaithe.

Tá roinnt comhpháirteanna sna gnéithe ar tír den Tionscadal a bhreithnítear sa chaibidil seo. Roghnaítear iad sin bunaithe ar athbhreithniú iomlán ar na gníomhaíochtaí uile ar tír atá beartaithe agus ar roghnú na n-eilimintí sin a d'fhéadfadh éifeachtaí suntasacha fuaimne agus creathaidh a ghiniúint, eadhon:

- Suíomh Radhairc Talún ar Tír (OLL), áit a dtabharfar an Cábla Easpórtála Eischósta (OEC) i dtír agus ina dteagmhóidh sé le halt aistrithe an bhá (TJB) – déanfar measúnú air maidir le tionchair ghearrthéarmacha fuaimne agus creathaidh tógála/díchoimisiúnaithe amháin;
- Ceangal na hEangaí ar Tír (OGC) ó OLL go OCC agus ar aghaidh go dtí an fostáisiún atá ann cheana ag Gob na Muine – déanfar measúnú air maidir le tionchair ghearrthéarmacha tógála/díchoimisiúnaithe fuaimne agus creathaidh amháin;
- Compún Cúitimh ar Tír (OCC) – déanfar measúnú air maidir le torann agus creathadh tógála/díchoimisiúnaithe gearrthéarmach agus maidir le tionchair fuaimne agus creathaidh a d'fhéadfadh a bheith ann go fadtéarmach sa chéim oibríochta agus cothabhála (O&M).

Sainíodh limistéar staidéir le haghaidh an mheasúnaithe chun athbhreithniú agus tréithriú a dhéanamh ar an timpeallacht atá ann cheana maidir le torann agus creathadh agus chun gabhdóirí daonna féideartha a shainaithint (suímh íogaire fuaimne, NSLanna) ar féidir éifeachtaí ón Tionscadal a mheasúnú ina n-aghaidh.

Áirítear le NSLanna réimsí ina gcaitheann daoine tréimhsí suntasacha ama agus ina bhfuil tábhacht ag baint le haird, codladh agus taitneamhacht. I measc na samplaí de na suímh íogaire sin tá teaghaisí

cónaithe, scoileanna agus forais oideachais eile, tithe ospidéal agus altranais, óstáin agus foirgnimh chóiríochta ghearrthéarmacha eile, foirgnimh a bhfuil íogaireacht reiligiúnach ag baint leo, limistéir thaitneamhachta agus oifigí áineasa agus atá íogair ó thaobh fuaime de.

Bunaíodh an timpeallacht fuaime bunlíne ar tír trí shuirbhéanna faireacháin fuaime a rinneadh i sé shuíomh atá ionadaíoch ar NSLanna ag OCC, OGC, OCC agus ag an bhfostáisiún ag Gob na Muine. Is iad foinsí iompair, talmhaíocht agus torann duilliúr is cúis leis an timpeallacht fuaime atá ann faoi láthair in aice leis na NSLanna

Cuirtear tuairisc mhionsonraithe ar na modheolaíochtaí measúnaithe fuaime agus creathaidh a cuireadh i bhfeidhm i láthair i gCaibidil 11 de EIAR.

Sainithníodh sa mheasúnú an ceanglas maidir le roinnt bearta breise maolaithe tógála agus creathaidh i gcás ina moltar oibreacha tráthnóna nó oíche.

Cuirfidh an conraitheoir ceaptha na bearta rialaithe fuaime is oiriúnaí i bhfeidhm lena chinntiú go gcomhlíonann na hoibreacha i ngach limistéar na teorainneacha a shonraítear i gCaibidil 11 agus ionas go mbainfear amach íoslaghdú an torainn ar an mbealach is fearr is féidir. Tugtar tuairisc ar bhearta chun torann ó ghníomhaíochtaí foirgníochta a rialú i gCaibidil 11. Go hachomair, áirítear ar na bearta maolaithe breise:

Le rialú fuaime ag an bhfoinse, cnapaireacht chompún an láithreáin, uaireanta oibríochta a bhainistiú, idirchaidreamh a dhéanamh leis an bpobal, dianteorainneacha fuaime tógála, agus faireachán fuaime le linn na céime sin, íoslaghdófar tionchar an fuaime tógála a tharlaíonn ag NSLanna.

Ar an gcaoi chéanna, déanfar tionchair chreathaidh le linn chéim na tógála a rialú go maith trí threalamh ísealtionchair a úsáid agus trí chloí le teorainnluachanna dochta a bheidh faoi réir faireacháin ag na foirgnimh íogaire is gaire.

Le linn dheardh mionsonraithe an ghléasra OCC ar tír, déanfar roghnú agus suíomh an ghléasra mheicniúil agus leictirigh chun a áirithiú nach sárófar na teorainneacha ábhartha astaíochtaí fuaime a leagtar amach i gCaibidil 11 don chéim oibríochta. Ag brath ar roghnú deiridh an ghléasra oibríúcháin ag an OCC, suiteálfar bacainn fuaime 7.5 m ó thuaidh agus soir ón gcompún scagaire armónaigh chun na teorainneacha astaíochta fuaime ábhartha a leagtar amach i gCaibidil 11 a bhaint amach.

Go hachomair, agus na bearta maolaithe breise a thuairiscítear thuas á gcur san áireamh, níl aon éifeacht suntasach fuaime agus creathaidh ar ghabhdóirí daonna á thuaradh le linn na gcéimeanna tógála, oibríochta agus díchoimisiúnaithe.

I gCaibidil 11 breithníodh freisin an fhéidearthacht go dtarlódh éifeachtaí carnacha suntasacha mar gheall ar thionchar comhcheangailte an Tionscadail agus forbairtí pleanáilte eile. Níor aithníodh aon torann suntasach ná éifeachtaí carnacha creathadh ar ghabhdóirí daonna.

Ní thuarar aon éifeacht shuntasach fuaime agus creathaidh ar ghabhdóirí daonna ón ngné ar tír den Tionscadal amháin ná go carnach le forbairtí beartaithe eile.

Measúnú Tionchair Tírdhreacha agus Amhairc

Is éard atá sa chaibidil seo de EIAR measúnú ar na tionchair a d'fhéadfadh a bheith ag an Tionscadal i gcomhthéacs na dtionchar Tírdhreacha agus Amhairc a bhaineann le gnéithe ar tír an Tionscadail le linn a chéimeanna tógála, oibríochta agus díchoimisiúnaithe. I dteannta a chéile, tagraítear don mheasúnú ar na tionchair sin tríd síos mar MTTA.

Ba é Richard Barker (BA-Env, PG Dip Forestry, MLA, MILI) a rinne an MTTA agus is Speisialtóir Tírdhreacha é atá cáilithe go cuí, comhlachaithe go gairmiúil agus a bhfuil an-taithí aige, agus de réir na dtreoirínte ábhartha agus an dea-chleachtais do MTTA in Éirinn agus sa Ríocht Aontaithe.

Is éard atá i gceist leis an modheolaíocht le haghaidh MTTA íogaireacht tírdhreacha/gabhdóra amhairc a mheá i gcoinne mhéid na dtionchar tírdhreacha/amhairc chun tábhacht na n-éifeachtaí a chinneadh chomh maith le cáilíocht (dearfach, neodrach nó diúltach) agus fad na n-éifeachtaí sin. Déantar éifeachtaí carnacha le pleananna agus tionscadail eile a mheas freisin. Sa deireadh, cinntear an bhfuil nó nach bhfuil an tírdhreach agus na héifeachtaí amhairc suntasach.

Maidir leis an gCompún Cúitimh ar Tír (OCC), arb é an t-aon ghné fhadtéarmach shoiléir (os cionn talún) den fhorbairt ar tír, cuireadh limistéar staidéir dar ga 3 km i bhfeidhm ón teorainn líne deirge mórthimpeall an OCC. Maidir le Ceangal na hEangaí ar Tír (OGC), sainmhíniú maolán 500 m beag ar gach taobh den ailíniú an limistéar staidéir. Léiríonn na réimsí staidéir athraitheacha sin an cumas atá ag gach gné den Tionscadal éifeachtaí suntasacha a ghiniúint. Tá an Láithreán ar Tír ar fad laistigh de Chontae an Chláir agus tá sé faoi réir fhorálacha Phlean Forbartha Contae an Chláir agus an Mheasúnaithe Carachtair Tírdhreacha a ghabhann leis.

Is limistéar de thalamh feirme talmhaíochta atá suite 900 m siar ó thuaidh ón Trá Bhán, siar ó thuaidh ó lonnaíocht an Dúin Bhig é suíomh tírdhreacha an limistéir radhairc talún atá beartaithe ag Cill Ard. Ritheann bealach an OGC ó dheas ar dtús ó Alt Aistrithe an Bhá (TJB) ar an talamh, thar thalamh feirme tréadach go príomha agus ansin leanann sé sraith de bhóithre áitiúla atá ó dheas go ginearálta i dtreo an OCC. Téann an bealach timpeall ar Chill Rois ó thuaidh ag dul trí Chúrsa Gailf Chill Rois agus ar thailte príobháideacha agus ar ais ar bhóthar áitiúil ar an mbealach chuig an OCC ag Baile Mhic Dhroighneáin. Fágann an OGC an OCC agus ritheann sé taobh leis an N67 ó dheas agus leanann sé ar aghaidh go dtí an pointe ceangail eangaí ag Stáisiún Cumhachta Ghob na Muine. Maidir le Limistéir na gCarachtar Tírdhreacha (LCA) ó Phlean Forbartha Chontae an Chláir, tá an chéad 12 km den OGC ó láithreán an radhairc talún roimh chúlchríocha Chill Rois le fáil laistigh de LCA 21, ‘Ceann Léime’ LCA. Tá an chuid eile den OGC le fáil laistigh de ‘LCA 18’ *Talamh Feirme Inbhear na Sionainne*.

Tá an OCC atá beartaithe ag Baile Mhic Dhroighneáin laistigh de thírdhreach talmhaíochta, 600 m lastuaidh d’Inbhear na Sionainne. Is é Cill Rois an lonnaíocht is gaire maidir leis an bhforbairt bheartaithe atá suite 2.8 km siar ó thuaidh ón láithreán agus tá imeall na lonnaíochta suite ar imill thiar thuaidh an limistéir staidéir. Tá bealach náisiúnta an N67 suite 580 m ó dheas ón suíomh ag an bpointe is gaire agus trasnaíonn sé soir go siar tríd an limistéar staidéir. Maidir le húsáid talún, tá taipéis leathan de thalamh feirme talmhaíochta agus den fhoraoiseacht i réim sa limistéar staidéir. Is é Stáisiún Cumhachta Ghob na Muine an ghné fhónta is mó laistigh den limistéar staidéir, atá suite 1 km soir ó dheas ón OCC agus tá tuirbíní gaoithe ann freisin.

Tá Slí an Atlantaigh Fhiáin (WAW) suite i ndeisceart Limistéar Staidéir OCC áit a leanann sé an cósta go príomha, ar dtús feadh Bhóthar an Chósta, ansin feadh cuid den N67 sula gcríochnaíonn sé de réir mar a shroicheann sé Stáisiún Cumhachta Ghob na Muine. Tá an Limistéar Staidéir a bhaineann le OCC go hiomlán laistigh de ‘LCA18’ *Talamh Feirme Inbhear na Sionainne* ó Mheasúnú Carachtair Tírdhreacha Chontae an Chláir.

Beidh éifeachtaí ag céim na tógála ó gach ceann de na heilimintí ar tír atá beartaithe, ach beidh siad seo sealadach/gearrthéarmach ar feadh tréimhse agus i gcás roinnt gnéithe, lena n-áirítear an OGC, Compún Tógála agus Limistéir Leagain Síos, ní bheidh aon éifeacht ábhartha céime oibríochta ann mar go bhfanfaidh siad faoi thalamh agus an clúdach talún thuas curtha ar ais.

Baineann an t-aon bhreithniú ábhartha i dtéarmaí tírdhreacha stáitse oibríochta buan agus éifeachtaí amhairc leis an OCC ag Baile Mhic Dhroighneáin. Cé gur saoráid bonneagair leictreach ar scála suntasach a bheidh anseo, tá sé beartaithe é a chur i suíomh láidir tírdhreacha talmhaíochta ar a bhfuil bonneagar leictreach ar scála mór agus gníomhaíocht thionsclaíoch atá bunaithe i ngarchomharsanacht

ag Stáisiún Cumhachta Ghob na Muine agus tá sé suite i limistéar atá léirithe mar Cheantar Tuaithe faoi Thionchar Láidir Uirbeach i bPlean Forbartha Chontae an Chláir 2023-2029.

Roghnaíodh deich n-amharcphointe chun measúnú a dhéanamh ar thionchar amhairc shaoráid an Fhostáisiúin atá beartaithe ar an bhforbairt bheartaithe. Meastar go dtarlaíonn an leibhéal is airde tionchair i leith gabhdóirí áitiúla ar an mbóthar in aice láimhe soir ó OCC (arna n-ionadú ag VP7 agus VP8). Ag an dá amharcphointe sin, meastar go n-eascaíonn tionchar measartha amhairc i gcás réamh-mhaolaithe as léargas soiléir agus dlúth ar an bhFostáisiún atá beartaithe. Nuair a bheidh an phlandáil scáileáin imlíne bunaithe agus nuair a chuirfear scéim dathanna scaipthe agus chúlaiteach i bhfeidhm ar na foirgnimh atá beartaithe, meastar go laghdófar tábhacht an tionchair go solas idir Measartha agus beag. Níl an leibhéal éifeachta seo Suntasach, roimh mhaolú nó dá éis

28

Sócmhainní Ábhartha

Déantar measúnú sa chaibidil seo den EIAR ar na hiarmhairtí suntasacha is dócha a bheadh ag Láithreán ar an gCladach an Tionscadail ar Theileachumarsáid, Réimsí Leictreamaighnéadacha agus Sócmhainní Ábhartha Eile, ar sócmhainní eacnamaíocha de bhunadh an duine iad. Déantar Bainistíocht Dramhaíola a mheas freisin laistigh de Threoirlínte EPA 2022 mar chuid de Shócmhainní Ábhartha agus déantar measúnú air sa chaibidil seo. Tugtar achoimre ar Threoirlínte Dea-Chleachtais Bainistíochta Dramhaíola an EPA a bhaineann le tógáil, oibriú agus díchoimisiúnú an Láithreáin ar an gCladach i gCaibidil 5 den EIAR, agus cuirtear tuilleadh eolais maidir le bainistiú dramhaíola ar fáil in Aguisín 5-16: Plean Bainistíochta Comhshaoil Tógála ar an gCladach.

Tugtar aghaidh ar shócmhainní ábhartha a bhaineann leis an Láithreán Amach ón gCosta, lena n-áirítear cáblaí faoin bhfarraige, teileachumarsáid, trealamh iascaireachta agus bonneagar muirí eile i gCaibidil 13: Iascach Tráchtála, Caibidil 14: Loingseoireacht agus Loingseoireacht, Caibidil 15: Eitlíocht Shibhialta agus Mhíleata, Caibidil 17: Seandálaíocht Mhuirí agus Oidhreacht Chultúrtha agus Caibidil 18: Úsáideoirí Mara Eile.

Mar chuid den phróiseas scóipe agus comhairliúcháin EIA, rinne MKO teagmháil leis na húdaráis agus comhlachtaí náisiúnta agus réigiúnacha ábhartha chun aon tionchar féideartha ar shócmhainní ábhartha a shainaithint. Fuarthas freagraí ó roinnt údaráis agus comhlachtaí, agus cuirtear iad seo i láthair i dTábla 28-1 de Chaibidil 28: Sócmhainní Ábhartha, agus cuirtear freagraí foirmiúla scóipe ar fáil in Aguisín 2-2.

Tá roinnt cáblaí leictreachais faoi thalamh i láthair feadh bhealach OGC, go háirithe in aice le Stáisiún Cumhachta Ghob na Muine. D'fhéadfadh gortú tromchúiseach nó bás fhoireann an láithreáin a bheith mar thoradh ar dhamáiste do cháblaí leictreachais faoi thalamh le linn oibríochtaí tógála. Dearadh an OGC i gcomhairle le ESB agus Eirgrid chun aon iarmhairtí a bhaineann le hoibreacha in aice le haon seirbhísí tríú páirtí aitheanta a íoslaghdú. Tá bearta maolaithe caighdeánacha i bhfeidhm le haghaidh trasrianta cábla lena n-áirítear imríteach 300mm ar a laghad nach mór a choinneáil ó imeall dhuchtanna OGC go dtí imeall dhuchtanna tríú páirtí, agus cur i bhfeidhm gnáthchleachtais bhainistíochta láithreán tógála chun línte lastuas a chosaint. Críochnófar gach obair in aice le seirbhísí tríú páirtí agus crosairí seirbhíse tríú páirtí de réir shonraíochtaí Eirgrid. Tá tuilleadh eolais faoi na modheolaíochtaí tógála a úsáidfear le linn chéim na tógála chun coimhlínt le Seirbhísí Tríú Páirtí a sheachaint ar fáil sa Tuarascáil ar Mhodheolaíocht Tógála na hEangái ar an gCladach in Aguisín 5-17.

Tá roinnt sócmhainní teileachumarsáide ag nó laistigh den Láithreán ar an gCladach, a ritheann in aice le agus trasna bhealach OGC ar bhóithre náisiúnta, réigiúnacha agus áitiúla, mar a bhreathnaítear ón Suirbhé Topagrafach. Mar sin féin, ní dócha go dtarlóidh aon tionchar ar bhonneagar teileachumarsáide mar gheall ar nádúr na n-oibreacha suiteála cabála faoi thalamh. Mar gheall ar nádúr an Láithreáin ar an gCladach agus an cineál bonneagair a moladh, rinneadh an cinneadh gan scóip a thabhairt do sholáthraithe teileachumarsáide neamhreachtúla, toisc go bhfuil an dóchúlacht go dtarlódh idirghníomhaíocht idir an OGC agus aon bhonneagar teileachumarsáide os cionn talún ar nós crainn an-iseal. Tá tuilleadh eolais maidir le cosaint an bhonneagair atá ann cheana le linn thógáil, oibriú agus

dhíchoimisiúnú an Láithreáin ar an gCladach ar fáil sa Tuarascáil ar Mhodheolaíocht Tógála na hEangai ar an gCladach in Aguisín 5-17.

Tugadh aghaidh ar oibreoíri teileachumarsáide eile agus ar chomhairlithe reachtúla eile a bhaineann le heitlíocht agus radar (amhail Coimisiún na Meán agus Údarás Eitlíochta na hÉireann), a d'fhéadfadh a bheith in ann idirghníomhaíocht a dhéanamh leis an Láithreán Amach ón gCósta, i gCaibidil 15: Eitlíocht Shibhialta agus Mhíleata

Níl aon sócmhainní píblínte gáis i nó laistigh den Láithreán ar an gCladach mar atá deimhnithe ag Líonraí Gáis Éireann le linn an chleachtaidh scóipe agus dá bhrí sin ní féidir iarmhairtí a bheith mar thoradh air.

Tá bonneagar draenála agus píopa soláthair uisce agus fuíolluisce laistigh den Láithreán ar an gCladach de réir shonraí an tsuirbhé topagrafacha. D'fhéadfadh damáiste a dhéanamh do sheirbhísí faoi thalamh le linn gníomhaíochtaí tógála cur isteach ar na seirbhísí áitiúla sin, agus d'fhéadfadh sé go mbeadh baol ann do shláinte agus do shábháilteacht fhoireann an láithreáin. Dearadh an Láithreán ar an gCladach chun na seirbhísí reatha faoi thalamh a sheachaint agus coinníodh riachtanais Uisce Éireann maidir le hachair scartha chuí. Níl sé i gceist ag an Láithreán ar an gCladach ceangal le haon soláthar uisce nó bonneagar fuíolluisce atá ann cheana féin, agus dá bhrí sin ní bheidh tionchar aige ar acmhainn na seirbhísí uisce.

Ullmhaíodh Plean Bainistíochta Dramhaíola (WMP) agus tá sé mar chuid de Chaibidil 5: Cur Síos ar an Tionscadal, agus an Plean Tógála agus Bainistíochta Comhshaoil ar Tír (CEMP) in Aguisín 5-16 den EIA. Ós rud é go mbaintear ábhar le linn na tógála, tá tarlóir ceadúnaithe le baint den láithreán agus le tabhairt chuig saoráid cheadúnaithe lena dhiúscairt ar aon dul leis an WMP. Tá taifid d'aon ábhar a thógtar lasmuigh den láithreán le cothabháil agus le taifeadadh le linn thógáil an Láithreáin ar an gCladach. Tá admhálacha ón tsaoráid diúscairta dramhaíola ceadúnaithe le cur san áireamh i gcomhad sábháilteachta an tionscadail nuair a bheidh siad críochnaithe.

Níl aon iarmhairtí aitheanta ag EMF ón mbonneagar atá beartaithe ar shócmhainní ábhartha faoi láthair, ach mar sin féin tá bearta maolaithe curtha i bhfeidhm chun aon choinbhleacht le hoibreoíri teileachumarsáide tríú páirtí a sheachaint.

Níl aon chur isteach eitlíochta agus leictreamaighnéadach a bhaineann le nasc greille, agus dá bhrí sin níor measadh é seo a thuilleadh sa mheasúnú ar an Suíomh ar an gCladach. Rinneadh breithniú níos mionsonraithe ar chur isteach leictreamaighnéadach mar thoradh ar an Láithreán Eischósta i gCaibidil 9: Éiceolaíocht Bheantach, Caibidil 10: Éiceolaíocht Éisc agus Sliogéisc, agus Caibidil 12: Mamaigh Mhuirí agus Megafauna Eile, agus Aguisín 14-1: Measúnú Riosca Loingseoireachta.

Tar éis breithniú a dhéanamh ar na héifeachtaí iarmharacha (iar-mhaolú) tugtar faoi deara nach mbeidh aon éifeachtaí suntasacha ar aon sócmhainní ábhartha, ina n-aonar nó go carnach le tionscadail eile, mar thoradh ar an Láithreán ar an gCladach, chun an Tionscadal a éascú.

Ar choinníoll go ndéantar an Láithreán ar an gCladach a thógáil, a oibriú agus a dhíchoimisiúnú de réir na mbearta deartha, dea-chleachtais agus maolaithe a ndéantar cur síos orthu laistigh den iarratas seo, ní tharlóidh éifeachtaí suntasacha ar shócmhainní ábhartha.

Trácht agus Iompar

Rinneadh measúnú ar na héifeachtaí tráchta ar an líonra mórbhealaí áitiúil d'Fheirm Ghaoithe Amach ón gCósta Charraigeacha Sceirde. Breithnítear sa mheasúnú na tionchair dhóchúla a bheidh ag an trácht áitiúil atá ann cheana le linn thógáil, oibriú agus chothabháil, agus dhíchoimisiúnú an Láithreáin ar Tír. Áirítear leis seo an tionchar a bheidh ag atreorú tráchta áitiúil a bheidh ag teastáil le linn bóithre a bheith dúnta go sealadach mar chuid de thógáil an OGC, agus an tionchar a bheidh ag an trácht breise a ghinfear ar an ngréasán bóithre áitiúil le linn na tréimhse tógála 3 bliana.

Ceangal na hEangáí ar Tír (OGC)

Tá an OGC 22.20 km ar fad, agus 16.2 km ag taisteal ar an ngréasán bóithre poiblí (tá thart ar 0.7 km de seo ar an mbóthar), agus 6.1 km lasmuigh den bhóthar. As an 16.2 km den bhealach a thaistealaíonn ar an ngréasán bóithre poiblí, tá 15.3 km ar an ngréasán bóithre áitiúil, taistealaíonn 0.2 km ar bhóithre réigiúnacha, agus tá 0.7 km den bhealach ar imeall an ghréasáin bóithre náisiúnta.

Breithnítear an OGC i gcodanna gearra chun críche an mheasúnaithe tráchta a chinntear leis na bealaí atreoraithe beartaithe a mheastar a bheith oiriúnach do gach cuid den bhealach. Le linn na codanna den OGC a thógáil ar an ngréasán bóithre poiblí, beidh gá le bóithre a dhúnadh go sealadach agus le hatreoruithe tráchta gaolmhara. Eisceacht air sin is ea an chuid den bhealach ar an N67 atá ag druidim le Fostáisiún 220 kV Ghob na Muine atá ann faoi láthair, áit a gcoinneofar sreabhadh tráchta dhá threo.

Meastar go dtógfaidh tógáil an OGC thart ar 319 lá le cur i gcrích, agus le linn na tréimhse sin taistealóidh 129 n-aonad gluaisteán paisinéirí (PCUanna) breise arna nginiúint ag gníomhaíocht tógála ar an ngréasán bóithre áitiúil gach lá. Beidh 180 lá breise ag teastáil chun na cáblaí a shuiteáil, agus le linn na tréimhse sin taistealóidh 48 PCU breise ar an ngréasán bóithre áitiúil gach lá. Mar thoradh ar na hatreoruithe a thabhoídh trácht áitiúil le linn thógáil an OGC beidh meánmhéadú 3.67 km ar fhad an turais agus am turais méadaithe 4 nóiméad agus 24 soicind, do na turais a mbeidh tionchar orthu.

Maidir leis na tionchair ar shreabha tráchta ar an ngréasán bóithre áitiúil le linn thógáil na hOGC, a mbíonn an trácht is mó cruthaithe lena linn, is iad na codanna de bhóithre a mheastar a bheith is gnóthaí na codanna de bhóithre réigiúnacha R483 agus R473 a bhfuiltear ag tuar go n-oibreoidh siad ag toilleadh 41% don trácht cúlra amháin, ag méadú faoi 3% ar a mhéad go 44% le linn thógáil OGC.

Compún Cúitimh ar Tír (OCC)

Tá an Compún Cúitimh ar Tír (OCC) atá beartaithe suite ar an taobh thiar den L-6150 i mbaile fearainn Bhaile Mhic Dhroighneáin, thart ar 2.95 km siar ó thuaidh ó Fhostáisiún 220 kV Ghob na Muine atá ann faoi láthair. Déanfar gach seachadadh chuig an OCC trí Bhóthar N68 ina hInse go Cill Rois, agus ina dhiaidh sin beidh an N67 ó dheas ó Chill Rois sula gcasfaidh sé ó thuaidh ar an L-6150 go suíomh an OCC.

Dearadh acomhal rochtana beartaithe ar an OCC de réir na dtreoirlínte deartha reatha chun rochtain a sholáthar ar láithreán an OCC le linn chéim na tógála, agus chun rochtain a éascú le linn na céime oibriochta agus cothabhála. Moltar trí leataobh ar an L-6150 idir an N67 agus acomhal rochtana an OCC chun tógáil agus trácht áitiúil a éascú.

Meastar go dtógfaidh tógáil an OCC suas le 244 lá oibre, agus le linn na tréimhse sin beidh 39 PCU breise ag taisteal ar an ngréasán bóithre áitiúil gach lá.

Tuairtear go n-oibreoidh na hacmhainneachtaí naisc uile go maith laistigh d'acmhainneacht naisc le haghaidh an chúlra agus le cásanna tráchta forbartha Láithreáin ar Tír.

Saoráid Chalafoirt Oibriúcháin agus Cothabhála, Ros an Mhíl, Contae na Gaillimhe (O&M)

Rinneadh measúnú ar an trácht breise a ghinfear ar an ngréasán bóithre i Ros an Mhíl, Co. na Gaillimhe, an tsaoaráid chalafoirt O&M is fearr le daoine. Táthar ag tuar go nginfidh an tsaoaráid uasmhéid 25 turas laethúil, nó 50 PCU, chuig an tsaoaráid agus uaithe. Bunaithe ar na laethanta geimhridh is gnóthaí, meastar go dtiocfaidh méadú 3.3% ar shreafaí tráchta ar R372, agus méadú 0.7% ar R336 mar gheall ar an trácht breise a ghineann Saoráid Chalafoirt O&M. Tugtar faoi deara nach sáraíonn na méaduithe seo ar shreabha tráchta an tairseach +10% atá leagtha amach i dTreoirlínte TII a d'éileodh measúnú tráchta mionsonraithe.

Maolú agus Achoimre

Cuirfear raon beart maolaithe i bhfeidhm le linn thógáil an Láithreáin ar Tír, lena n-áirítear Plean Bainistíochta Tráchta chun tionchair ar thrácht áitiúil agus idirchaidreamh le Comhairle Contae an Chláir agus TII a íosláhdú. Le cur chun feidhme na mbeart maolaithe a leagtar amach in EIAR, ní bheidh aon éifeachtaí suntasacha ar an trácht ná ar an iompar le linn chéim tógála, oibríochta agus cothabhála an Tionscadail ná le linn chéim díchoimisiúnaithe an Tionscadail.

Rinneadh measúnú freisin ar na héifeachtaí carnacha a d'fhéadfadh a bheith ann, agus aird á tabhairt ar fhorbairtí laistigh de 500 m ó Láithreán ar Tír agus ar fhorbairtí móra bonneagair amhail feirmeacha gaoithe, forbairtí fuinnimh agus iompair phoiblí laistigh de mhaolán 50 km ó Láithreán ar Tír. Ní shainaithnítear aon éifeacht charnach shuntasach.

Mar chonclúid, ar choinníoll go ndéantar an Láithreán ar Tír a thógáil, a oibriú agus a dhíchoimisiúnú i gcomhréir leis an dearadh, leis an gcleachtas is fearr agus leis an maolú a thuairiscítear san iarratas seo, níltear ag súil le haon éifeachtaí suntasacha ar thrácht agus ar iompar mar thoradh ar an Láithreán ar Tír.

30

Aeráid

Sa chaibidil seo sainaithnítear, cuirtear síos ar agus déantar measúnú ar thionchair shuntasacha dhíreacha agus indíreacha ar an aeráid a d'fhéadfadh teacht chun cinn mar thoradh ar thógáil, oibriú agus díchoimisiúnú an Tionscadail. Is é is aidhm don Tionscadal agus é i bhfeidhm ionchur fuinneamh ar mór a lorg carbóin san eangach náisiúnta a laghdú agus méid na n-astaíochtaí gás ceaptha teasa a scaoiltear amach san atmaisféar le linn giniúna leictreachais a laghdú. Cabhróidh an Tionscadal le spriocanna náisiúnta aeráide na hÉireann a sheachadadh, is é sin, laghdú 51% in astaíochtaí gás ceaptha teasa faoin mbliain 2030 i gcomparáid le leibhéal 2018.

Cé go siltear éagsúlacht aeráide a bheith ina próiseas nádúrtha, tá gníomhaíochtaí daonna i ndiaidh an ráta ag a bhfuil an aeráid ag athrú a luathú go fíorghasta. Nuair a mhéadaítear astaíochtaí daonna gás ceaptha teasa, tarlaíonn éagothroime ag barr an atmaisféir, rud a chiallaíonn go gceaptar fuinneamh laistigh den chóras domhanda aeráide. Imríonn an t-athrú aeráide tionchar ar theocht an aeir, patrúin frasaíochta, déine na bpatrúin gaoithe, stoirmeacha agus tonnta, rátaí ardaithe leibhéil na mara agus rátaí an chreimthe chósta, teocht/aigéadú aigéin, agus acmhainn cumasaíochta aigéin i réigiún Thuaisceart na hEorpa, agus tá raon tionchar inbhraite i gceist leo sin a bhfuil an méid seo a leanas ina measc: minicíocht mhéadaithe tonnta teasa, stoirmeacha, tarluithe frasaíochta eisceachtúla, chomh maith le cailleanas limistéar talún íseal, ardú ar leibhéal na mara, agus laghdú ar shrathú an aigéin.

Déantar measúnú mionsonraithe carbóin ar an Tionscadal a léiriú sa EIAR faoi dhá phríomhrannán. Téann an measúnú ar charbón bithghineach i ngleic le tionchair fhéideartha ar charbón a leithlisíodh go bithghineach, m.sh., suaitheadh ar mhóin agus ar fhoraiseacht (ar tír) agus suaitheadh ar stórais charbóin i ngnáthóga mara agus i ndrídair ghrinnill (amach ón gcósta). Cuirtear síos sa mheasúnú ar charbón neamh-bhithghineach ar thionchair fhéideartha a bhaineann leis na hábhair agus na hastaíochtaí atá i gceist le tógáil, oibriú, cothabháil agus díchoimisiúnú an Tionscadail.

Tagraíonn carbón bithghineach ar tír don charbón a stóráiltear in ithir, bogaigh, agus fásra cosúil le tailte portaigh, féarthailte agus coillte. In Éirinn, clúdaíonn ithreacha móna thart ar 1.46 milliún heicteár nó 20% de dhromchla na talún, agus stóráiltear siad tuairim is 2.3 billiún tona de charbón. Teastóidh tochailt mhóna feadh dhá stráice den bhealach Nasctha Eangaí ar Tír (OGC). Chun toirt na dtoghailtí móna a bheith ann a laghdú, déanfar stráicí den bhealach NET atá i dtalamh portaigh a shuiteáil ag baint úsáid as modh Claondruileála Cothrománaí (HDD). Tagraíonn carbón a stóráiltear sa mhuirtheimpeallacht ('carbón gorm') do charbón a ghabhann fíocháin bhoga, blaoscanna agus cnámharlaigh plandaí agus ainmhithe. In Éirinn, is ionann grinnill mhéarla agus éiceachóras carbóin ghoirm, sainaithníodh an t-éiceachóras seo sa Suíomh amach ón gcósta. Beidh cailleanas gnáthóige nó suaitheadh ar mhóin nó ar mhéarla ar bith a tharlóidh mar thoradh ar an Tionscadal an-bheag,

bunaithe ar an méid bheag suaithidh/caillteanais a mheastar go dtarlóidh de bharr dhearadh an Tionscadail.

Déanann an measúnú ar charbón neamh-bhithghineach cur síos ar shaolré na n-astaíochtaí carbóin a tharlaíonn de bharr chéimeanna tógála (gníomhaíochtaí réamhthógála san áireamh), oibrithe agus díchoimisiúnaithe an Tionscadail ó thaobh astaíochtaí CO₂e de. Sa mheasúnú ar astaíochtaí neamh-bhithghineacha meastar carbón corpraithe agus astaíochtaí díreacha mar thoradh ar dhóchán breosla, na hastaíochtaí measta CO₂e a sheachnóidh an Tionscadal mar gheall ar dhíláithriú foirmeacha eile giniúna leictreachais ar mór a lorg carbóin, agus tionchar an Tionscadail ar an aeráid dhomhanda, ag baint úsáid as Buiséad Carbóin na hÉireann mar athróg ionadach.

Beidh an líon iomlán astaíochtaí a bheidh i gceist leis an Tionscadal thar a shaolré cothrom le **2,287,973 tona de choibhéis CO₂**. Thar an tréimhse sin, díláithreofar **17,563,431 tona nó 17.56 milliún tona de choibhéis astaíochtaí CO₂** ón eangach náisiúnta. Is ionann sin agus **767.6%** de líon iomlán na n-astaíochtaí CO₂e a bheidh i gceist leis an Tionscadal thar a shaolré. Is ionann tréimhse aisíoca an Tionscadail (ríomh carnach na n-astaíochtaí agus na n-astaíochtaí díláithrithe thar am chun an pointe i gcéim oibrithe an Tionscadail ag a sáraíonn méid na n-astaíochtaí díláithrithe CO₂e méid na n-astaíochtaí táirgthe a shainnítear) agus tuairim is **trí** bliana i ndiaidh an choimisiúnaithe iomláin. Díláithreoidh an Tionscadal tuairim is **462,196 tona de choibhéis astaíochtaí CO₂** gach bliain ó ghiniúint leictreachais thraidisiúnta charbónbhunaithe.

Rinneadh measúnú riosca ar athrú aeráide, athbhreithniú um athléimneacht in aghaidh an athraithe aeráide agus measúnú tionchair aeráide i dteaghlaim (ICCI) san áireamh, a chur i gcrích don Tionscadal chun cumas an Tionscadail na hathruithe aeráide réamh-mheasta a sheasamh, freagairt dóibh agus téarnamh uathu agus chun machnamh ar an gcaoi a bhféadfaí tionchar ar bith de chuid an Tionscadail (ó rannáin ábhartha uile an EIAR) a mhéadú nó a laghdú mar thoradh ar athruithe de dheasca an athraithe aeráide. Ar an iomlán, tá an Tionscadal athléimneach in aghaidh an athraithe aeráide agus níl ach féidearthacht íseal ann go ndéanfaidh tionchair aeráide i dteaghlaim agus amach anseo dochar do ghabhdóirí amach ón gcósta nó ar tír. Is é toradh an mheasúnaithe riosca ar athrú aeráide, bunaithe ar na sonraí is fearr atá ar fáil agus dóchúlacht na dtarluithe sin amach anseo, ná go meastar go bhfuil baol foriomlán na dtionchar ar an athrú aeráide do-airithe.

Tar éis breithniú a dhéanamh ar na tionchair iarmharacha, ní bheidh tionchar suntasach diúltach ar bith ar an aeráid mar gheall ar astaíochtaí gás ceaptha teasa a scaoiltear mar thoradh ar an Tionscadal.

Sa bhreis air sin, siltear go n-imreoidh an Tionscadal dea-thionchar fadtéarmach suntasach ar an aeráid mar gheall ar dhíláithriú tuairim is **17.56 milliún tona** de choibhéis astaíochtaí CO₂ thar shaolré oibríochtúil molta 38 bliain an Tionscadail ó leictreachas traidisiúnta carbónbhunaithe, rud a chabhróidh le cumas Rialtas na hÉireann aon bhuiséad aonair carbóin amach anseo a bhaint amach.

Mórtionóiscí agus Tubaistí Nádúrtha

I gCaibidil 31 den EIAR, déantar cur síos ar na hiarmhairtí díobhálacha suntasacha is dócha a bheadh aige ar an gcomhshaol a eascraíonn as leochaileacht an Tionscadail mar a shonraítear i gCaibidil 5 maidir le rioscaí mórtionóiscí agus/nó tubaistí nádúrtha, chomh maith leis an bhféidearthacht go mbeadh an Tionscadal féin ina chúis le mórtionóiscí agus/nó tubaistí nádúrtha a d'fhéadfadh a bheith ann.

Is guaiseacha iad mórtionóiscí nó tubaistí nádúrtha a d'fhéadfadh tionchar a imirt ar an Tionscadal agus, dá bhrí sin, bíonn tionchair fhéideartha acu ar an gcomhshaol. Áirítear orthu sin timpistí le linn tógála, oibríochta agus díchoimisiúnaithe de bharr teip oibríochtúil agus/nó guaiseacha nádúrtha. Sa mheasúnú ar an riosca a bhaineann le mórtionóiscí agus/nó tubaistí, breithnítear na tosca uile a shainítear sa Treoir EIA a breithníodh san EIAR seo, i.e., sláinte an daonra agus an duine, bithéagsúlacht, ornitheolaíocht, talamh, ithreacha agus geolaíocht, uisce, cáilíocht an aeir, aeráid, sócmhainní ábhartha, oidhreacht chultúrtha agus an tírdhreach.

Tá deasc-staidéar curtha i gcrích chun an timpeallacht bhonnline a bhfuil an measúnú riosca beartaithe á dhéanamh ina leith a shuíomh. Beidh tionchar aige sin ar an dóchúlacht agus ar an tionchar a bheidh ag mórthionóisc nó tubaiste nádúrtha araon. Tá tuiscint faighte ar an gcomhthéacs áitiúil agus réigiúnach sula dtabharfar faoin measúnú riosca chun tuiscint a fhorbairt ar leochaileacht agus athléimneacht an limistéir i gcásanna éigeandála. Breithnítear na Pleananna Móréigeandála do chontaetha na Gaillimhe agus an Chláir, láithreáin SEVSEO sa cheantar máguaird (lena n-áirítear contaetha an Chláir, na Gaillimhe, Luimnigh agus Chiarraí) agus foinsí riosca féideartha eile.

Tá tuilleadh sonraí maidir leis an timpeallacht bhonnline don Láithreán Amach ón gCóstá agus do Láithreán ar an gCladach de chuid an Tionscadail ar fáil i gCuid 31.3 de Chaibidil 31 den EIAR seo.

Ní foinse aitheanta truaillithe í feirm ghaoithe amach ón gcósta agus bonneagar eangáil amach ón gcósta agus ar tír mór. Níl sé faoi réir rialachán na Treorach maidir le hAstaíochtaí Tionsclaíocha agus seachas ceadúnas um Dhumpáil ar Muir atá ag teastáil, ní theastaíonn aon toilithe rialála comhshaoil eile ón nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil. Má tharlaíonn mórthionóisc nó tubaiste nádúrtha, tá na foinsí féideartha truaillithe ar an gcladach agus amach ón gcósta le linn na gcéimeanna tógála, oibríochta agus cothabhála, agus díchoimisiúnaithe teoranta agus tá riosca íseal comhshaoil ag baint leo.

Mar atá leagtha amach i Roinn 31.4.1 de Chaibidil 31, aithníodh na cásanna leis an scór riosca is airde ó thaobh mórthionóisc agus/nó tubaiste a tharla le linn tógála, oibríochta agus cothabhála, agus díchoimisiúnú mar 'Drochaimsir' (Tógáil agus Díchoimisiúnú) agus 'Dóiteán/Pléascadh' (Tógáil amháin).

Déanfar an Tionscadal a dhearadh agus a thógáil de réir an dea-chleachtais reatha agus, dá réir sin, déanfar maolú i gcoinne an riosca mórthionóisc agus/nó tubaistí a leabú tríd an dearadh. I gcomhréir le foráil ' Treoir maidir le hullmhú na Tuarascála ar Mheasúnacht Tionchair Timpeallachta' ón *gCoimisiún Eorpach*, ullmhófar Plean Bainistíochta Riosca agus cuirfear i bhfeidhm é ar an láthair chun freagairt éifeachtach ar thubaistí nó ar riosca timpistí a chinntiú. Beidh dóthain ullmhachta agus bearta pleanála éigeandála san áireamh sa phlean.

Meastar, nuair a chuirfear maolú leabaithe i bhfeidhm, agus nuair a chuirfear gach maolú breise atá sonraithe sa EIAR i bhfeidhm, nach mbeidh iarmhairt shuntasach /iarmhairtí suntasacha ag baint le céimeanna tógála, oibríochta agus cothabhála agus díchoimisiúnaithe an Tionscadail, agus dá bhrí sin ní bheidh aon iarmhairtí suntasacha ann. Ina theannta sin, níl aon fhéidearthacht ann go mbeadh tionchair shuntasacha channacha nó i gcomhcheangal le pleananna nó tionscadail eile.

Idirghníomhaíochtaí

Saináithnítear i gCaibidlí 6 go 31 den EIAR seo na tionchair shuntasacha timpeallachta a d'fhéadfadh tarlú maidir le Daonra agus Sláinte an Duine, Próisis Mhuirí Fhisiciúla agus Chósta, Caighdeán Uisce agus Dríodair, Éiceolaíocht Bheantach, Éiceolaíocht Éisc agus Sliogéisc, Éaneolaíocht Mhuirí, Mamaigh Mhara agus Mórthána Eile, Iascaigh Thráchtála, Loingeas agus Loingseoireacht, Eitlíocht Shibhialta agus Mhíleata, SLVIA, Seandálaíocht Mhuirí, Úsáideoirí Eile na Muirthimpeallachta, Caighdeán Air ar Muir agus Torann Aeriompartha, Bithéagsúlacht: Flóra agus Fána, Bithéagsúlacht: Éaneolaíocht Talún, Talamh, Ithreacha, agus Geolaíocht, Uisce, Seandálaíocht ar Tír agus Oidhreacht Chultúrtha, Caighdeán Air ar Tír, Torann agus Creathadh ar Tír, Measúnacht Tionchair Tirdhreacha & Amhairc (LVIA), Sócmhainní Ábhartha, Trácht agus Iompar, Aeráid (Tionscadal) agus Timpistí Móra agus Tubaistí Nádúrtha (Tionscadal) mar thoradh ar an Tionscadal faoi mar a dhéantar cur síos air i gCaibidil 5 den EIAR seo. Tugtar breac-chuntas i gcaibidlí roimhe seo an EIAR seo ar gach tionchar suntasach a d'fhéadfadh a bheith ag an Tionscadal agus ar na bearta a mholtar leis na tionchair sin a mhaolú.

Mar sin féin, i gcás forbairt ar bith a bhféadfadh tionchair shuntasacha timpeallachta bheith i gceist mar gheall uirthi, d'fhéadfadh idirghníomhaíocht idir na tionchair sin tarlú chomh maith. D'fhéadfadh

toradh tionchar idirghníomhach méid na dtionchar a ghéarú, nó a fheabhsú, nó d'fhéadfadh sé tionchar neodrach a bheith aige orthu. Léirítear maitrís i gCaibidil 32 den EIAR chun idirghníomhaíochtaí idir na gnéithe éagsúla den timpeallacht a pléadh cheana féin sa EIAR a shainaithint. Cuirtear i dtábhacht sa mhaitrís tarlú tionchar féideartha dearfach nó diúltach le linn chéimeanna tógála, oibríthe agus díchóimisiúnaithe an Tionscadail. Rinneadh tionchair a d'fhéadfadh idirghníomhú lena chéile a mheas go mion i gcaibidlí aonair an EIARmar chuid den phróiseas measúnachta tionchair agus tugtar achoimre orthu sin i gCaibidil 32 den EIAR seo. Áit ar bith ar sainaithníodh tionchair idirghníomhacha fhéideartha, áirítear maolú cuí sna rannáin ábhartha (Caibidlí 6–31) den EIAR seo.